

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดไม่ใช่ปัญหาใหม่ของประเทศ เพราะยาเสพติดเริ่มแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศไทยในรูปของฝิ่นตั้งแต่สมัยสุโขทัยตอนต้น คือประมาณ 700 ปี ล่วงมาแล้ว และในสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) กษัตริย์องค์แรกของกรุงศรีอยุธยาได้มีการดำเนินการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดในปี พ.ศ. 1903 ได้ออกกฎหมายลงโทษผู้เสพและผู้ขายฝิ่นในกฎหมายลักษณะโจร จึงอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยได้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติดมาเป็นเวลาติดต่อกันถึง 600 กว่าปีมาแล้ว โดยเฉพาะในสมัยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีการประกาศเลิกสูบฝิ่นทั่วประเทศไทยและมีการเผาฝิ่นและอุปกรณ์การสูบฝิ่นที่ห้องสนามหลวงเมื่อปี 2502 หลังจากนั้น ได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทมอร์ฟินและเฮโรอีน ซึ่งเป็นยาเสพติดที่ทำมาจากฝิ่นเข้ามาแทนที่ จวบจนถึงปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤติสำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะประเทศไทย ปัญหายาเสพติดมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของชาติและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและคุณภาพประชากร

รัฐบาลโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดว่าเป็นปัญหาสำคัญ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการแก้ไข โดยมียุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ได้มีการกำหนดนโยบายด้านการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้องใช้พลังของทุกภาคส่วนในสังคมมาร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนในลักษณะพหุภาคี เพื่อต่อสู้และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไป

กระทรวงแรงงานให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดว่าเป็นปัญหาสำคัญในระดับชาติที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้นำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชาติตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดมาดำเนินการและจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในส่วนของกระทรวงแรงงานซึ่งดำเนินการในส่วนของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ผู้ใช้แรงงานทั่วไป ผู้ว่างงาน ผู้ประกันตนผู้เข้าร่วมรับการฝึกอาชีพในสถาบัน / ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน เพราะถือว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานนี้ คือ ผู้ที่มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด

คิด (Potential Demand) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดเป็นวงจรในการช่วยกันป้องกัน แก้ไข ปัญหาด้าน
 ยาเสพติดอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงไปยังทุกภาคส่วนในสังคม

ในส่วนจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นจังหวัดทางภาคเหนือตอนบน สภาพที่ตั้งของจังหวัดลำพูน
 เป็นพื้นที่ชั้นในจึงไม่มีปัญหาในเรื่องของการเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดทุกชนิด ปัญหายาเสพติดที่
 เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องของการใช้เส้นทางลักลอบลำเลียงผ่านของยาเสพติดเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มี
 เส้นทางคมนาคมติดกับจังหวัดใกล้เคียงได้หลายเส้นทาง ทั้งทางบกและทางน้ำ ปัจจุบันพบว่ามี
 การลำเลียงยาเสพติดทางน้ำ โดยใช้แม่น้ำปิงลักลอบเริ่มต้นที่อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ผ่าน
 อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ไปจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก จากการที่มีเส้นทางลำเลียงจากพื้นที่จังหวัด
 เชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีพื้นที่ติดต่อกับชายแดน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดหลาย
 เส้นทาง ทำให้พื้นที่จังหวัดลำพูนมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเต็มพื้นที่ของทุกอำเภอและบาง
 พื้นที่อาจเป็นแหล่งพักยาเสพติด ซึ่งมีการทำสวนลำไยอยู่อย่างหนาแน่น เช่น อำเภอป่าซาง อำเภอ
 บ้านโฮ้งและอำเภอลี้ ทำให้ยากต่อการตรวจค้น(อ้างใน ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เอาชนะยาเสพติด
 จังหวัดลำพูน, 2546)

จังหวัดลำพูนเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือซึ่งมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ
 การลงทุนของประเทศ เป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ของภาคเหนือ มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง
 มากกว่า 50 คน - 3,000 คน อยู่หลายแห่ง มีผู้ใช้แรงงานเฉพาะในเขตนิคมอุตสาหกรรมมากถึง 70%
 ของผู้ใช้แรงงานทั้งหมดในจังหวัด และโดยส่วนใหญ่ผู้ใช้แรงงานเป็นลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในฝ่ายผลิต
 ที่ไม่ต้องใช้ความรู้ฝีมือ ประสบการณ์ในการทำงานสูงนัก ซึ่งเป็นผลให้มีการเข้า - ออกจากงานสูง
 ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยต่าง ๆ รวมทั้งภัยจาก
 ยาเสพติด ปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการนับเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วง
 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ผลจากปัญหาจากการใช้ยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน
 ส่งผลต่อสุขภาพของผู้ใช้แรงงาน เช่น อุบัติภัยบนทางหลวงส่วนมากเกิดจากคนขับรถกินยาบ้า
 หรือยาเสพติดบางชนิดระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในการขนส่งสินค้าประเภทต่าง ๆ ผู้ใช้แรงงาน
 นอกจากจะ ได้รับผลร้ายทางร่างกายและจิตใจจากการใช้ยาเสพติดชนิดต่าง ๆ โดยตรงแล้ว ยังอาจ
 ถูกไล่ออกจากงานได้เนื่องจากไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ฝ่ายบริหารของสถาน
 ประกอบการ ครอบครัวยังคงอยู่เบื้องหลังยังพลอยได้รับความเดือดร้อนอีกด้วย และที่สำคัญผู้ใช้
 แรงงานที่ใช้ยาเสพติดยังเป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมให้กับบุตรหลานในครอบครัวของผู้ใช้
 แรงงานเอง ซึ่งสาเหตุการใช้ยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานมาจาก 2 สาเหตุใหญ่ คือ

1. ใช้เพื่อความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินหรือคลายเครียด ยาเสพติดที่ใช้ในกลุ่มผู้เสพติดมี บหรี สุรา ัญชา ฝิ่น เฮโรอีน สารระเหย ผู้ที่ยอมรับว่ามีประสพการณ์ในการใช้ยาเสพติดมีทั้งผู้ทดลองใช้เพียงครั้งสองครั้งแล้วเลิก และผู้ที่ใช้จนติดไม่สามารถเลิกได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ติดเฮโรอีน

2. ใช้เพื่อการทำงาน

2.1 เนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงาน ลักษณะงานบางประเภทต้องเกี่ยวข้องกับการที่มีฤทธิ์เสพติดได้ ได้แก่ งานเฟอร์นิเจอร์ งานทาสี งานซ่อมตัวถังรถยนต์ งานไม้อัดที่ต้องสัมผัสใกล้ชิดกับสารระเหยทินเนอร์และกาว

2.2 เนื่องจากต้องการทำงานได้มาก ลักษณะอาชีพของผู้ใช้แรงงานเกือบทุกประเภทเป็นงานที่ต้องใช้กำลังร่างกาย ีบเร่งให้ทันกำหนดเวลาไม่เช่นนั้นจะเกิดผลเสียหายต่อธุรกิจนั้น ๆ เช่น การเร่งรัดตัดและขนส่งอ้อยเข้าโรงงาน การเร่งงานก่อสร้างเพื่อส่งมอบงานให้ทันกำหนดเวลา การทำเที่ยวขนส่งสินค้าของขนส่งมวลชนทุกการให้บริการแก่ลูกค้าในสถานเริงรมย์ช่วงเทศกาล เป็นต้น ผู้ใช้แรงงานจำนวนหนึ่งจึงหันไปพึ่งยากระตุ้นประสาท ด้วยความเชื่อว่าฤทธิ์ของยาช่วยให้มีกำลังทำงานได้ทัน ใค่นาน

นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคลที่ผลักดันให้เกิดการใช้ยาเสพติดเพื่อสนองความต้องการของแต่ละคนแล้ว ยังพบว่าสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้มีส่วนเอื้อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ ผู้ประกอบการ หัวหน้าคนงานบังคับหรือหลอกให้คนงานใช้ยาเสพติดชนิดอื่นก็หลอกให้คนงานใช้จนติดเพื่อต้องการผูกมัดแรงงานเนื่องจากขาดแคลนแรงงาน

2.3 เนื่องจากต้องการฝืนให้ร่างกายให้ทำงานได้ตามปกติ เป็นเพราะหลังจากเลิกงานตามปกติจะเล่นการพนัน เทียวหาความสำราญไม่พักผ่อนครั้นถึงเวลาปฏิบัติงานก็จะอ่อนเพลีย ผู้ใช้แรงงานกลุ่มนี้จึงนิยมใช้ยาบ้าทั้งกิน สูบก่อนเข้ากะทำงาน

สำหรับผู้ประกอบการยอมรับได้รับผลเสียหายโดยตรงจากการใช้ยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการของตนเอง ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ใช้แรงงานลดลง
2. ผลผลิตลดลง
3. เกิดอุบัติเหตุในการทำงานและความเสียหายอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ

4. เพิ่มค่าใช้จ่ายในการชดเชยความเสียหาย

5. เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากการเสพยาเสพติด

6. ปัญหาความขัดแย้งในหมู่ผู้ใช้แรงงาน

7. ปัญหาโครงการทรัพยากรในพื้นที่ในสถานประกอบการ
8. ปัญหาการเพิ่มภาระการบริหารงานบุคคลเนื่องมาจากผู้ใช้แรงงานใช้ยาเสพติด
9. ปัญหาภาพพจน์ขององค์กรที่มีปัญหายาเสพติด

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการของกระทรวงแรงงาน ในจังหวัดลำพูน โดยส่วนใหญ่ดำเนินการในสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน เนื่องจากมีจำนวนผู้ใช้แรงงานทำงานอยู่มากที่สุด การดำเนินการจึงเห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ผู้ศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติงาน ประสานงานด้านการจัดทำแผนงาน โครงการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงแรงงานในจังหวัดลำพูนจึงสนใจและเล็งเห็นความสำคัญในการวิเคราะห์แผนงาน โครงการที่ดำเนินการในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดของกระทรวงแรงงานในสถานประกอบการ โดยเฉพาะในนิคมอุตสาหกรรมว่ามีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้ทราบถึง ผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคความสำเร็จ ของโครงการ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาขึ้นดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการของกระทรวงแรงงาน
2. เพื่อวิเคราะห์แผนงาน โครงการ รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสม

1.3 วิธีการศึกษา

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยอาศัยเอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) และเป็นการศึกษาจากเอกสารวิชาการ เอกสารทางราชการ การรายงานต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ใช้แรงงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้เฉพาะแผนงาน โครงการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติคของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัดลำพูนที่ดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ในการศึกษาดังนี้ผู้ศึกษามุ่งหวังว่าประโยชน์ที่จะได้รับมีดังนี้

1. ผลการศึกษาจะช่วยให้ทราบถึงกระบวนการในการดำเนินการตามแผนงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติคของกระทรวงแรงงาน ในจังหวัดลำพูน
2. ผลการศึกษาจะช่วยให้ทราบข้อมูล ผลของการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการเพื่อนำไปหาแนวทางในการปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ยาเสพติค หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะเป็นวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีดหรือโดยวิธีการใด ๆ ทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกายและจิตใจ และเมื่อมีการเสพจะต้องเสพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

สถานประกอบการ หมายถึง โรงงานที่มีกระบวนการและขั้นตอนการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ออกมา โดยมีการจ้างงานที่ประกอบไปด้วยนายจ้างและลูกจ้าง

โรงงานสีขาว หมายถึง สถานประกอบการที่ผ่านหลักเกณฑ์และตัวชี้วัด ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติคตามนโยบายของกระทรวงแรงงาน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงแรงงานในสถานประกอบการ กรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเอกสารตามรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด
3. ผลกระทบของปัญหายาเสพติด
4. แนวคิดในด้านการบริหาร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ความหมายของยาเสพติดให้โทษ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (อ้างในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2534) กำหนดความหมายของคำว่า ยาเสพติดให้โทษไว้ดังนี้ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือโดยวิธีการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น

1. ผู้ที่เสพยา ต้องเพิ่มขนาดการเสพมากขึ้นเป็นลำดับ
2. ผู้ที่เสพยาจะเกิดอาการถอนยา เมื่อหยุดใช้ยา หรือขาดยา
3. ผู้ที่เสพยาจะเกิดความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
4. ผู้ที่เสพยาจะมีสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมลง

ประเภทของยาเสพติดให้โทษ

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้แบ่งยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ได้แก่ เฮโรอีน อีเทอร์พีน อะซีเทอร์พีน ฯลฯ จัดเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง

ประเภทที่ 2 ได้แก่ ผีน มอร์ฟีน โคคาอิน โคฟีนิลออกซิเลท เอทิลมอร์ฟีน ฯลฯ จัดเป็นยาเสพติดให้โทษทั่วไป

ประเภทที่ 3 ได้แก่ ยาแก้ไอ ยาแก้ท้องเสียที่มีฝิ่น โคเคอิน หรือ โคฟีนิลออกซิเลท เป็นส่วนผสม ฯลฯ จัดเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับยา ที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่

ประเภทที่ 4 ได้แก่ อะเซติกแอนไฮโดรด์ อะเซติกคลอโรได์ จัดเป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2

ประเภทที่ 5 ได้แก่ พืชกัญชา พืชกระท่อม เห็ดขี้ควาย จัดเป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4

ตามวิธีการออกฤทธิ์ต่อประสาทส่วนกลาง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทออกฤทธิ์กดประสาท ได้แก่ ผีน มอร์ฟีน โคเคอิน เฮโรอิน เซโบบาร์บิตาล อะโมบาร์บิตาล โคอะซีแพม แลคเกอร์ คลอโคอะซี บอ็อกไซด์ ทินเนอร์ กาว ฯลฯ
2. ประเภทออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน (ยาบ้า) อีเฟดรีน (ยาอี) พืชกระท่อม โคคาอิน ฯลฯ
3. ประเภทออกฤทธิ์หลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็มที เห็ดขี้ควาย
4. ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน ได้แก่ กัญชา (ซึ่งอาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทร่วมกัน)

ชนิดของยาเสพติดให้โทษที่แพร่ระบาดในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาเสพติด, 2537) ได้ให้ตัวอย่างของยาเสพติดให้โทษที่แพร่ระบาด ในปัจจุบันดังนี้

1. ยาบ้า (Amphetamine)

เดิมเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในประเภทที่ 2 ตาม พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แต่ปัจจุบัน ยาบ้าถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2539 เป็นต้นไป ยาบ้า จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ประเภทกระตุ้นประสาท

ลักษณะ เดิมเป็นเม็ดกลมแบบขนาดเล็ก สีขาว มีรูปหัวม้าและคำว่า LONDON ปัจจุบันแพร่หลายเป็น Methamphetamine เม็ดกลมขนาดเล็กเท่าเม็ดถั่วเหลือง สีลาย ต่างๆ เช่น น้ำตาล เหลือง สีกะปิ ที่พบบ่อยมากจะมีตัวหนังสือ M หรือ M,M ด้านหนึ่ง อีกด้านจะเขียนเลข 99 ราคา

ตามท้องตลาด 10-100 บาท ทั้งๆ ที่การผลิตแค่เพียงนำแป้งผสมด้วยอัดเป็นเม็ด ต้นทุนต่ำมากไม่แตกต่างกับยาแก้ปวดต่างๆ ไป ยาบ้า นั้นหมายถึง Amphetamine และอนุพันธ์แต่ก็มียากระตุ้นประสาทตัวอื่นๆ ที่อาจมีการใช้เพื่อการเสพติดได้

การออกฤทธิ์ จะออกฤทธิ์กระตุ้นสมองส่วนกลางเหมือนสารเคมีในสมอง พวก แอดรีนาลีน (Adrenaline) หรือ อีพิเนฟริน Epinephrine Nervous System ด้วย นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบต่อร่างกาย เช่น หัวใจ ปอด หรืออวัยวะอื่นๆ อีกหลายชนิด

อาการทางคลินิกในผู้ป่วยที่มาขอรักษา แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ระยะเฉียบพลัน พบในรายที่ใช้ครั้งแรก หรือใช้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บังเอิญแม้จะเพียงปริมาณเล็กน้อย หรือในรายที่ใช้ในขนาดสูงทันที ผู้เสพจะมาด้วยอาการใจสั่น แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ม่านตาขยาย เหงื่อไหล ซึพจรเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ถ้ารุนแรงมากอาจชักหมดสติ หรือหัวใจหยุดเต้น ผู้เสพนึกจะร้องเอะอะ หวาดกลัวอย่างรุนแรง กลัวคนมาฆ่า มาทำร้าย มองเห็นภาพหลอนที่น่ากลัว หูแว่ว

2. ในระยะเรื้อรัง พบในรายที่ใช้ในระยะเสพนานจนเสพติด แล้วมักมีอาการ วิตกกังวล ความจำเสีย ขาดสมาธิ กระสับกระส่าย ซึม อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไม่มีแรง ซึมเศร้า หวาดระแวง หูแว่ว มองเห็นภาพหลอน ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เสพยาบ้าจะไม่สามารถทำงานได้ ความปกติ เนื่องจากไม่มีสมาธิและเหนื่อยล้า ขาดงานบ่อยๆ ต้องหยุดงานหรือออกจากงานในที่สุด

2. สารระเหย (Volatile Solvent)

ลักษณะทั่วไป สารระเหยคือสารที่ได้จากกระบวนการผลิตน้ำมันปิโตรเลียม มีลักษณะเป็นไอระเหยได้รวดเร็วในอากาศ มีฤทธิ์ในการกระตุ้นและกดประสาทส่วนกลาง (จัดเป็นยาเสพติดให้โทษตามพระราชกำหนดการป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533) สารระเหยจะพบเห็นในรูปผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่างๆ เช่น ทินเนอร์ แลคเกอร์ สีพ่น กาวน้ำ กาวยาง น้ำยาล้างเล็บ ฯลฯ มีลักษณะเป็นของเหลวเฉพาะตัว ระเหยได้ดี สามารถดูดซึมได้รวดเร็ว นิยมนำมาเสพโดยวิธีสูดดมเข้าสู่ร่างกาย สารระเหยที่แพร่ระบาด ในปัจจุบันไม่ว่าชนิดใด มีสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย เช่น สาร Toluene, Acetone, Ethyl Acetate, Methyl Acetate ฯลฯ เป็นส่วนผสมอยู่ เมื่อสูดดมสารระเหย สารพิษต่างๆ จะผ่านทางเดินหายใจเข้าสู่กระแสโลหิตและแพร่กระจายอย่างรวดเร็วเข้าสู่อวัยวะต่างๆ ของร่างกาย เช่น ระบบประสาท ตับ ไต หัวใจ กล้ามเนื้อ ฯลฯ สารพิษ Toluene บางส่วนจะถูกกำจัดออกมาทางปอด จึงมักได้กลิ่นสารระเหยจากลมหายใจของผู้เสพ

อาการของผู้เสพสารระเหย

ผู้เสพจะได้รับอาการเป็นพิษจากการสูดดมสารระเหยใน 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1) พิษระยะเฉียบพลัน เป็นอาการที่เกิดขึ้นทันทีทันใด หลังจากเสพสารระเหยประมาณ 15-20 นาที ในระยะแรกจะทำให้ผู้เสพมีอาการตื่นเต้น ความรู้สึกร่าเริง ต่อมาจะมีอาการเหมือนคนเมาสุรา (แต่ไม่มีกลิ่นสุรา) พูดจาอ้อแอ้ไม่ชัดเจน ความคิดสับสนควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ เกิดอาการระคายเคืองที่เชื่อมุภายในปากและจมูก ตามีความไวต่อแสงมากขึ้น หูแว่ว กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ฤทธิ์ของสารระเหยกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้ผู้เสพนอนไม่หลับมีอาการเพื่อฝันหลังจากนั้นจะเกิดอาการเหม่อซึม ง่วงเหงาหาวนอน หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ ไอ คลื่นไส้ ใจสั่น ชักและเกร็ง อาจหมดสติได้และหากสูดดมเข้าสู่ร่างกายในปริมาณที่มากเกิดขนาด ฤทธิ์ของสารระเหยจะไปกดศูนย์การหายใจ ทำให้หัวใจทำงานผิดปกติ อาจถึงขั้นเสียชีวิต เนื่องจากการทำงานของหัวใจล้มเหลว

2) พิษเรื้อรัง ผู้ที่สูดดมสารระเหยต่อเนื่องกันเป็นเวลานานๆ ระบบอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย จะถูกสารพิษจากสารระเหยทำลาย ก่อให้เกิดโรคร้ายแรง เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ เกิดอาการเรื้อรัง หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ โรคเมเร็งปอด ไตอักเสบ การทำงานของหัวใจผิดปกติ โรคเมเร็งในเม็ดเลือดขาว นอกจากนี้สารพิษ โทลูอิน (Toluene) จะทำลายเซลล์ทางสมองกลายเป็นโรคสมองฝ่อถาวร ระบบกล้ามเนื้อของร่างกายจะทำงานไม่ประสานกันกล้ามเนื้อจะลีบลง มือสั่น การทรงตัวไม่ดี เดินเซไปเซมา อาจจะเป็นอัมพาตที่แขนหรือขาตลอดจนเกิดโรคราตามปลายมือปลายเท้า บางรายจะมีอาการทางประสาท

ผู้ที่ติดสารระเหย เมื่อไม่ได้เสพจะมีอาการขาดยาเกิดอาการ หงุดหงิด ง่วงเหงาหาวนอน ปวดท้อง เหนื่อยออกมาก ปวดตามกล้ามเนื้อ ความคิดฟุ้งซ่าน มีพฤติกรรมก้าวร้าว นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย กระวนกระวาย แน่นหน้าอก คลื่นไส้อาเจียน สารระเหยเป็นสิ่งเสพติดที่มีความร้ายแรงกว่ายาเสพติดประเภทอื่นเป็นอย่างมาก นอกจากจะเสพติดง่ายแล้วยังก่อให้เกิดโรคร้ายแรงต่างๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะ โรคสมองฝ่อถาวร ปัจจุบันวงการแพทย์ได้ยืนยันว่ายังไม่มียาหรือวิธีการใด ๆ ที่จะสามารถรักษาโรคสมองฝ่อให้หายกลับคืนเป็นปกติได้

3. ฝิ่น (Opium)

ลักษณะทั่วไป ฝิ่นเป็นพืชล้มลุก นิยมปลูกกันทางภาคเหนือของประเทศไทย (จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522) เนื้อฝิ่นได้มาจากยางที่กรีดจากผล (กระเปราะ) ฝิ่นมีสีน้ำตาล กลิ่นเหม็นเขียว รสขม เรียกว่าฝิ่นดิบ และหากนำฝิ่นดิบมาต้ม เคี้ยว หรือหมัก จะได้ฝิ่นที่มีสีน้ำตาล ไหม้ปนดำ มีรสขมเฉพาะตัว เรียกว่า ฝิ่นสุก ทั้งฝิ่นดินและฝิ่นสุกมีฤทธิ์ในการกดระบบประสาท

อาการของผู้เสพติดฝิ่น

ผู้ที่เสพติด ขณะที่เสพฝิ่นเข้าสู่ร่างกายจะมีอาการจิตใจเลื่อนลอย ชีพ ง่วง พุดจาวกไปวนมา อารมณ์ดี ความคิดและการตัดสินใจเรื่องช้า ผู้ที่เสพฝิ่นติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ตัวซีดเหลือง ชูบผอม ดวงตาเหม่อลอย ริมฝีปากเขียวคล้ำ อ่อนเพลียง่าย ชีพเศร้า ง่วงเหงาหาวนอน เกียจคร้าน ไม่รู้สึกตัว ซึพจรเต้นช้า อารมณ์แปรปรวนง่าย พุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย ความจำเสื่อมและหากไม่ได้เสพฝิ่น เมื่อถึงเวลาจะมีอาการหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่ายบางรายมีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีแรง ตื่นทุรนทุราย น้ำมูกน้ำตาไหล ม่านตาขยายเปิดผิดปกติ ปวดตามกล้ามเนื้อตามกระดูก ปวดบิดในท้องอย่างรุนแรง อาเจียน หายใจลำบากอาจชักและหมดสติได้

4. มอร์ฟีน (Morphine)

ลักษณะทั่วไป เป็นสารอัลคาลอยที่สกัดได้จากฝิ่น มีลักษณะเป็นผงสีขาวนวล สีครีม สีเทา ไม่มีกลิ่น รสขม ละลายน้ำง่าย (จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522) มีฤทธิ์ในการกดประสาทและสมองรุนแรงกว่าฝิ่นประมาณ 8 – 10 เท่า เสพติดได้ง่ายมีลักษณะต่างกัน เช่น อัดเป็นเม็ด เป็นผง เป็นแท่งสี่เหลี่ยม มีเครื่องหมาย 999 หรือ OK เป็นสัญลักษณ์ และชนิดน้ำบรรจุหลอด

อาการผู้เสพติคมอร์ฟีน

ระยะแรกฤทธิ์ของมอร์ฟีนจะช่วยลดความวิตกกังวล คลายความเจ็บปวดต่าง ๆ ตามร่างกาย ทำให้มีอาการง่วงนอนและหลับง่าย และหากเสพจนเกิดการติดฤทธิ์ของมอร์ฟีนจะทำให้ผู้เสพมีอาการเหม่อลอย เชื่อมซึม จิตใจเลื่อนลอย เกียจคร้าน ไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพร่างกายผ่ายผอม ทรุดโทรม และเมื่อไม่ได้เสพ จะเกิดอาการกระวนกระวายความคิดสับสน พฤติกรรมก้าวร้าว หงุดหงิดง่าย วิตกกังวล หวาดระแวง หูอื้อ นอนไม่หลับ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน บางคนอาจชักและหมดสติในที่สุด

5. เฮโรอีน (Heroin)

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ประเภท 1 (ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522) เฮโรอีนได้จากการสังเคราะห์ตามกรรมวิธีทางเคมีฤทธิ์ของเฮโรอีนมีความรุนแรงมากกว่ามอร์ฟีน ประมาณ 4 – 8 เท่า และความรุนแรงกว่าฝิ่นประมาณ 30 – 80 เท่า เฮโรอีนแพร่ระบาดในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ

5.1 เฮโรอีนบริสุทธิ์ หรือเฮโรอีนเบอร์ 4 มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาว ชนิดนี้จะมีเนื้อเฮโรอีนสูงถึง 90 – 95 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีกลิ่น รสขมจืด (นิยมเรียกว่าผงขาว) มักบรรจุอยู่ในถุง ห่อ กระดาษพลาสติก หรือหลอด ฯลฯ นิยมใช้โดยวิธีฉีด สูบ ฯลฯ

5.2 เฮโรอีนผสม หรือเฮโรอีนเบอร์ 3 นิยมเรียกกันทั่วไปว่า แค๊ป ไอระเหย ลักษณะเป็นเกล็ด ไม่มีกลิ่น มีหลายสีต่างๆ กัน เช่นสีม่วงอ่อน สีชมพูอ่อน สีดินลูกรัง ฯลฯ ชนิดนี้จะมีเนื้อเฮโรอีนประมาณ 5 – 20 เปอร์เซ็นต์ เป็นเฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เนื่องจากมีสารพิษประเภทสารหนู สติ๊กนิน กรดประสานทอง ฯลฯ เป็นส่วนผสมอยู่ มักจะพบบรรจุอยู่ในซองพลาสติกหรือห่อกระดาษนิยมนำสูดโดยวิธีสูดไอระเหย

อาการของผู้ติดเฮโรอีน

เฮโรอีน (ผงขาว) เป็นยาเสพติดชนิดร้ายแรง เสพติดได้ง่ายเพียง 1 ครั้งหรือ 2 ครั้ง อาจทำให้ติดได้ทันที ผู้เสพยาเฮโรอีนขณะที่เสพยาฤทธิ์ของเฮโรอีนจะกดประสาท ทำให้เกิดอาการมึนงง เซื่องซึม ง่วง เคลิ้มหลับได้เป็นเวลานาน ไม่สนใจต่อสิ่งต่างๆ รอบข้าง บางรายเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียน ตาลาย สำหรับผู้ที่เสพยาจนติด เสพเป็นประจำร่างกายจะ ทรุดโทรม ผอมตัวซิดเหลือง ขอบตาล้า ดวงตาเหม่อลอย น้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว สมองและประสาทเสื่อม ความคิดสับสน ความจำเสื่อม อ่อนเพลีย ไม่มีแรงและหากใช้ยาเกินขนาด ฤทธิ์ของเฮโรอีนจะทำให้หัวใจหยุดทำงาน เกิดอาการช็อก ถึงแก่ความตายได้ทันที สำหรับอาการขาดยาหรือไม่ได้เสพยา เมื่อถึงเวลาเสพยา ผู้เสพยาเฮโรอีนจะเกิดอาการทุรนทุราย ทุกข์ทรมาน น้ามูกน้ำตาไหล ความคิดฟุ้งซ่าน สับสน หงุดหงิดกระวนกระวาย ปวดตามกล้ามเนื้อตามกระดูก ปวดท้องอย่างรุนแรง หูอื้อตาพร่ามัว อาเจียนอย่างรุนแรง ถ่ายอุจจาระเป็นเลือด นอนไม่หลับ บางรายมีอาการเพ้อคลั่ง ชักและหมดสติ อาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

6. กัญชา (Cannabis)

ลักษณะทั่วไป กัญชา เป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้าชนิดหนึ่ง มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น Thai3Sticks, Mary-Jane หรือที่นิยมเรียกกันในกลุ่มผู้เสพยา เนื้อ (จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522) ลักษณะใบกัญชาจะเรียวยาวแตกเป็นแฉก ส่วนที่นำมาเสพก็คือใบและยอดของดอกตัวเมีย โดยการนำมาตากหรืออบแห้งแล้วบด นำมาบดบดหรือสูบหรืออาจสูบด้วยกล้องหรือบ้องกัญชา บางรายใช้เคี้ยวหรือเจือปนกับอาหารรับประทาน กัญชาจะออกฤทธิ์หลายอย่างผสมผสานกัน เริ่มตั้งแต่กระตุ้นกดและหลอนประสาท ทั้งนี้เนื่องจากสารพิษที่ร้ายแรงชนิดหนึ่ง เรียกว่า Tetrahydrocannabinol (THC) เป็นสารพิษที่ทำให้ลายสุขภาพ ฤทธิ์ของสาร THC จะทำให้ร่างกาย อารมณ์และจิตใจผู้เสพเปลี่ยนแปลงไป บางรายอาจถึงขั้นไม่สามารถควบคุมสติตนเองได้ อาจเพ้อคลั่ง มีอาการเป็นโรคจิตในเวลาต่อมา

อาการของผู้เสพติดกัญชา

ผู้ที่เสพติดกัญชาในระยะแรกของการเสพฤทธิ์ของกัญชาจะกระตุ้นประสาททำให้ผู้เสพมีอาการร่าเริงช่างพูด หัวเราะง่าย หัวใจเต้นเร็ว คื่นคื่นง่ายต่อมาจะมีอาการคล้ายคนเมาเหล้าอย่างอ่อน เนื่องจากกัญชาออกฤทธิ์กดประสาท ผู้เสพจะมีอาการง่วงนอน ซึม หายใจถี่ เห็นภาพลวงตา ภาพหลอนต่างๆ เกิดอาการหูแว่ว ตกใจง่าย วิตกกังวล หวาดระแวง บางรายคลื่นไส้ อาเจียน ความจำเสื่อม ความคิดสับสน เพ้อคลั่ง ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีอาการทางจิต นอกจากนี้ สารพิษในกัญชายังทำลายระบบคุ้มกันของร่างกาย ทำให้ร่างกายอ่อนแอ ติดโรคอื่นๆ ได้ง่าย เช่น โรคหลอดเลือดอักเสบเรื้อรัง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด ทำให้สมรรถภาพทางเพศลดลง เกิดความผิดปกติของฮอร์โมนเพศและพันธุกรรม

7. อีเฟดรีน (Ephedrine)

ลักษณะทั่วไปเป็นผงละเอียดสีขาว เมื่อนำมาผลิตเป็นเม็ดยาจะมีลักษณะ เช่น เป็นเม็ดกลมแบน ชนิดน้ำบรรจุหลอด และชนิดแคปซูล มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางเช่นเดียวกับแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ซึ่งแต่เดิม อีเฟดรีนจัดเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 3 แต่เนื่องจากได้มีการนำอีเฟดรีนมาใช้ในทางที่ผิด มีการนำมาเสพแทนแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ก่อให้เกิดปัญหาต่อชีวิตและทรัพย์สินส่วนรวมอย่างมาก จึงได้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและจัดให้อีเฟดรีนทั้งชนิดน้ำและทุกคำรับยาที่มีส่วนผสมของอีเฟดรีนเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 กำหนดควบคุมและมีมาตรการ

ลงโทษ เช่นเดียวกับแอมเฟตามีน (ยาบ้า) อีเฟดรีนนิยมเรียกทั่วไปว่า ยาเอฟ ยาอีหรือยาเลฟ มักแพร่ระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ปัจจุบันแพร่ในกลุ่มวัยรุ่น การเสพจะใช้ผสมกับน้ำดื่มหรือกินพร้อมกับดื่มน้ำตาม

อาการของผู้เสพติดอีเฟดรีน (ยาอี)

ผู้เสพติดอีเฟดรีนจะมีอาการคล้ายคลึงเช่นเดียวกับ ผู้เสพแอมเฟตามีน (ยาบ้า) กล่าวคือ ฤทธิ์ของอีเฟดรีน (ยาอี) จะกระตุ้นระบบประสาททำให้ผู้เสพสามารถทำงานได้นาน มีอาการตื่นเต้นง่าย ใจสั่น ไม่รู้สึกร่วง เหงื่อออกมาก ความดันโลหิตสูง ฯลฯ หากเสพติดต่อกันเป็นเวลานาน จะเกิดอาการประสาทหลอน เป็นโรคจิต บางรายที่เสพเข้าสู่ร่างกายเกินขนาดจะเกิดอาการใจสั่น มือเท้าเกร็งและชา ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว ผิดปกติ หายใจลำบาก คลื่นไส้อาเจียน ชักและหมดสติถึงขั้นเสียชีวิตได้ทันที

มุมมองเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

เป็นที่ยอมรับกันว่า ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งนี้เนื่องจากยาเสพติด ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ และยังนำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว สังคม เศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงต้องแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา เริ่มจากองค์การอนามัยโลก (WHO) (อ้างใน ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาเสพติด, สำนักงาน ป.ป.ส., 2537) กล่าวถึงผลการใช้ยาเสพติดนั้นมี 4 ประการ คือ

1. ผู้ใช้ยาต้องเพิ่มขนาดของการใช้ยาตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยาจะทำให้เกิดอาการขาดยา
3. ผู้ใช้ยาเป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการยานี้มากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ใช้ยาเป็นเวลานานจะเกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้นั้นด้วย

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้และติดยาเสพติด กองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (การพัฒนามาตรการและองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2528) ได้กล่าวไว้ 3 ประการ พอสรุปได้ว่า

1. ตัวยา โดยตัวของมันเองแล้วมิได้ก่อให้เกิดปัญหาใดๆ เลย หากคนมิได้หยิบเอามาใช้ เมื่อคนใช้ยาปฏิบัติที่เกิเกิดขึ้นจะแตกต่างกันไปในตัวบุคคลที่ใช้ ฤทธิ์ของยาและขนาดของยา ซึ่งจะมีผลต่อจิตประสาท ตกเป็นทาสของยาเสพติดในที่สุด

2. บุคคล คนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายและการระบาคของยา เมื่อมนุษย์ประสบปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์ และสังคมจนไม่สามารถแก้ไขได้ ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมและอาจหันไปใช้จ่ายเสพติด จากการศึกษาลักษณะการใช้จ่ายเสพติด พบว่าคนบางคนไม่สนใจ และจะไม่ลองยาเสพติดเลย แม้จะมีความรู้เรื่องยาเสพติดแต่ยาเสพติดก็ไม่เป็นปัญหาสำหรับเขา เหมือนการเปรียบเทียบยาเสพติดกับโรค คนที่ได้รับเชื้อโรคแล้ว ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยเลย ก็เรียกว่าภูมิคุ้มกันดี

3. สิ่งแวดล้อม คนจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม หากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้ก็จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสังคมและอาจหันไปหาเสพติดได้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนหันไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็คือสภาพแวดล้อม ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การใช้จ่ายเสพติด และสภาพแวดล้อมที่ผลักดันไปสู่ยาเสพติด

2.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น มีทฤษฎีและแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้ศึกษา วิจัย ได้ศึกษา วิจัย ไว้มากมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างได้ผล หากได้มีการนำมาปรับใช้อย่างจริงจัง ซึ่งจะกล่าวไว้พอสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีสาเหตุของการติดยาเสพติด

วิทย์ เทียงบุรณธรรม (คำราชาศัพท์, 2531) กล่าวถึงทฤษฎีการติดยาเสพติดว่า มีบทบาทมากในการป้องกันยาเสพติดให้โทษ เพราะเป็นการพิจารณาปัญหาว่า ทำไมคนจึงติดยาเสพติดและทำไมบางคนได้รับการบำบัดแล้วหายขาดได้ บางคนกลับไม่ได้ผล ต้องทวนมาใช้ยานั้นอีกครั้งแล้วครั้งเล่าทฤษฎีการติดยาเสพติดนี้ในเมืองไทย ยังเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาวิจัยให้รู้มากกว่านี้ เพราะลักษณะความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมและประเพณีของไทย (Subcultures) ไม่เหมือนกับของอเมริกันและยุโรป ปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่ามีทฤษฎีการติดยาอยู่ 4 ทฤษฎีด้วยกัน

ทฤษฎีที่ 1 เชื่อกันว่าติดยาเสพติดเพราะจิต (Psychological หรือ Psychic dependence) ใจแข็งก็หายได้ง่ายใจไม่แข็งก็หายได้ยาก บางคนติดยาเสพติดง่าย แต่บางคนติดยาเสพติดยาก เป็นเรื่องของบุคลิกภาพ (Personality) ของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีที่ 2 เชื่อว่าติดยาเพราะสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ สภาพสังคมเป็นตัวทำให้เกิดการติดยาเสพติดขึ้น และทำให้ทวนกลับมาใช้อีก

ทฤษฎีที่ 3 เอาทฤษฎีที่ 1 และ 2 มาร่วมกัน เป็นทฤษฎีที่ได้มีการนำไปใช้ในสถานรักษาผู้ติดยาเสพติดที่มีชื่อหลายแห่ง เช่น ซินนาอน (Synanon) เดย์ทอป (Daytop) บ้านอดดิสซีย์ (Odyssey House) บ้านฟีนิกซ์ (Phoenix House) ชุมชนบำบัดอื่น (Therapeutic Communities) (IC)

ทฤษฎีที่ 4 เป็นทฤษฎีที่ค่อนข้างใหม่หรือยังใหม่อยู่ และเคยได้รับความนิยมน้อยแพร่หลายมาก เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับทางชีวเคมีในแง่ของการสันดาป ถือว่าการติดยาพวกอนุพันธ์ฝิ่นเป็นความไม่สมดุลของการสันดาปที่ยืดเยื้อ (Prolonged Metabolic Imbalance) หรือโรคที่เกิดจากสันดาปของเซลล์ร่างกายส่วนประสาทเสื่อมลงเหมือนคนที่เป็นโรคเบาหวาน ต้องใช้ยาพวกอินซูลินอยู่ตลอดเวลา จึงจะสามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ตามปกติ

ทฤษฎีทั้งสี่นี้ ยังไม่ได้รับการยืนยันแน่นอนถึงความถูกต้องในการที่จะนำมาใช้กับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษ ในขั้นตอนของการป้องกันและรักษาจึงควรต้องทำการศึกษาให้มากกว่านี้ในประเทศไทย

สาเหตุการใช้อาเสพติคในสถานประกอบการ

การใช้อาเสพติคในกลุ่มผู้ใช้แรงงานมาจาก 2 สาเหตุใหญ่ คือ

1. ใช้เพื่อความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินหรือคลายเครียด ยาเสพติคที่ใช้ในกลุ่มผู้เสพนี้ มี บุหรี่ สุรา กัญชา ฝิ่น เฮโรอีน สารระเหย ผู้ที่ยอมรับว่ามีประสบการณ์ในการใช้อาเสพติคมี ทั้งผู้ทดลองใช้เพียงครั้งสองครั้งแล้วเลิก และผู้ที่ใช้จนติดไม่สามารถเลิกได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ติด เฮโรอีน

2. ใช้เพื่อการทำงาน

2.1 เนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงาน ลักษณะงานบางประเภทต้องเกี่ยวข้องกับสารที่มีฤทธิ์เสพติคได้ ได้แก่ งานเฟอร์นิเจอร์ งานทาสี งานซ่อมตัวถังรถยนต์ งานไม้อัดที่ต้องสัมผัส ใกล้ชิดกับสารระเหยทินเนอร์และกาว

2.2 เนื่องจากต้องการทำงานได้มาก ลักษณะอาชีพของผู้ใช้แรงงานเกือบทุกประเภทเป็น งานที่ต้องใช้กำลังร่างกาย รีบเร่งให้ทันกำหนดเวลาไม่เช่นนั้นจะเกิดผลเสียหายต่อธุรกิจนั้น ๆ เช่น การเร่งรัดตัดและขนส่งอ้อยเข้าโรงงาน การเร่งงานก่อสร้างเพื่อส่งมอบงานให้ทันกำหนดเวลา การทำเที่ยวขนส่งสินค้าของคนขับรถบรรทุก การให้บริการแก่ลูกค้าในสถานเริงรมย์ช่วงเทศกาล เป็นต้น ผู้ใช้แรงงานจำนวนหนึ่งจึงหันไปพึ่งยากระตุ้นประสาท ด้วยความเชื่อว่าฤทธิ์ของยาช่วยให้มีกำลังทำงานได้ทน ได้นาน

นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคลที่ผลักดันให้เกิดการใช้อาเสพติคเพื่อสนองความต้องการของแต่ละคนแล้ว ยังพบว่าสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้มีส่วนเอื้อให้เกิด พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ ผู้ประกอบการ หัวหน้าคนงานบังคับหรือหลอกให้คนงานใช้อาเสพติค ชนิดอื่นก็หลอกให้คนงานใช้จนติดเพื่อต้องการผูกมัดแรงงานเนื่องจากขาดแคลนแรงงาน

2.3 เนื่องจากต้องการฝืนให้ร่างกายให้ทำงานได้ตามปกติ เป็นเพราะหลังจากเลิกงาน ตามปกติจะเล่นการพนัน เที่ยวหาความสำราญไม่พักผ่อนครั้งถึงเวลาปฏิบัติงานก็จะอ่อนเพลีย ผู้ใช้แรงงานกลุ่มนี้จึงนิยมใช้ยาบ้าทั้งกิน สูบก่อนเข้ากะทำงาน

แนวคิดในการป้องกันยาเสพติด

คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, 2525) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการป้องกันยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ ยา บุคคล และสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยและองค์ประกอบเหล่านี้ จะต้องมีการจัดการพร้อมๆ กันไปโดยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยแบ่งบทบาทหน้าที่ที่จะสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทในการป้องกันและระบาคของยา โดยอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ตำรวจ เจ้าหน้าที่ควบคุมอาหารและยา เจ้าของหรือร้านขายยาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพ ช่วยกันตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

2. บทบาทในการป้องกันสังคมหรือสิ่งแวดล้อมให้เป็นอันตรายต่อบุคคล โดยต้องดูแลมิให้มีแหล่งมั่วสุม ชมรม สมาคม กลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นมา สภาพสังคมสงเคราะห์ต้องช่วยกันรณรงค์มิให้ประกอบกิจกรรมที่ชักชวนประชาชนไปสู่ความเสียหาย วัตถุประสงค์มีส่วนช่วยให้บุคคลมีที่พึ่งทางใจ สื่อมวลชน ต้องให้แนวคิดในทางสร้างสรรค์แก่ประชาชน

3. บทบาทในการป้องกันด้านบุคคล โดยผู้เกี่ยวข้องกับผู้ใช้แรงงานมากที่สุด ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน ต้องปลูกฝังให้ผู้ใช้แรงงานได้รับประสบการณ์ต่อไปนี้

- บุคลิกภาพที่ดีแข็งแรง
- มีสุขภาพจิตที่ดี
- มีวิธีแก้ปัญหาที่ชาญฉลาด

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิทย์ เทียงบูรณธรรม (คำรายาเสพติด, 2531) ซึ่งเน้นการป้องกันไปที่หลัก 3 ประการ คือ

- ยาที่ใช้
- ผู้ใช้ยานั้น
- บริเวณที่การใช้ยานั้นเกิดขึ้น

และยังให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการป้องกันยาเสพติด คือ

- ลดการใช้ยาลง ซึ่งทำได้ยากที่สุด
- ลดจำนวนของผู้ใช้ยาเสพติดรายใหม่ลงวัตถุประสงค์นี้เป็นจริงได้มากที่สุด
- ป้องกันการใช้สารที่ทำให้เกิดการเสพติดได้

ส่วน เฮเลน โนว์ลิส (Helen Nowlis, 1975 อ้างใน คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้อาศัย

ศีลธรรม กฎหมาย วัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางสังคมมาประกอบการนำเสนอแนวคิดในการป้องกันยาเสพติด ตามข้อสมมติฐานทางทฤษฎีพฤติกรรม 4 แบบ คือ

1. รูปแบบทางศีลธรรมและกฎหมายจะใช้วิธีการลงโทษหรือขู่ว่าจะลงโทษผู้ที่ใช้ยาเสพติดหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครอง ทรรศนะนี้คิดว่า การลงโทษหรือขู่ว่าจะลงโทษ ย่อมช่วยสกัดกั้นไม่ให้คนทำผิดได้ จากการวิจัยและประสบการณ์ในทางปฏิบัติพบว่า การลงโทษหรือคาดโทษนั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อมีการลงโทษอย่างสม่ำเสมอ และในทันทีที่ปรากฏว่ามีการกระทำผิด

2. รูปแบบที่ทางด้านสุขภาพอนามัย โดยการกักตัวผู้ใช้ยาไว้เพื่อที่จะป้องกันมิให้เผยแพร่ต่อไปยังผู้อื่น พยายามค้นหาตัวผู้เสพเพื่อให้การรักษาพร้อมๆ กับให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด ในทรรศนะนี้คิดเอาว่าคนทุกคนจะเห็นคุณค่าของการมีสุขภาพอนามัยดี กลัวโรคร้ายไข้เจ็บและพยายามที่จะหลีกเลี่ยง ซึ่งรูปแบบของวิธีป้องกันนี้ไม่ได้รับผลสำเร็จมากนัก

3. รูปแบบทางจิตวิทยาสังคม รูปแบบวิธีนี้ เน้นความสำคัญที่ว่า การใช้ยาและไม่ใช้ยาของมนุษย์ ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนและมีความแปรเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม การให้ข้อมูลความรู้เพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดนั้น ในความเห็นตามทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ถือว่ามีความสำคัญรองลงไปจากการพิจารณาความต้องการทางด้านส่วนตัวและสังคมของบุคคล ซึ่งใช้ยาเป็นเครื่องตอบสนองทดแทน การให้ข้อมูลต้องสอดคล้องกับความเชื่อถือ และวิถีชีวิตของคนหรือกลุ่มคน ข้อมูลต่างๆ ต้องนำมาแต่งเติมเสริมต่อก่อนนำไปเผยแพร่ ดังนั้นจึงควรสนใจปัญหาพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการใช้ยาเสียก่อน

4. รูปแบบทางสังคมวัฒนธรรม เป็นยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดที่ได้มาจากข้อสมมติฐานรูปแบบทางสังคมวัฒนธรรม แทนที่จะมุ่งปรับตัวคนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คือ สังคมและวัฒนธรรม กลับเสนอแนะให้ปรับองค์ประกอบของสังคมให้เข้ากับความต้องการของบุคคล สถาบันต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะการศึกษานั้นควรให้ลดความเคร่งครัด ความไม่เป็นกันเองลงและมุ่งคิดถึงกลุ่มเป้าหมายในฐานะมนุษย์มากขึ้น

ในแง่ของการปฏิบัติแล้ว ยุทธศาสตร์ใดก็ตามที่ไม่ได้นำเอาความคิดทั้ง 4 แบบที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นมาพิจารณาด้วยก็จะไม่ได้ผลเลยในการป้องกันยาเสพติด ถ้ายังยึดแต่เฉพาะเรื่องคนเรื่องยา และเรื่องสิ่งแวดล้อมแต่เพียงประการเดียวจนเกินไป ก็ยังจะได้ผลน้อยลงไปอีก

จากแนวคิดในการป้องกันยาเสพติดดังกล่าว จะมีส่วนเกี่ยวข้องในการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในการบริหารการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในแง่ของแนวคิดทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด และการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษามีมุมมองที่กว้างขวางวิเคราะห์ข้อมูลได้ละเอียดสมบูรณ์มากขึ้น

2.3 ผลกระทบของปัญหายาเสพติด

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ “เป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลาย” ประเทศไทย ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคล และสังคมส่วนรวมในมิติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ผลกระทบต่อตัวบุคคล

1) ยาเสพติดทุกชนิด จะมีผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพและสุขภาพอนามัย กรณีผู้ใช้ยาเสพติดชนิดนี้จะมีโอกาสติดและแพร่เชื้อเอชไอวีถึงร้อยละ 50 นอกจากนี้ตัวยาบางตัว เช่น แอมเฟตามีน หากมีการใช้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อระบบจิตประสาทส่วนกลาง และทำลายสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ทำให้ผู้เสพยามีความสับสน กังวลใจและนอนไม่หลับรวมถึงมีพฤติกรรมความรุนแรงต่างๆ

2) ผู้ติดยาจะไม่ได้รับการยอมรับ และถูกจำกัดสิทธิทางกฎหมายในการสมัครเป็นผู้แทนหรือสมาชิกทางการเมือง รวมทั้งการเข้ารับราชการ

3) ผู้ใช้สารเสพติดที่เป็นผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ขับขีรถบรรทุกและผู้ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมมักปฏิบัติงานด้วยความประมาทก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุที่นำไปสู่ความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม

1) ครอบครัวที่มีผู้ติดยา มักได้รับความเดือดร้อนจากผู้ติดยาในทุกด้าน นำไปสู่ความยุ่งยากขัดแย้ง แยกแยก และสิ้นเปลืองในการแก้ปัญหา

2) ปัญหาเสพติดได้ก่อให้เกิดความหวาดระแวงจากประชาชน และสังคมในวงกว้าง เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือถูกประทุษร้ายจากผู้เสพยาที่มีอาการผิดปกติทางจิต

3) ผู้ติดยามักก่อให้เกิดอาชญากรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุข การลักเล็กขโมยน้อย การประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การพนันและอาชญากรรมต่างๆ

4) สำหรับผู้ค้าและผู้เสพซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อถูกจับกุมและดำเนินการทางกฎหมาย จะส่งผลกระทบให้สมาชิกภายในครอบครัวได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

ผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐ

1) คดียาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นภาระต่องานด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบตั้งแต่ในระดับตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ และการคุมประพฤติ นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมาย การขยายงาน ขยายอัตรากำลัง และขอผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น และการก่อสร้างสถานที่รองรับ ซึ่งมีผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายของรัฐที่เพิ่มสูงและทำให้การดำเนินคดีด้านอื่นๆ เกิดความล่าช้า

2) นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดได้ก่อให้เกิดการทุจริต คอร์รัปชัน โดยเฉพาะการทุจริตต่อหน้าที่ การรับสินบน การกลั่นแกล้งรีดไถ แสวงหาผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิดซึ่งทำให้ประชาชนและสังคมเกิดความไม่ศรัทธาและเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

1) การผลิตและการค้ายาเสพติด จัดเป็นกลุ่มธุรกิจและเศรษฐกิจนอกกฎหมายที่ไม่ก่อให้เกิดการผลิต แม้ว่าการค้ายาเสพติดบางส่วนจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้เมื่อมีการค้าขาย แต่ก็ยังเป็นรายได้สำหรับคนบางกลุ่มที่กระทำความผิดกฎหมายและเอาเปรียบสังคม

2) ธุรกิจการค้ายาเสพติด ได้ก่อให้เกิดการสูญเสียเงินตราแก่กลุ่มผู้ผลิตที่อยู่ภายนอกประเทศจำนวนมหาศาล ซึ่งจากการศึกษาวิจัยศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2540 พบว่าเศรษฐกิจการค้ายาเสพติดมีมูลค่าระหว่าง 28,000 – 33,000 ล้านบาท

3) ปัญหายาเสพติดทำให้รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้ในการป้องกันปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟู แทนที่จะนำไปใช้ในการด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็น เช่น การศึกษา การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ

4) ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชนต้องสูญเสียทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาโดยไม่จำเป็น รวมทั้งกระทบต่อทรัพยากรมนุษย์ เพราะยาเสพติดมีส่วนทำลายพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสมองของแรงงานที่จะเป็นพลังของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องการความรู้และพลังปัญญาเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ

ผลกระทบต่อความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศ

1) ผลสำรวจของสำนักวิจัยเอแบค ระหว่าง 1 – 4 พฤศจิกายน 2542 พบว่าประชาชนร้อยละ 31.7 เห็นว่ายาเสพติดเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศโดยมีความสำคัญเป็นอันดับ 2 รองจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของชาวต่างชาติ สาเหตุเนื่องจากปัญหาเสพติดได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งผลิตยาเสพติด

2) การแพร่ระบาดของยาเสพติด จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศไทยไม่เป็นที่ไว้วางใจของนานาชาติในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้ไม่กล้าเข้ามาท่องเที่ยวหรือลงทุนทางการค้า และธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ประเทศคู่แข่งฉวยโอกาสในการโจมตีประเทศไทย

จากการติดตามผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา พอสรุปได้ว่า แม้ว่าทุกฝ่ายจะพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเต็มที่ แต่ยังมีลักษณะต่างฝ่ายต่างทำ ขาดการประสานงานอย่างจริงจัง และเน้นการดำเนินการในเชิงรับหรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ ประกอบกับสถานการณ์ด้านยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ปัญหาดังกล่าวขยายตัวอย่างรวดเร็ว กลายเป็นภัยที่คุกคามคนไทยและสังคมไทย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยน “วิธีคิด และวิธีการดำเนินงาน” ใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2.4 แนวคิดในการบริหาร

การศึกษาครั้งนี้ ได้นำเอากรอบแนวคิดของกระบวนการบริหารในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติด มาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนของการศึกษา กระบวนการในการบริหาร มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของการป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ เนื่องจากตามนโยบายของกระทรวงแรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการได้เน้นมายังผู้บริหารสถานประกอบการและสถานประกอบการ โดยตรง และผู้บริหารสถานประกอบการจะเป็นผู้ใช้กระบวนการบริหารในการป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ ประกอบกับกับแผนป้องกันปัญหายาเสพติด กระทรวงแรงงาน เน้นการพัฒนากระบวนการโดยยึดวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการใช้สารเสพติด และเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนั้น

อุทัย หิรัญโต (การบริหารศาสตร์, 2531) ได้กล่าวถึงความหมายของกระบวนการบริหารไว้ว่า “กระบวนการบริหาร หมายถึง การดำเนินการบริหารที่สำเร็จขึ้น ซึ่งมีการกระทำหลายกรรม โดยตัวกระทำต่าง ๆ ดำเนินการต่อเนื่องกัน ไปตามลำดับ และพึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกันและถ้าการกระทำหรือตัวกระทำส่วนหนึ่งส่วนใดบกพร่องหรือเลิกล้ม ไม่ประสานสัมพันธ์กัน การบริหารก็จะไม่มีประสิทธิภาพ” และได้มีผู้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารไว้ เช่น ธนัน อนุมานราชชน (เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์, 2537) กล่าวว่าไว้ว่า “กระบวนการบริหาร หมายถึง หลักและวิธีการในการบริหาร”

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร หลักและวิธีการบริหารที่กระทำเป็นขั้นตอน ปฏิบัติต่อเนื่องกันไป มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การบริหารที่มีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องกระทำตามกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด

ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการบริหารนั้น ได้มีให้แนวคิดไว้หลายท่าน และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกันมาตามลำดับ ตามทัศนะของบุคคลเหล่านั้น เช่นแนวคิดของฟาโย (Henri Fayol, 1916, อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) ได้แบ่งหน้าที่และขั้นตอนการบริหารเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบังคับบัญชา (Commanding)
4. การประสานงาน (Coordination)
5. การควบคุม (Controlling)

ต่อมา Gulick และ Urwick (อ้างใน ธนัน อนุมานราชชน, 2537) ได้นำหลักการของ Fayol มาใช้ปรับปรุง เพื่อตอบคำถามที่ว่าอะไรคืองานของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เขาตอบเพียงสั้นๆ ว่า "POSDCORB" ซึ่งหมายถึงกระบวนการบริหาร 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่ต้องปฏิบัติตามลำดับ พร้อมด้วยวางแผนปฏิบัติ โดยระบุวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ

2. การจัดรูปร่าง (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงสร้างการบริหาร โดยการแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน

3. การจัดวางตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารบุคคล การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม การพัฒนา การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาให้พ้นตำแหน่ง รวมทั้งการบำรุงรักษางานให้คืออยู่ตลอดไป

4. การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการหลังจากได้วิเคราะห์พิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งติดตามและให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ ด้วย

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงาน หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การร่วมกัน

6. การเสนอรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานให้ทั้งผู้บังคับบัญชา ได้ทราบความก้าวหน้าของงานเพื่อการปรับปรุง

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการในการใช้จ่ายเงิน การบัญชี และการควบคุมและการใช้จ่ายเงิน

แนวคิดของแคมเบล (Campbell, 1958, อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) ได้แบ่งกระบวนการบริหารเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การตัดสินใจ (Planning)
2. การจัดโปรแกรม (Programming)
3. การกระตุ้น (Stimulating)
4. การประสานงาน (Coordination)
5. การประเมินผล (Appraising)

และกระบวนการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์นั้น เนเชวิช (Knezevich, 1975, p. 195 อ้างใน ชูชีพ พุทธิประเสริฐ, 2542) ได้พัฒนารูปแบบของการบริหารโดยวัตถุประสงค์ MBO/R มีรายละเอียดมากขึ้นถึง 15 ขั้นตอนได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมาย
2. การระบุทิศทางและเกณฑ์ในการปฏิบัติตามเป้าหมาย
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
4. การระบุทิศทางและเกณฑ์ในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์
5. การระบุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานหรือบุคคล
6. การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์
7. ประเมินการความไปได้ในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โดยคำนึงถึงเวลาและค่าใช้จ่าย
8. การกำหนดยุทธวิธีเพื่อการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์
9. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของยุทธวิธีนั้น
10. เลือกยุทธวิธีในการปฏิบัติงาน
11. กำหนดกรอบแผนงานและหน้าที่ซึ่งจะต้องปฏิบัติ
12. กำหนดผลการปฏิบัติที่ได้จากหน่วยงานย่อย
13. การดำเนินงานตามเหตุผลที่ได้วิเคราะห์แล้ว
14. การตรวจสอบและประเมินผลงานที่ได้รับ
15. การหมุนเวียนข้อมูล โดยการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง อันอาจเกิดจากเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เกณฑ์การปฏิบัติงาน ยุทธวิธีและผลงานที่ได้รับ

จากแนวคิดต่างๆ จะเห็นได้ว่า กระบวนการบริหารอย่างน้อยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การควบคุมงาน การประเมินผล รวมทั้งการกระตุ้น หรือจูงใจ

สำหรับการบริหารงานเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะจุดในสถานประกอบการนั้น ตามนโยบายกระทรวงแรงงานในการที่จะพัฒนาระบบการบริหาร โดยเน้นวัตถุประสงค์ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น อุทัย บุญประเสริฐ (กลุ่มสัมพันธและการบริหารที่มีประสิทธิภาพ, 2532) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานแบบเน้นวัตถุประสงค์นั้นจะพูดถึงเรื่องการผนวกวัตถุประสงค์ขององค์การและวัตถุประสงค์ของบุคคลเอาไว้ด้วยกัน จะพูดถึงเรื่องการจัดกระบวนการทำงาน ที่เน้นความร่วมมือระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง ถ้าดูด้านเทคนิคการบริหารจะพบว่า “การบริหารแบบนี้เน้นเรื่องการวางแผนและการควบคุมงาน (Planning and Controlling) เป็นหลักสำคัญ จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว ในการบริหารงานเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะจุดในสถานประกอบการนั้น ควรประกอบด้วย ขั้นตอนการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)**
 2. **ขั้นจัดรูปงาน (Organizing)**
 3. **ขั้นดำเนินงาน (Executing) รวมทั้งประสานงาน (Coordinating) การควบคุมงาน (Controlling) และการสั่งงาน (Directing)**
 4. **ขั้นการประเมินผลงาน (Evaluating)**
- กระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรัญ สุวรรณบุบผา (2533) กล่าวถึงปัญหายาเสพติดในประเทศไทยว่าปัญหาเสพติดไม่ใช่ปัญหาใหม่ของประเทศ เพราะยาเสพติดเริ่มแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศไทยในรูปของฝิ่นตั้งแต่สมัยสุโขทัยตอนต้น คือประมาณ 700 ปีมาแล้ว และในสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) กษัตริย์องค์แรกของกรุงศรีอยุธยา ก็ได้มีการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในปี พ.ศ. 1903 ได้ออกกฎหมายลงโทษผู้เสพและผู้ขายฝิ่นในกฎหมายลักษณะโจรจึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยได้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติดมาเป็นเวลาติดต่อกันถึง 433 ปีมาแล้ว โดยเฉพาะในสมัยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีการประกาศเลิกสูบฝิ่นทั่วประเทศและมีการเผาฝิ่นและอุปกรณ์การสูบฝิ่นที่ท้องสนามหลวง เมื่อปี พ.ศ. 2502 หลังจากนั้นได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทมอร์ฟิน และเฮโรอีน ซึ่งเป็นยาเสพติดที่ทำมาจากฝิ่นเข้ามาแทนที่ จวบจนถึงปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดก็ยังมีได้บรรเทาเบาบางลงไป ไม่ว่าจะเป็นตัวยาเสพติด ที่เปลี่ยนไป และจำนวนผู้เสพยาเสพติดมากขึ้น นอกจากนี้สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2540, หน้า 5-11) ยังได้รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2539 และแนวโน้มปัญหาเสพติดในประเทศไทยว่า จำนวนผู้ติดยาเสพติด ยังไม่สามารถให้ตัวเลขที่แน่นอนแต่มีผู้เข้ารับการรักษาเสพติดกว่า 40,350 คน สามารถจับกุมคดียาเสพติด รวมทั้งสิ้น 148,506 คดี ผู้ต้องหาจำนวน 160,284 คน ของกลางยาเสพติดทุกประเภทรวมน้ำหนัก 66,008.25 กิโลกรัม และสามารถทำลายไร่กัญชา รวมน้ำหนัก 78,110.30 กิโลกรัม แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ติดยาเสพติดและยาเสพติดจำนวนมากมหาศาลในประเทศไทย ยังคงคาดการณ์ถึงแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยว่า

ฝิ่น การแพร่ระบาดของฝิ่นเมื่อพิจารณาจากผู้เข้ารับการรักษา จะพบว่าในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ผู้เสพยาฝิ่นที่เข้ารับการรักษา มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด จึงคาดว่า ผู้เสพยาฝิ่นคงจะลดจำนวนลงทุกปี

เฮโรอีน การแพร่ระบาดของเฮโรอีน อัตราการเสพยาเฮโรอีน ตอนข้างคงที่ โดยมีสภาพการแพร่ระบาดในอัตราที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

กัญชา แม้ว่าผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการรักษา มีเพียง 482 คน หรือร้อยละ 1.2 ขณะที่ผู้เข้ารับการรักษา จำนวน 19,611 คน หรือร้อยละ 48.6 ระบุว่ากัญชาเป็นยาเสพติดที่ใช้ครั้งแรก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เสพยาเสพติดในระยะเวลาอันยาวกว่าที่จะอยู่ในภาวะขาดยา หรืออาจเลิกเสพยาไปเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสนใจต่อปัญหากัญชา เพราะเป็นปัญหาเริ่มต้นของการเสพยาในในกลุ่มยาประเภทอื่นๆ ต่อไป

สารระเหย เป็นสารเสพติดที่มีจำนวนผู้ใช้มากกว่าชนิดอื่น การระบาดที่ผ่านมามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เนื่องจากสารระเหยมีข้อจำกัด หลายประการ ได้แก่ กลุ่มผู้เสพยาจะเปลี่ยนไปเสพยาชนิดอื่น และมักเลิกเสพยาไปเองหลังจากที่ได้เสพยาไปช่วงระยะเวลาหนึ่งทำให้คาดว่าในช่วง 2-3 ปีข้างหน้า สภาพการแพร่ระบาดของสารระเหยน่าจะมีแนวโน้มของสัดส่วนที่ลดลง

โคเคน ปัญหาโคเคนในประเทศไทยปรากฏชัดเจนในปี 2522 เครื่องขายการค้าโคเคนมีอยู่ 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบแรก ชาวต่างประเทศนำเข้ามาเพื่อบริโภคเองในขั้นแรกและพัฒนาเป็นการจำหน่ายให้ผู้เสพยาในประเทศไทย องค์ประกอบที่สอง คือ คนไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะดี และได้รับการศึกษาจากต่างประเทศนำเข้ามาเสพยาเองและเผยแพร่ในกลุ่มคนใกล้ชิด ผู้เสพยาโคเคนในประเทศไทยเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมชั้นสูง ฐานะดี จึงมีการเสพยาในกลุ่มของตนเท่านั้น จึงยังไม่แพร่ระบาดไปยังบุคคลทั่วไป ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโคเคน เริ่มเข้าสู่สถานเริงรมย์ชั้นสูง ทำให้สภาพการแพร่ระบาดของโคเคนเริ่มกระจายมากขึ้นในกลุ่มผู้มีฐานะดี

เอ็คตาซี (Ecstasy) พบและจับกุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2535 กลุ่มนักค้าเอ็คตาซีจากยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนเธอร์แลนด์ กลุ่มผู้เสพยาเอ็คตาซีในประเทศไทยขยายวงกว้างกว่าผู้เสพยาโคเคน เนื่องจากเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่นมีฐานะดี กลุ่มนักเที่ยวกลางคืน ดารา ศิลปิน ฯลฯ ในจังหวัดต่างๆ เริ่มมีการจำหน่ายเอ็คตาซีควบคู่กับยาเสพติดอื่น

เคตามีน (Ketamine) เป็นตัวยาที่ถูกควบคุมพิเศษ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องยาควบคุมพิเศษ พ.ศ. 2521 มีสภาพการแพร่ระบาดในกลุ่มสังคมชั้นสูง ผู้มีรายได้ และวงการบันเทิง เนื่องจากมีราคาแพง เมื่อเสพยาแล้วจะออกฤทธิ์หลอนประสาท ถ้าใช้ปริมาณมากจะทำให้เกิดอาการทางโรคจิตอย่างเฉียบพลัน จึงเป็นยาที่น่าเป็นห่วงทางการแพร่ระบาดและการเสพยาของประเทศไทยในอนาคต

ยาบ้า สภาพการและแนวโน้มการแก้ปัญหายาบ้า มีลักษณะการค้าที่แตกต่างไปจากยาเสพติดอื่นๆ คือ ความเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตและผู้ค้ายาบ้า กลุ่มกลไกของรัฐ และผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ โดยกลุ่ม

บุคคลเหล่านี้มีพฤติกรรมสนับสนุนและให้ความคุ้มครองการผลิตและการค้ายาบ้า ทำให้ขบวนการเหล่านี้สามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลไกการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม กลายเป็นเครือข่ายอิทธิพล หากยังไม่มีมาตรการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ในอนาคตสภาพปัญหา ยาบ้าคงเป็นปัญหาสำคัญที่จะสร้างความสูญเสียและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เดิมกลุ่มเป้าหมายผู้เสพยาบ้าจะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ขับรถยนต์ประเภทต่างๆ และกลุ่มเกษตรกร แต่ในปัจจุบันปรากฏชัดเจนว่าผู้เสพยาบ้าได้มีการขยายตัวไปสู่กลุ่มว่างงานและกลุ่มของนักเรียน ซึ่งพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอาชีวศึกษาและระดับประถมศึกษา ตามลำดับ การเปลี่ยนแปลงไปใช้วิธีการสูบ สูดและฉีดแทน ผลจากการยืนยันทางการแพทย์ได้ระบุว่า การเสพติดด้วยวิธีดังกล่าวจะทำให้ฤทธิ์ของยาบ้า มีผลต่อร่างกายของผู้เสพยาบ้าสูงขึ้นจนนำไปสู่การคิด หากปรากฏการณ์เป็นไปในลักษณะดังกล่าว ในอนาคตจำนวนผู้ติดยาบ้าในประเทศไทยจะเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่ หากพิจารณาการแพร่ระบาดของยาบ้าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา คงจะสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยลำดับ ตัวชี้วัดที่ชัดเจน คือ สถิติการจับกุมและจำนวนของกลางที่ยึดได้สูงมาก แต่จำนวนผู้เข้ารับการรักษาการเสพติดยาบ้า มีจำนวนน้อย

จากรูวรรณ วิริยะพิริชญ์ไพบุณย์และศรিকা ชีระวัฒน์สกุล(2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องสถานการณ์การใช้สารเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเชียงใหม่-ลำพูน พบว่า การกระจายของผู้ใช้ยาเสพติดส่วนใหญ่ร้อยละ 60 และร้อยละ 28.8 อยู่ในกลุ่มอายุ 20-29 ปีและ 30-39 ปี ตามลำดับ เป็นเพศชายร้อยละ 72.5 สถานภาพสมรสและโสด ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ระดับการศึกษาเป็นระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 48.8 ระดับประถมศึกษาร้อยละ 35 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3,000-5,000 บาท ร้อยละ 74.7 และย้ายถิ่นมาจากที่อื่น ร้อยละ 37.5

ในแง่ของลักษณะการทำงานพบว่า ร้อยละ 1.2 (1 ราย) เท่านั้น ที่ทำงานในระดับบริหารหรือหัวหน้างาน ร้อยละ 94.8 ทำงานปกติไม่เกิน 8 ชั่วโมง ร้อยละ 56.3 มีการทำงานล่วงเวลา ร้อยละ 23.7 ทำงานมากกว่า 1 กะ มีเพียงร้อยละ 6.3 ที่ทำงานโดยไม่มีวันหยุด จำนวนปีที่ทำงานในบริษัทที่กำลังสังกัดอยู่ ร้อยละ 64.2 ทำงานมาเป็นเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 28.3 ทำงานมานานกว่า 5 ปี มีเพียงร้อยละ 7.5 ที่ทำงานมาไม่ถึง 1 ปี

การยอมรับการใช้สารเสพติด ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง พบว่าคนกลุ่มนี้มีการสูบบุหรี่สูงถึงร้อยละ 61.3 ดื่มสุราร้อยละ 76.3 ระบุว่าเคยลองเสพยาบ้าร้อยละ 35 เคยลองกัญชา ร้อยละ 23.8 และเฮโรอีนร้อยละ 2.5

จากการทดสอบความสัมพันธ์เบื้องต้น พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติด โดยเพศชายมีโอกาสใช้สารเสพติดสูงกว่าเพศหญิงถึง 4.7 เท่า ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และการย้ายถิ่นกับการใช้ยาเสพติด พบความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา กับการใช้ยาเสพติด โดยผู้ที่สูบบุหรี่มีการใช้ยาเสพติดสูงเป็น 8.7 เท่าของผู้ไม่สูบบุหรี่ ทำนองเดียวกัน ผู้ที่ดื่มสุรามีการใช้สารเสพติดสูงเป็น 4.3 เท่าของผู้ไม่ดื่ม

พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่ทำงานในบริษัทหรือโรงงานปัจจุบันกับการใช้สารเสพติด โดยผู้ที่มีจำนวนปีที่ทำงาน 5 ปีลงไป มีการใช้สารเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ทำงานมานานกว่า 5 ปี ถึง 3.9 เท่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งการทำงาน ชั่วโมงการทำงาน ช่วงเวลา (กะ) ในการทำงาน และจำนวนวันหยุดพักผ่อนต่อสัปดาห์กับการใช้สารเสพติด

ศาสตราจารย์วิวัฒน์ บุษบา อนุศักดิ์และนิถวรรณ ระพีพงษ์(2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมฯ ได้ให้ความสำคัญและร่วมมือกับคณะทำงาน โครงการโรงงานสีขาว โดยได้จัดกิจกรรมตามกระบวนการหรือขั้นตอน และหลักเกณฑ์ในการนำไปสู่การเป็นโรงงานสีขาวที่จะต้องปลอดยาเสพติด โดยเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลและประสานความร่วมมือกับผู้ใช้งานในสถานประกอบการของตน โดยพบว่ามีการศึกษาปัญหาความต้องการของผู้ใช้งานร่วมกันระหว่างนายจ้างและผู้ปฏิบัติงาน ได้มีการกำหนดนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการของตน ซึ่งได้ลงนามโดยฝ่ายบริหารทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้มีการสร้างนโยบายและแจ้งสถานการณ์ยาเสพติดในโรงงานของตนให้ผู้ใช้งานทราบ โดยมีการประกาศเสียงตามสาย การติดประกาศ การพิมพ์ลงวารสาร และการให้ผู้ใช้งานเซ็นรับทราบนโยบายทุกคน โดยพบว่าทุก ๆ กลุ่มได้มีความเข้าใจในปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัญหาที่พบคือ จำนวนพนักงานที่เข้าร่วมยังมีน้อย เนื่องจากเวลาในการเข้างานและเลิกงานของพนักงานไม่ตรงกัน แต่พนักงานก็เกิดความตระหนัก รักสุขภาพ เกิดความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

บทที่ 3

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการของกระทรวงแรงงาน กรณีศึกษานิตมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารต่าง ๆ โดยได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติ

ส่วนที่ 2 นโยบายกระทรวงแรงงานด้านยาเสพติด

ส่วนที่ 3 การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ในจังหวัดลำพูน

3.1 นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติ

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤติสำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะประเทศไทย ปัญหายาเสพติดได้ทวีความรุนแรงและแพร่ระบาดต่อความมั่นคงของชาติและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและคุณภาพประชากร จากการศึกษาที่ปัญหายาเสพติดได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็น **“ภัยคุกคามที่กัดกร่อน บ่อนทำลายสังคมไทย”** ทำให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลปัจจุบันที่มี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ และได้มีการจัดประชุมระดมความคิด เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 10 – 11 มีนาคม 2544 และต่อมาได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 และที่ 120/2544 (ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544) **“เรื่องแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด”** รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างชัดเจน โดยสรุปสาระสำคัญของนโยบายของรัฐบาล ผลการประชุมระดมความคิดเพื่อเอาชนะยาเสพติด คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 และที่ 120/2544 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีดังนี้

3.1.1. นโยบายของรัฐบาล

รัฐบาลได้กำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยยึดหลัก “การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษเด็ดขาด” พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

3.1.1.1.) เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมายและสร้างกระบวนการพิเศษ เพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต และการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาดรวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

3.1.1.2.) ควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวด และเสริมสร้างกลไกของภาครัฐ และมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

3.1.1.3.) สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาชาติ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิตและเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

3.1.1.4.) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด โดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพได้ทันที โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย พร้อมกันนี้รัฐบาลจะจัดให้มีระบบการบริการอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

3.1.2. สรุปผลการประชุมระดมความคิดเห็นกำหนดแนวทางเพื่อเอาชนะยาเสพติด วันที่ 10 – 11 มีนาคม 2544 ณ จังหวัดเชียงราย

3.1.2.1.) แนวทางการดำเนินงาน

ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดแนวทางการเอาชนะยาเสพติดด้วยการตัดวงจรปัญหา 3 วงจร ได้แก่ ควบคุมตัวยาเสพติด แก้ปัญหายาเสพติด และการป้องกันการติดยา ดังนี้

(1) ควบคุมตัวยาหรือน้ำยาเคมี สารตั้งต้น ที่จะถูกนำมาใช้ในการผลิตเสพยาเสพติด และควบคุมตัวยาที่ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือตัวยาทดแทนภายในประเทศ ควบคู่กับการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดจากภายนอกประเทศ และการปราบปรามการค้ายาเสพติด โดยมุ่งเน้นการค้ารายสำคัญ

(2) คัดวงจรผู้เสพติดออกจากวงจรการค้า ด้วยการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ยาเสพติดในทุกระบบให้สามารถรองรับจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่มีอยู่ทั้งหมดอย่างประสานสอดคล้องกัน โดยส่งเสริมการใช้ค่ายทหารและหน่วยราชการที่มีความพร้อมเป็นสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายรองรับ

(3) ป้องกันไม่ให้เกิดการเสพยาเสพติด ด้วยการสร้างพลังแผ่นดินปลูกจิตสำนึกของชนในชาติให้ตระหนักถึงปัญหา ดำเนินงานในพื้นที่โดยกำหนดหมู่บ้านชุมชนเป็นเป้าหมายด้วยแนวทางการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ควบคู่กับการส่งเสริมคุณธรรม การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ในวงกว้างเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การส่งเสริมกิจกรรมทางเลือก และการสร้างความรู้ ความเข้าใจในชุมชน รวมทั้งการลดปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสำคัญของปัญหา

3.1.2.2.) มอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบ

ที่ประชุมได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับงานที่สำคัญ ๆ ไปดำเนินงาน โดยแยกเป็นงานด้านการควบคุมด้วย งานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ สภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำแนวทางที่ได้จากการประชุมไปปรับเพิ่มในแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ที่สำนักงานประมาณเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการที่ที่ประชุมกำหนด และมอบหมายให้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ ต่อไป

3.1.3. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 และที่ 120/2544

3.1.3.1 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่อง **แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด** มีแนวทาง ดังนี้

(1) การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน

กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงภัยของยาเสพติดที่มีต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้มิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกองคาพยพในสังคมจะร่วมกันผนึกกำลังเป็นพลังของแผ่นดินเข้าต่อสู้ และเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยใช้มาตรการป้องกันนำการปราบปราม ด้วยการดูแลและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน และกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สถาบันทางสังคมต่างๆ โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว รวมทั้งเสริมสร้างมาตรการป้องกัน และความมั่นคงให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน

(2) การควบคุมด้วยภาษีและค่าธรรมเนียม

ตรวจสอบ ควบคุม และสกัดกั้นสารตั้งต้นหรือเคมีภัณฑ์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติด ซึ่งจะออกไปสู่แหล่งผลิตที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งควบคุมด้วยหรือสารอื่นที่อาจสามารถนำมาใช้ทดแทนยาเสพติดได้

(3) การปราบปราม

พัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ จิตสำนึก และพลังศรัทธาควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี วิธีการ และการสนับสนุนต่างๆ ในการสืบสวนปราบปราม ตลอดจนนำมามาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ลึกระอบ และทำลายเครือข่ายการผลิต นายทุน ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้มีอิทธิพล ผู้สมคบ ผู้ชน ผู้ค้ารายกลาง และรายย่อย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเฉียบขาด

(4) การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ทำลายโครงข่ายของปัญหายาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดด้วยการแยกผู้เสพติดออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มีระบบการติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพ และการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางราชการ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสพติดมีโอกาสดำเนินการบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง

(5) การข่าว

จัดและพัฒนางานด้านการข่าว การประสานการข่าว และการปฏิบัติการด้านการข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้เป็นระบบ สามารถสนับสนุนการปราบปราม โดยเฉพาะการปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิต นายทุน ผู้มีอิทธิพล ผู้สนับสนุน ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด

(6) การอำนวยการและประสานงาน

พัฒนางานด้านการอำนวยการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยขจัดปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องต่างๆ ให้หมดสิ้นไป (โดยทำลายกำแพงของส่วนราชการต่างๆ เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) กำหนดลักษณะพื้นที่ที่จะเข้าดำเนินการ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามวัตถุประสงค์

(7) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนการยุติธรรมในคดีอาชญากรรมให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรม และขจัดปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม เป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ตลอดจนตั้งเอื้ออำนวยตามนโยบายการให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นต้น

(8) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ดำเนินการด้านการต่างประเทศ เพื่อผลักดันและกดดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศโดยเฉพาะ และของภูมิภาคและประชาคมโลก โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน

(9) การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

จัดและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และติดตามประเมินผลแผนงาน โครงการ แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นทางการ เพื่อพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีหลักการและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งได้รับการวิเคราะห์หรืออย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และเป็นระบบ

เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ให้ทุกส่วนราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจเร่งด่วน และเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องร่วมกันแก้ปัญหาให้บรรลุผล

(2) ให้สำนักงบประมาณจัดระบบและจัดเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงาน และการปฏิบัติตามคำสั่งนี้

(3) ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานครและจังหวัด (ศ.ป.ส.ก./จ.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขตและอำเภอ (ศ.ป.ส.ข./อ.) ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

3.1.3.2 คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 120/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พดงแผ่นดินเพื่อเอาชนะปัญหาหาเสพติด

เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางในการเอาชนะยาเสพติดดังกล่าว เป็นไปอย่างมี เอกภาพ ประสิทธิภาพ สามารถจัดอุปสรรค ตลอดจนถึงกำแพงของระบบราชการและบังเกิดผล เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงโดยเร็วจึงได้แต่งตั้ง **“คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้ พดงแผ่นดินเพื่อเอาชนะปัญหาหาเสพติด”** รวม 27 คน โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ รอง นายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานฯ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดย คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) อำนาจการ สั่งการ ประสานงาน ควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ ติดตาม การปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามยุทธ ศาสตร์พดงแผ่นดินและแนวทางในการเอาชนะปัญหาหาเสพติด

(2) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะปัญหาหาเสพติดให้เป็น ไปอย่างสอดคล้อง กับสถานการณ์

(3) การปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาหาเสพติด บรรลุผล โดยเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

- การโยกย้ายข้าราชการ พนักงานองค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เหมาะสมกับ พื้นที่

- การให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ สำหรับข้าราชการและประชาชนผู้ปฏิบัติ หน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด

- การปกป้องคุ้มครองข้าราชการ และประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด

- การสรรหาข้าราชการที่ดี มีความสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไข ปัญหาหาเสพติด

(4) ให้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือเสนอให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาหาเสพติดเป็นเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะพื้นที่ และ ให้คณะที่แต่งตั้งดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด และรวดเร็ว

(5) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

3.1.4. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9

ในสาระของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ระบุถึงแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไว้หลายส่วนภายใต้การวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์ในประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากุณภาพคนและคุ้มครองทางสังคม ดังนี้

3.1.4.1. การวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์ในประเทศ

การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ลุกลามอย่างรวดเร็วเข้าสู่ชุมชนจำนวนมากของประเทศเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จำเป็นต้องเร่งรัดแก้ไขและควบคุมให้ได้ เพราะมีผลกระทบต่อสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และคุณภาพของประชากรกลุ่มต่างๆ เพิ่มภาระต่องบประมาณในการป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟู รวมทั้งส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่นๆ ติดตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขณะที่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อผนึกพลังความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังนี้ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.4.2. ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนากุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม

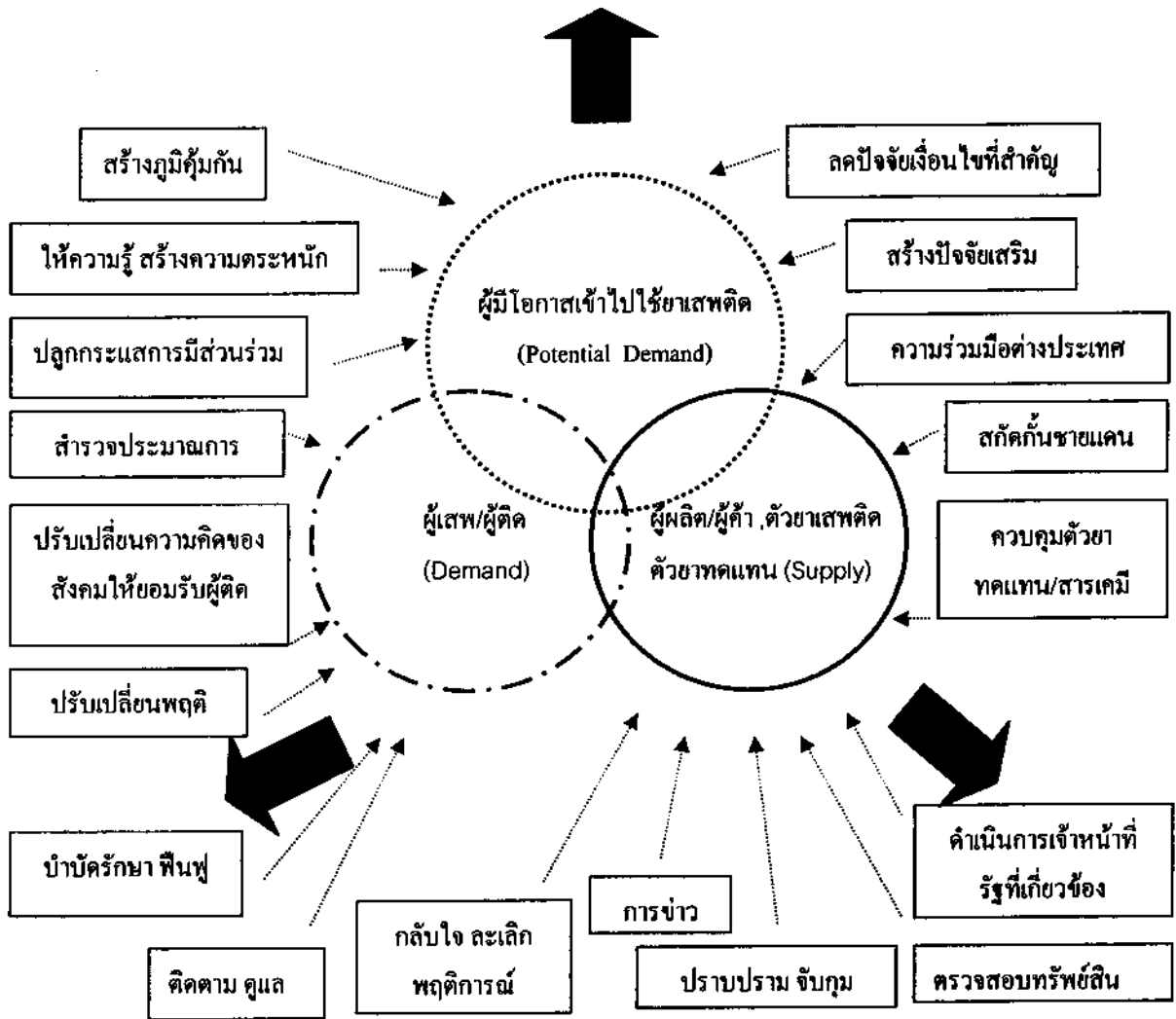
การปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เน้นการปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการดำเนินการให้ เป็นไปในเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการเพิ่มบทบาทของทุกฝ่ายในสังคมให้มีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์นี้ โดย

(1) ให้ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และแก้ปัญหายาเสพติดของชุมชนด้วยกระบวนการประชาสังคม และชุมชนเข้มแข็ง โดยเฉพาะการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม การบรรเทาสาธารณภัย และการผลิต การเสพ และการค้ายาเสพติด ตลอดจนเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน โดยให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการป้องกันตนเองแก่เด็กและเยาวชนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

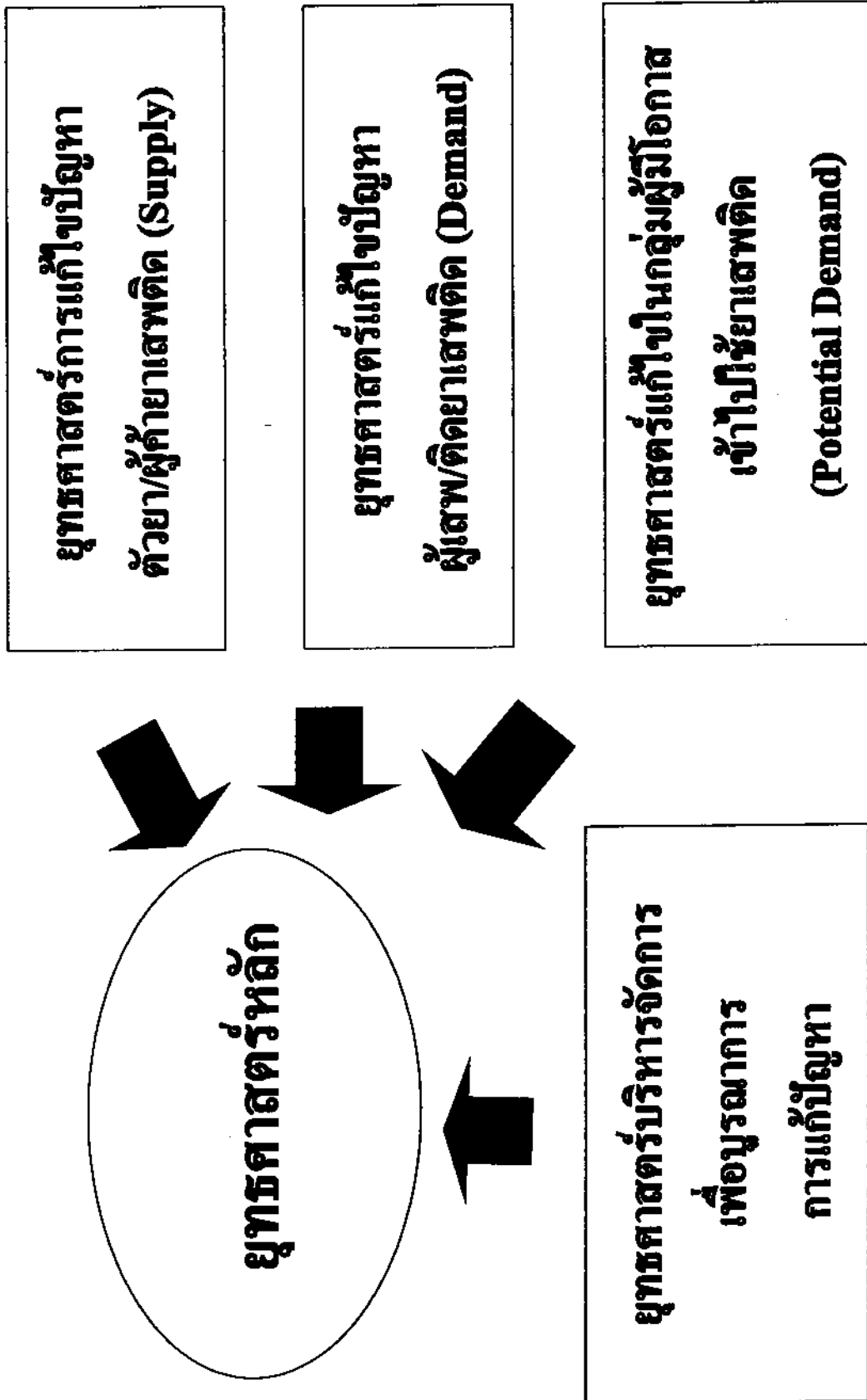
(2) ให้มีการคัดกรองกลุ่มผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ใช้ผู้ค้าออกมาบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้มีโอกาสได้รับการฝึกอาชีพ สร้างรายได้ และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

เร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปรามที่รวดเร็วเด็ดขาดจริงจัง รวมทั้งการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อสกัดกั้นขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อบริเวณชายแดน

รูปที่ 1 แสดงวงจรความสัมพันธ์ของปัญหาสุขภาพจิต

รูปที่ 2 แสดงยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

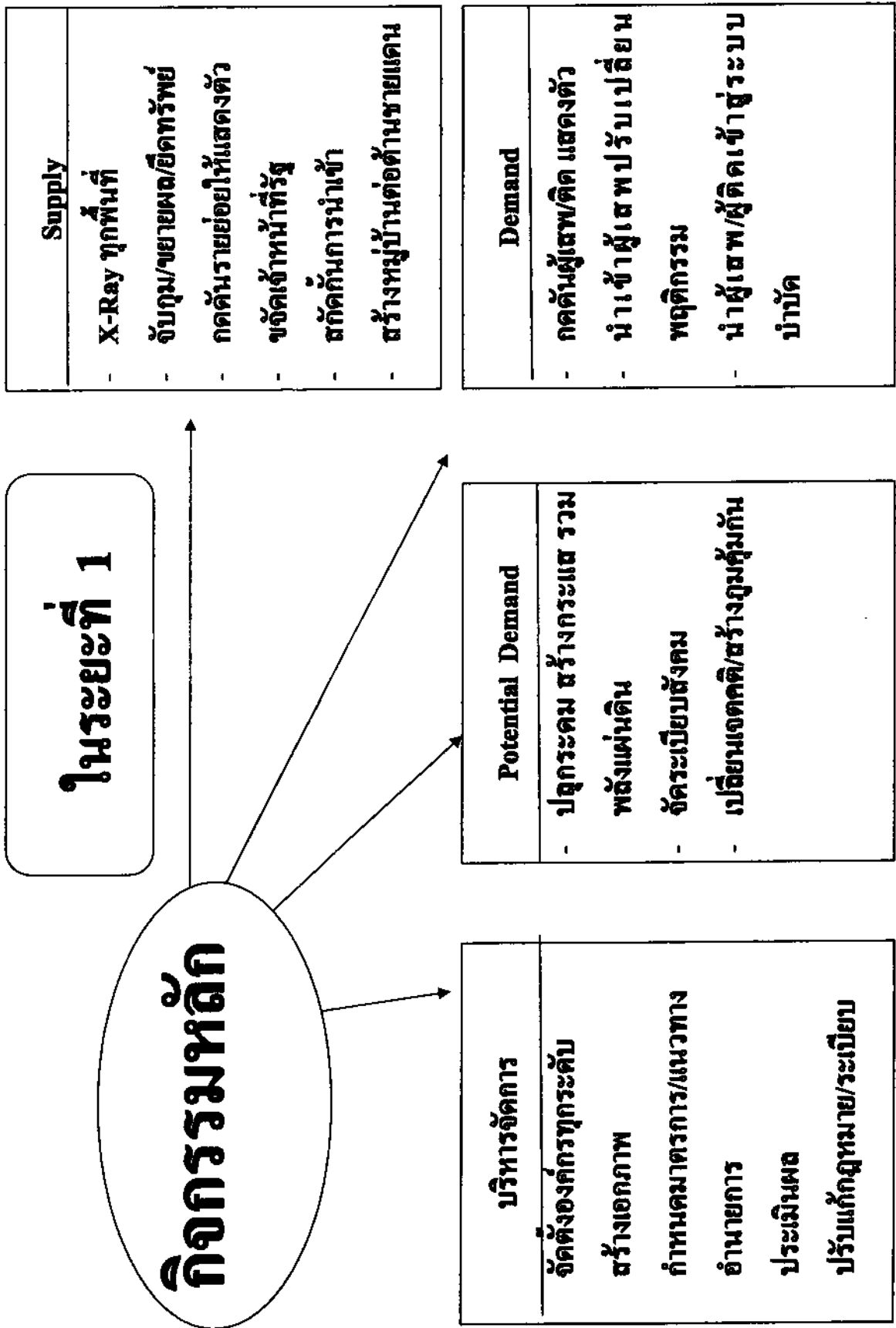

รูปที่ 3 แสดงขั้นตอนการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด

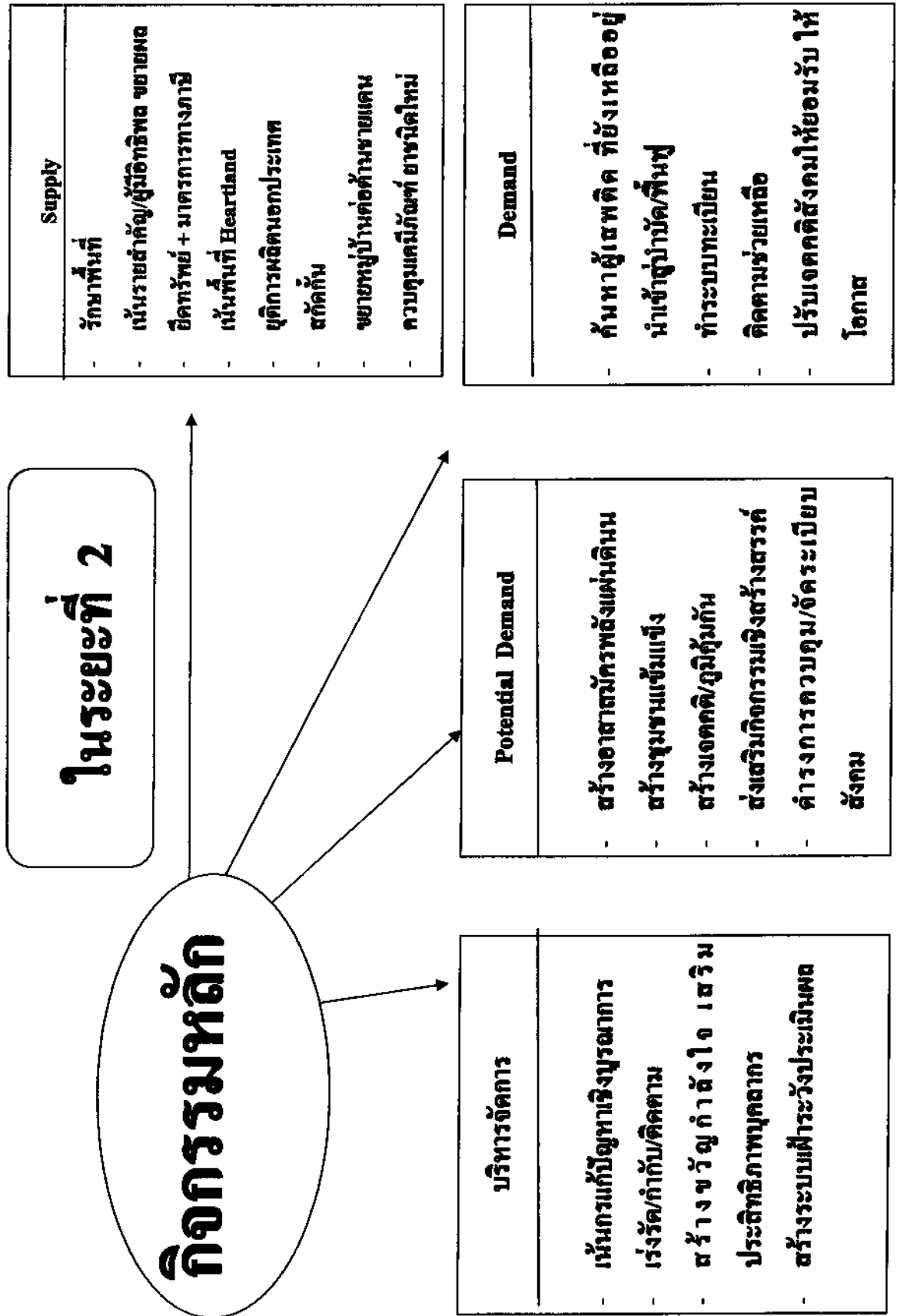
ขั้นตอนการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด

ระยะที่ 1 ยึดพื้นที่แยกสลายทำลาย วงจรยาเสพติด 1 ก.พ. – 30 เม.ย. 46	ระยะที่ 2 ฟื้นฟู ดูแล พัฒนาสร้าง ความเข้มแข็งของพลัง แผ่นดินและชุมชน 1 พ.ค. – 2 ธ.ค. 46	ระยะที่ 3 ดำรงความเข้มแข็งของ พลังแผ่นดินและชุมชน ในการเอาชนะยาเสพติด ของพลังแผ่นดินอย่าง ยั่งยืน 30 ธ.ค. 46 – 30 ก.ย. 47

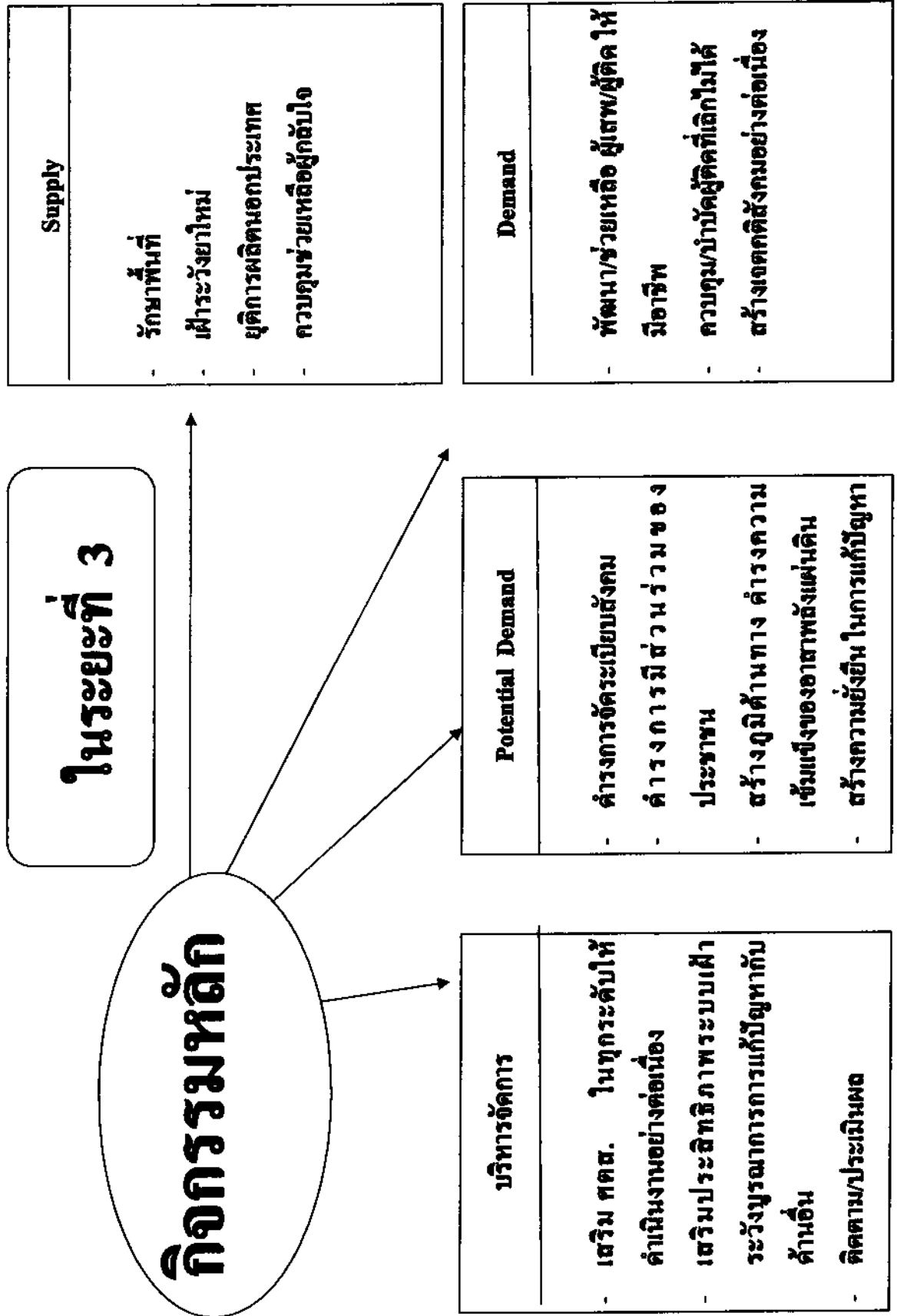
รูปที่ 4 แสดงกิจกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาฮาเซพติคระยะที่ 1

รูปที่ 5 แสดงกิจกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาสาเหตุระยะที่ 2

รูปที่ 6 แสดงกิจกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสาเสตติในระยะที่ 3

3.2 นโยบายกระทรวงแรงงานด้านยาเสพติด

กระทรวงแรงงานได้แต่งตั้ง ที่ปรึกษาและคณะทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกระทรวงแรงงาน ในลักษณะไตรภาคี เพื่ออำนวยความสะดวกกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ มีองค์การดำเนินงาน ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมกับภาคเอกชน ได้แก่ นายจ้าง ผู้ใช้แรงงานและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ การประสาน อำนาจการ และกำกับติดตามการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระหว่างหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภายนอก

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและสถานประกอบการ พัฒนาอาชีพอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงาน เพื่อการลดเงื่อนไขที่นำไปสู่การเสพยาเสพติด การส่งเสริม กำกับ ควบคุม และให้การรับรองสถานประกอบการทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคที่ปลอดยาเสพติด

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีภารกิจในการฝึกอาชีพ และพัฒนาทักษะฝีมือให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพจากการติดยาเสพติด ซึ่งมีความพร้อมและประสงค์จะฝึกเพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะฝีมือไปใช้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งอบรมแรงงานที่เข้ารับการฝึกอาชีพของกรมฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงพิษภัยการป้องกันการติดยาเสพติด

กรมการจัดหางาน มีภารกิจในการให้บริการแนะแนวอาชีพและจัดหางานให้ผู้เสพยา / ผู้ติดยาและผู้ค้ายาเสพติดที่ได้ผ่านกระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนความคิดและมีทักษะฝีมือแล้ว รวมทั้งการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับโทษและ การป้องกันปัญหายาเสพติดในการอบรมคนหางานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ และในประเทศ ตลอดจนมีมาตรการส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ตรวจโรคพบสารเสพติด โดยดำเนินการร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานประกันสังคม มีภารกิจในการสนับสนุนและส่งเสริมการดูแลสุขภาพและการป้องกันปัญหายาเสพติดของลูกจ้างผู้ประกันตน โดยการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในด้านการป้องกันและการบำบัดยาเสพติดให้แก่ลูกจ้างในสถานประกอบการควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการประกันสังคม เพื่อเป็นการป้องกันลูกจ้างที่มีโอกาสไม่ให้เกิดไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3.2.1. ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวง แรงงาน

ความเป็นมา

เนื่องจากปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย รัฐบาลได้ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทั้งได้กำหนดให้ “กลุ่มผู้ใช้แรงงาน” เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา

รัฐบาลสมัย พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร กำหนดให้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายเร่งด่วน ภายใต้หลักการค้ำประกันนโยบาย การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด โดยนายกรัฐมนตรีได้ประกาศสงครามเอาชนะยาเสพติดระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546 ยึดแนวทางพลังแผ่นดินในการดำเนินงาน ซึ่งปรากฏผลสำเร็จเกิดความคาดหมาย และกำหนดให้ดำเนินการต่อในระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม – 2 ธันวาคม 2546

นโยบายกระทรวงแรงงาน

ด้านการป้องกัน

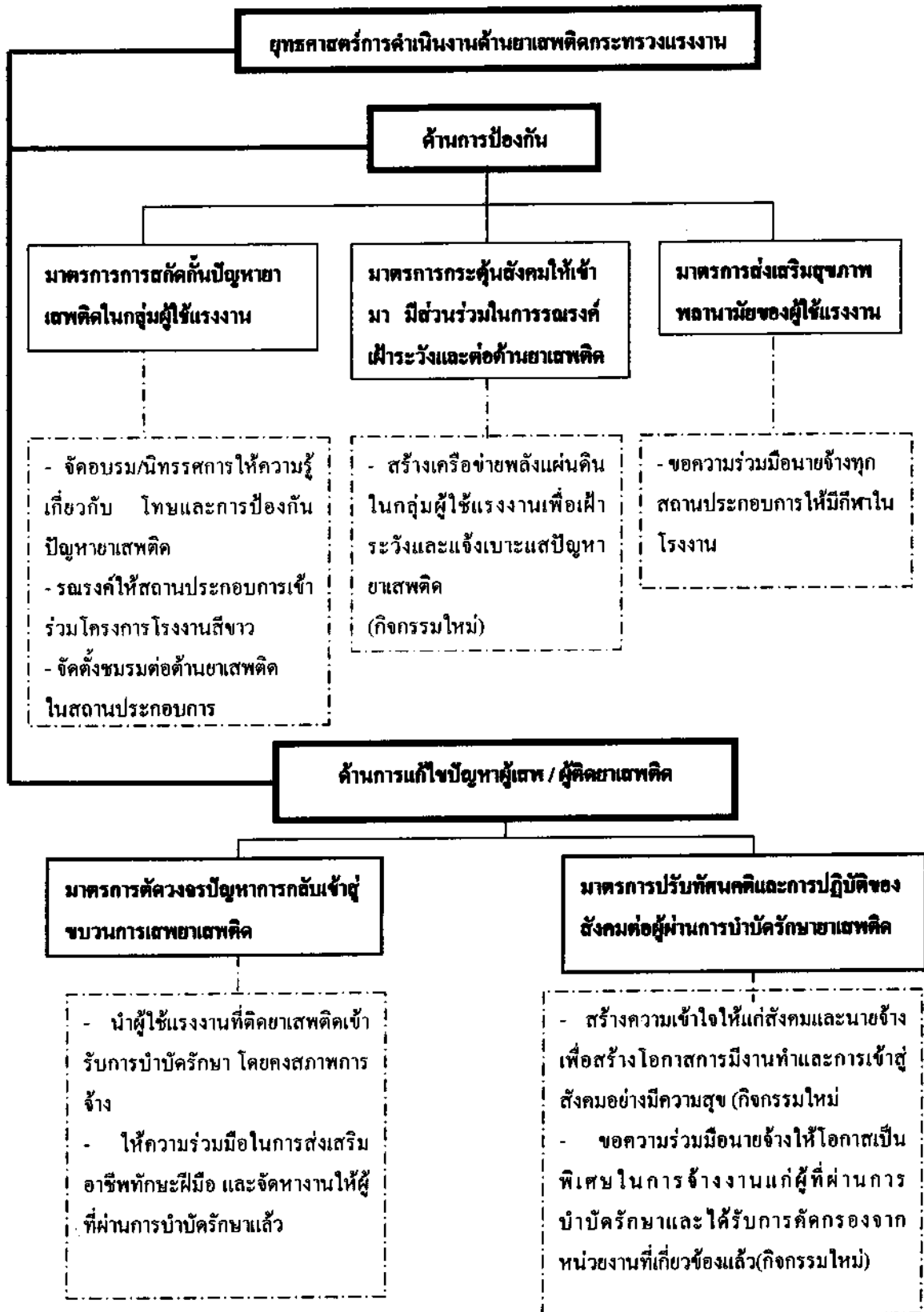
ส่งเสริมให้มีโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันมิให้ปัญหาเสพติดแพร่ระบาดเข้าสู่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

- ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ
- คนหางาน
- เยาวชน/ผู้เข้ารับการศึกษา

ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด

1. ให้ความช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการที่ติดยา/สารเสพติด โดยนำไปบำบัดรักษา และขอความร่วมมือนายจ้างให้คงสภาพการทำงานดั้งเดิม
2. ให้ความร่วมมือในการฝึกอาชีพ จัดหางานและแนะแนวอาชีพ ให้ผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดแล้ว

รูปที่ 7 ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวงแรงงาน

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกระทรวงแรงงาน

รัฐบาลได้กำหนดให้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนและกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบร่วมในการดำเนินการ

- ด้านการป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ
- ด้านการแก้ไขปัญหายู้อเสพ / ผู้ติดยาเสพติด

กลุ่มเป้าหมาย

จากจำนวนประชากรรวม 63.9 ล้านคนจำแนกเป็นประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 48.2 ล้านคน ในจำนวนนั้นเป็นกำลังแรงงาน 34.7 ล้านคน และมีกลุ่มเป้าหมายที่กระทรวงแรงงานให้การดูแลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรม / บริการ 17.7 ล้านคน จำแนกเป็น

- แรงงานในระบบ 7.8 ล้านคน
- แรงงานนอกระบบ 9.9 ล้านคน โดยเฉพาะกลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน จำนวน 558

กลุ่ม ๆ ละ 10 - 30 คน รวมประมาณ 10,000 คนเศษ

กลุ่มที่ 2 ผู้ว่างงาน/คนหางาน จำนวน 8 แสนคนเศษ

ยุทธศาสตร์

กรอบยุทธศาสตร์ชาติในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน แก้ไขและปราบปราม ซึ่งกระทรวงแรงงานรับผิดชอบดำเนินการใน 2 ด้าน คือ

- 1.ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน
- 2.ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหายู้อเสพ / ผู้ติดยาเสพติด

ทั้ง 2 ยุทธศาสตร์ มีมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโรงงานสีขาว กล่าวคือ 1) ทุกสถานประกอบการปลอดการผลิต / การค้า / การเสพยาเสพติด 2) หากมีผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติดนายจ้างจะอนุญาตให้เข้ารับการรักษาโดยยังคงรักษาสภาพการจ้างดั้งเดิม

1. ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก ได้แก่

1.1 มาตรการสกัดกั้นปัญหายาเสพติด มีแนวทางดำเนินการโดย

- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและการป้องกันปัญหายาเสพติดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
- รมรงค์ให้สถานประกอบการเข้าร่วม โครงการ โรงงานสีขาว
- และให้ความร่วมมือกับโครงการ TO BE NUMBER ONE

1.2 มาตรการกระตุ้นสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วม มีแนวทางดำเนินการโดย

- สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสและช่วยเหลือผู้มีปัญหา
- ลงนามแสดงเจตจำนงต่อต้านยาเสพติด ของไตรภาคีด้านแรงงาน

1.3 มาตรการส่งเสริมสุขภาพผู้ใช้แรงงาน มีแนวทางดำเนินการโดย

- ขอความร่วมมือจากนายจ้างสถานประกอบการให้มีกีฬาในโรงงาน

2. ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหายูติคยาเสพติด ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก ได้แก่

2.1 มาตรการตัดวงจรปัญหา มีแนวทางดำเนินการคือ

- ช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดในสถานประกอบการที่ได้รับการรักษาโดยยังคงสภาพการทำงาน
- ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานข้างนอกในการส่งเสริมอาชีพ ทักษะฝีมือและจัดหางานให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว

2.2 มาตรการปรับทัศนคติของสังคม/ นายจ้างต่อผู้ผ่านการบำบัดรักษาจากการติดยาเสพติด มีแนวทางดำเนินการคือ

- สร้างความเข้าใจให้แก่นายจ้างเพื่อให้โอกาสในการทำงานแก่ผู้ผ่านการบำบัด
- ขอความร่วมมือนายจ้างให้โอกาสเป็นพิเศษในการจ้างงานแก่ผู้ผ่านการบำบัด

จากมาตรการและแนวทางดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ได้เน้นย้ำให้กระทรวงแรงงานให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพสอดคล้องกับบทบาทสำคัญของกระทรวงแรงงานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงาน และให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นอย่างเต็มที่

กระทรวงแรงงานได้บูรณาการ โครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ภายใต้โครงการ รวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด โดยกำหนดระดับการดำเนินงานไว้ 3 ระดับ เพื่อให้ครอบคลุม มีความต่อเนื่องและมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด ดังนี้

ระดับกว้าง เป็นการดำเนินงานแบบบูรณาการให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงแรงงานทั้งหมด มีโครงการ/กิจกรรม สำคัญ ได้แก่

- **การจัดอบรม/นิทรรศการ** เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและกันป้องกันยาเสพติดโดยสอดแทรกในการฝึกปฏิบัติของหน่วยงานแต่ละปี มีผู้ประกอบการและผู้ใช้แรงงานรับประโยชน์กว่า 8.4 ล้านคน

- **การลงนามแสดงเจตจำนง** ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและครอบครัวข้าราชการให้ได้จำนวน 28 ล้านคน ภายในวันที่ 2 ธันวาคม 2546

- **การรวมพลังผู้ใช้งานแรงงานทั่วประเทศ** และประกาศตน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 127,380 คน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2546

ระดับลึก เป็นการดำเนินงานแบบเจาะลึกลงไปถึงแก่นของปัญหาและนำมาแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม มีโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ได้แก่

- **โครงการโรงงานสีขาว** ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ 8 ประการให้สถานประกอบการเป็นแนวทางในการดำเนินงาน อาทิ มีนโยบายการดำเนินงานด้านยาเสพติด มีการตั้งคณะทำงาน มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และนันทนาการ มีการตรวจสุขภาพ มีการบันทึกประวัติพนักงานและบันทึกผลการดำเนินงาน ฯลฯ โดยมีสถานประกอบการขนาด 50 คนขึ้นไป เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการโดยประมาณ 20,000 แห่ง ครอบคลุมลูกจ้าง 3 ล้านคน

- **โครงการกักตัวผู้ชีวิตใหม่** เป็นโครงการรองรับโครงการโรงงานสีขาวเพื่อช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดในสถานประกอบการให้ได้รับการบำบัดอย่างถูกต้อง โดยขอความร่วมมือนายจ้างให้คงสภาพการจ้างงานดั้งเดิม ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2546 มีผู้ใช้แรงงานเข้ารับการบำบัดรักษา 848 คน

- **โครงการกีฬาในโรงงาน** เป็นการขอความร่วมมือให้นายจ้างจัดลานกีฬาในโรงงานเพื่อให้ลูกจ้างได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นการส่งเสริมพลานามัย และส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดีสู่ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2546 มีสถานประกอบการจัดลานกีฬา 3,656 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 646,667 คน

- **การจัดการแข่งขันฟุตบอลแรงงาน** ระดับจังหวัด ระดับภาค และชิงชนะเลิศระดับประเทศ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2546 มีสถานประกอบการส่งทีมฟุตบอลเข้าร่วม 663 ทีม

- **การสร้างเครือข่ายเพื่อเป็นผู้ประสานพลังแผ่นดิน**เอาชนะยาเสพติดทำหน้าที่เฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และช่วยเหลือเพื่อนหรือผู้มีปัญหาติดยาเสพติดจำนวน 90,000 คน หรือ 3% ของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ 50 คนขึ้นไป ที่เข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาวภายใน 2 ธันวาคม 2546 สำหรับสถานประกอบการขนาดต่ำกว่า 50 คน ได้มีการอบรมรวมกลุ่มเป็นอาสาสมัครแรงงานแล้วกว่า 7,000 คนรวมทั้ง จะมีแผนดำเนินการต่อเนื่องไปจนถึงปี 2547 เพื่อสร้างเครือข่ายอาสาสมัครแรงงานให้ได้ จำนวน 63,500 คน

ระดับร่วม เป็นการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดกับส่วนราชการต่าง ๆ มีโครงการ/กิจกรรมสำคัญ คือ

- **การฝึกอาชีพ** **แนะแนวและจัดหางานให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา** จากการติดยาเสพติด การฝึกนี้ กระทรวงแรงงานได้รับมอบหมายจากการประชุมระดมความคิดเห็นกำหนดแนวทางเพื่อเอาชนะยาเสพติดเมื่อวันที่ 10 -11 มีนาคม 2545 ณ จังหวัดเชียงราย เพื่อให้กระบวนการบำบัด เป็นไปอย่างครบวงจร สามารถฟื้นฟูพัฒนาผู้ผ่านการบำบัดและกลับเข้าสู่สังคมอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายดำเนินการในปี 2546 จำนวน 20,000คน

- **การปรับทัศนคตินายจ้าง** /ผู้ประกอบการที่มีต่อผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ผ่านการบำบัดการรักษา โดยการให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจผ่านทางการฝึกปฎิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดประชุม/สัมมนาเพื่อให้ นายจ้าง ให้โอกาสในการทำงานแก่กลุ่มเป้าหมาย และอนุญาตให้ผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดได้เข้ารับการรักษาในฐานะผู้ป่วย และมีเป้าหมายดำเนินการปี 2546 จำนวน 66,874 คน

- **โครงการ TO BE NUMBER ONE** กระทรวงแรงงานได้ให้ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ผู้ใช้แรงงานเข้าร่วมโครงการ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับโครงการโรงงานสีขาวซึ่งมีแนวคิดและวิธีการที่สอดคล้องกัน ขณะนี้มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการแล้ว 62,321 คน

โครงการ/กิจกรรมดังกล่าว กระทรวงแรงงานได้บูรณาการและดำเนินการภายใต้โครงการรวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด ซึ่งมีลูกจ้างรวมทั้งครอบครัวได้รับประโยชน์กว่า 40.42 ล้านคน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายโรงงานสีขาว

3.2.2. แนวทางการดำเนินการด้านยาเสพติดของกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานได้กำหนดภารกิจด้านยาเสพติดและดำเนินการภายใต้ โครงการ รวมใจแรงงานไทย ไร้ยาเสพติด ประกอบด้วย 10 โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

ที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย คนหางาน เยาวชน / ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ	24,000 คน 18,000 คน	กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2	โครงการโรงงานสีขาว	100% ของสถานประกอบการ ขนาด 50 คนขึ้นไป (20,000 แห่ง)	กรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน
3	โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่	-	กรมสวัสดิการฯ
4	โครงการกีฬาในโรงงาน	20,000 แห่ง	กรมสวัสดิการฯ
5	โครงการ To Be Number One ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่/ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ ผู้ใช้แรงงาน	- -	ทุกหน่วยงานในสังกัด กรมสวัสดิการฯ (กทม.)/ ทุกหน่วยงานในจังหวัด
6	การฝึกอาชีพ จัดหางานและแนะแนวอาชีพ ให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา	864 คน 5,000 คน	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน
7	โครงการอาสาสมัครแรงงานในสถาน ประกอบการ	43,000 คน	สำนักงานประกันสังคม
8	การลงนามแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยา เสพติด	1.4 ล้านคน 8.4 ล้าน คน (รวมครอบครัว)	กรมสวัสดิการฯ (กทม.) / สำนักงานแรงงานจังหวัด
9	การจัดทำรายชื่อเครือข่ายพลังแผ่นดินใน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน (กิจกรรมใหม่)	-	กรมสวัสดิการฯ (กทม.)/ ทุกหน่วยงานในจังหวัด
10	การปรับเจตคติของสังคมในแวดวงแรงงาน ที่มีต่อ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้โอกาสใน การทำงาน (กิจกรรมใหม่)	-	กรมสวัสดิการ

วิธีดำเนินงาน

1. การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

1.1 คนทำงาน

วิธีดำเนินงาน : โดยการสอดแทรกในกิจกรรมอบรมคนทำงานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศและในประเทศรวมทั้งการจัดนิทรรศการเผยแพร่

พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

1.2 เยาวชน/ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ

วิธีดำเนินงาน : โดยการสอดแทรกในการฝึกอาชีพหลักสูตรต่างๆ ของสถาบัน/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานรวมทั้งการจัดนิทรรศการเผยแพร่

พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

2. โครงการโรงงานสีขาว

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง ในสถานประกอบการ

วิธีดำเนินงาน : กำหนดเป้าหมาย 2 ระดับ

ระดับที่ 1 : รมรงศ์ให้สถานประกอบการขนาด 50 คนขึ้นไปเข้าร่วมโครงการให้ครบ 100% (20,000 แห่ง)

ระดับที่ 2 : ตรวจสอบติดตามสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการให้ผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว

พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

3. โครงการก่บสู่วิถีใหม่ ภายใต้โครงการโรงงานสีขาว

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้ใช้แรงงานที่ติดยา/สารเสพติดในสถานประกอบการ

วิธีดำเนินงาน : ให้ความช่วยเหลือนำไปบำบัดรักษา

: ประสานงานกับหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขให้ความร่วมมือโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

: ขอความร่วมมือนายจ้างให้คงสภาพการจ้างงานดั้งเดิม

พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

4. โครงการกีฬาในโรงงาน

- กลุ่มเป้าหมาย : นายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบการ
- : ส่วนกลางและภูมิภาคดำเนินการต่อไปโดยมุ่งหวังให้เป็นโครงการที่ส่งเสริมสุขภาพและพละานามัยที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และการส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดี

5. โครงการ To Be Number One

- กลุ่มเป้าหมาย : 1) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่/เยาวชนและผู้เข้ารับการศึกษา
2) ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ
- วิธีดำเนินงาน : ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายที่ 1 และ 2 สมัครเป็นสมาชิกในโครงการ To Be Number One
- ส่วนกลาง : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นหน่วยงานหลักประสานงานให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการกลุ่มเป้าหมายที่ 1 และแจ้งกระทรวงสาธารณสุขทราบ
- : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นหน่วยปฏิบัติดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายที่ 2 และรายงานจำนวนให้กระทรวงทราบ
- ส่วนภูมิภาค : แรงงานจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักประชุมหารือกับหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดในจังหวัดดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายที่ 1 และ 2 รวบรวมผลแจ้งสาธารณสุขจังหวัดและรายงานจำนวนให้กระทรวงทราบ

6. โครงการฝึกอาชีพ จัดหางานและแนะแนวอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

- กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา
- วิธีดำเนินงาน : ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมการจัดหางาน เป็นหน่วยปฏิบัติ สนับสนุนการฝึกอาชีพ จัดหางาน และแนะแนวอาชีพ
- พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

7. โครงการอาสาสมัครแรงงานในสถานประกอบการ

- กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ
- วิธีดำเนินงาน : ตามแนวทางที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด
- พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

8. การลงนามแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ใช้แรงงานและครอบครัว

วิธีดำเนินการ : ให้ 48 จังหวัดที่ยังดำเนินการไม่ครบตามเป้าหมาย รมรณรงค์ให้กลุ่มเป้าหมายร่วมลงนามแสดงเจตจำนงให้ครบ 100% ของจำนวนผู้ใช้แรงงาน/สถานประกอบการในพื้นที่

พื้นที่ดำเนินการ

ส่วนกลาง : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นหน่วยปฏิบัติและแจ้งกระทรวงทราบ

ส่วนภูมิภาค : สำนักงานแรงงานจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักประสานหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดในจังหวัดดำเนินการและแจ้งกระทรวงทราบ

9. การจัดทำรายชื่อเครือข่ายพนักงานในพื้นที่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ใช้แรงงาน

วิธีดำเนินการ : ประสานสถานประกอบการคัดเลือกจากผู้แทนของลูกจ้างที่เข้าไปทำหน้าที่ในคณะทำงาน โรงงานสีขาว คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน อาสาสมัครแรงงานในสถานประกอบการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดในสถานประกอบการ เป็นต้น

พื้นที่ดำเนินการ

ส่วนกลาง : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นหน่วยปฏิบัติและรายงานให้กระทรวงเพื่อแจ้งกระทรวงมหาดไทย

ส่วนภูมิภาค : สำนักงานแรงงานจังหวัดประสานหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดดำเนินการและรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและแจ้งจำนวนให้กระทรวงทราบ

10. การปรับเจตคติของนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ และเพื่อนผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ เพื่อให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดรักษาแล้วในการทำงาน

กลุ่มเป้าหมาย : นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ และผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ

วิธีดำเนินการ : กระทรวงสาธารณสุขจะจัดทำคู่มือเพื่อเผยแพร่ในการปรับเจตคติในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

: ให้ความร่วมมือโดยดำเนินการควบคู่ไปกับโครงการ โรงงานสีขาว/
โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่

พื้นที่ดำเนินการ : ส่วนกลางและภูมิภาค

การรายงานผล

: กรม/สำนักงานประกันสังคม รายงานผลการดำเนินงานพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและ 75 จังหวัด ให้กระทรวงทราบทุกวันที่ 15 และ 30 ของเดือน

: สำนักงานแรงงานจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานโครงการที่ 5 8 และ 9 ให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ทราบทุกวันที่ 15 และ 30 ของเดือน

: หน่วยงานระดับจังหวัดในสังกัดกระทรวงแรงงาน : รายงานผลการดำเนินงานให้ต้นสังกัดตามกำหนดและสำเนาให้แรงงานจังหวัดทราบด้วย

การร่วมเป็นกรรมการในกองอำนวยการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

กระทรวงแรงงาน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นฝ่ายประสานผู้ใช้แรงงาน 3 ระดับ

- 1) ระดับชาติ : ปลัดกระทรวงแรงงาน
- 2) ระดับกรุงเทพมหานคร : รองปลัดกระทรวงแรงงานที่ได้รับมอบหมาย (นายอัครพล วนะภูติ)
- 3) ระดับจังหวัด : แรงงานจังหวัด
 - ระดับเขตในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร : มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ 1-10 เป็นฝ่ายประสานในพื้นที่
 - ระดับอำเภอใน 75 จังหวัด : มอบหมายแรงงานจังหวัดประสานหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดแต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดเข้าร่วมตามความเหมาะสมในพื้นที่(เมื่อมีการขอความร่วมมือ)

3.2.3. ผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดของกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานได้บูรณาการโครงการ / กิจกรรมด้านยาเสพติดที่ดำเนินการอยู่ทั้งหมด และจัดทำโครงการ / กิจกรรมใหม่เพิ่มเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว ภายใต้โครงการ **“รวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด”** โดยมีหลักการในการร่วมสร้างกระแสสังคมต่อต้านยาเสพติดในทุกหมู่เหล่า ซึ่งกระทรวงแรงงานได้ดำเนินการในหมู่ข้าราชการและผู้ใช้แรงงาน (ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง) และครอบครัว การขยายการดำเนินงานให้กว้างขวางและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาเสพติด

การดำเนินงานภายใต้โครงการดังกล่าว กระทรวงแรงงานได้กำชับให้ทุกหน่วยงานทั้งส่วนกลางและภูมิภาค เพิ่มความเข้มข้นให้เห็นผลเป็นรูปธรรมสามารถสนองนโยบายรัฐบาลและการดำเนินงานในระยะต่อไป เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาลที่ จะดำเนินการต่อเนื่องไป จนถึงวันที่ 2 ธันวาคม 2546 เพื่อขจัดปัญหาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทย จะเน้นการนำ **“พลังผู้ใช้แรงงาน”** มาร่วมในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคให้มากขึ้น และการให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพิ่มขึ้นในการดำเนินการ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมในแวดวงแรงงานต่อผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด และการให้โอกาสในการประกอบอาชีพแก่ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว เพื่อให้กลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 30 เมษายน 2546 ดังนี้

1. การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด ได้เน้นการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่เฝ้าระวัง โดยสอดแทรกไปในการฝึกอบรมปกติของหน่วยงาน ได้แก่

(1) นายจ้างและลูกจ้างในสถานประกอบการ ตั้งแต่ปี 2537 – 2544 มีนายจ้าง ลูกจ้างได้รับประโยชน์จำนวน 102,683 คน และตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2544 ถึงปัจจุบัน กระทรวงแรงงานได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเข้มข้นขึ้น โดยการจัดทำโครงการโรงงานสีขาวเพื่อณรงค์ให้สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการป้องกันมิให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าสู่โรงงานอย่างเป็นรูปธรรม

(2) เยาวชนและผู้เข้ารับการศึกษาในสถาบัน/ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดดำเนินการตั้งแต่ปี 2539 - 2545 มีผู้ได้รับประโยชน์จำนวน 721,565 คน และในปี 2546 มีผู้ได้รับประโยชน์เพิ่มอีก จำนวน 27,177 คน

(3) คนหางานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศและคนหางานในประเทศ ดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2541 – 2545 มีผู้ได้รับประโยชน์จำนวน 923,299 คน และในปี 2546 มีผู้ได้รับประโยชน์เพิ่มอีก จำนวน 46,982 คน

2. โครงการโรงงานสีขาว เพื่อส่งเสริมให้นายจ้าง ลูกจ้าง ได้รับความรู้เกี่ยวกับโทษและการป้องกันปัญหาอาชญากรรมและให้ความร่วมมือในการป้องกันมิให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าสู่โรงงานอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2544 - 2545 มีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 10,775 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์จำนวน 1,324,904 คน และในปี 2546 ได้รับงบประมาณผ่านสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 4.9 ล้านบาท และได้รับแรงจูงใจให้สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการเพิ่มเติมอีกขณะนี้รวมจำนวนสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 12,798 แห่ง และลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,376,100 คน

3. โครงการกดยูวีริคใหม่ เพื่อรองรับโครงการโรงงานสีขาวโดยการประสานให้ผู้ใช้งานที่ติดสารเสพติด ในสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาว เข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจในขณะที่ยังคงสถานภาพการจ้างงานดั้งเดิม เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2544 - 2545 ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานผ่านโครงการนี้ จำนวน 434 คน และในปี 2546 มีผู้ใช้แรงงานได้รับการช่วยเหลือเพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มเติมจำนวน 313 ราย ดำเนินการโดยบปคค

4. การฝึกอาชีพและจัดหางาน ให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพจากการติดยาเสพติดแล้ว เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำ มีรายได้ช่วยเหลือตนเองไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (ตามมติที่ประชุมการระดมความคิดรวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ณ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 10- 11 มีนาคม 2544) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2545 ใช้งบปกติของหน่วยงาน ฝึกอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดแล้วจำนวน 839 คน และในปี 2546 ได้รับงบประมาณผ่านสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 1.79 ล้านบาท ขณะนี้ฝึกอาชีพและจัดหางานให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาแล้วจำนวน 3,135 คน (การดำเนินงานบางส่วนได้ใช้งบปกติของหน่วยปฏิบัติของกระทรวงแรงงานด้วย)

5. โครงการกีฬาในโรงงาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเล่นกีฬา เสริมสร้างนิสัยการรักษาสภาพและอนามัยที่ดีไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยสถานประกอบการเป็นผู้กำหนดเวลาว่างสำหรับการเล่นกีฬา เริ่มดำเนินการในปี 2546 ขณะนี้มีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 3,067 แห่ง ดำเนินการโดยขบปกติ

6. โครงการฟุตบอลแรงงาน (Labour Cup) เริ่มดำเนินการในปี 2546 เพื่อสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอลภายใต้โครงการกีฬาในโรงงาน โดยจัดการแข่งขันในระดับจังหวัด เขต และประเทศ มุ่งหวังให้เกิดระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดี นำสู่ความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเสพติด และอื่น ๆ อีกทางหนึ่งมีสถานประกอบการสมัครเข้าร่วม โครงการ 663 ทีม

7. การจัดประชุมหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานทั่วประเทศ จำนวน 470 คน เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 เพื่อรับทราบนโยบายด้านยาเสพติดของประเทศ และการดำเนินงานด้านยาเสพติดของกระทรวงแรงงานเพื่อสนองนโยบายรัฐบาล รวมทั้ง เพื่อกำชับให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานได้กวัดขันผู้ได้บังคับบัญชามีให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเคร่งครัด ซึ่งทุกหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานทุกจังหวัดได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติด และมีการกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยกลไกการตรวจราชการของกระทรวงแรงงาน และติดตามผลโดยการรายงานทุกระยะ 15 วัน

8. การรวมพลังผู้ใช้แรงงานทั่วประเทศ เพื่อเดินรณรงค์ “รวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด” และสาบานตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2546 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 139,012 คน ในกรุงเทพมหานคร จัดขึ้น ณ บริเวณท้องสนามหลวง มีรองนายกรัฐมนตรี (นายกร ทักษะรังสี) เป็นประธาน ส่วนภูมิภาค จัดขึ้น ณ บริเวณศาลากลางจังหวัด และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานในพิธี

9. อบรมอาสาสมัครแรงงานไทยต้านภัยยาเสพติด เพื่อเป็นที่ปรึกษากลุ่มแรงงาน จำนวน 50,000 คน ทั่วประเทศ โดยใน ส่วนกลางจัดอบรม 10,000 คน และส่วนภูมิภาคอีก 40,000 คน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งเพื่อเป็นเครือข่ายการแจ้งเบาะแสผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (อยู่ระหว่างเตรียมดำเนินการ)

10. การลงนามแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของไคร่ภาคีด้านแรงงานทั่วประเทศ
ได้แก่ ข้าราชการ นายจ้าง และลูกจ้าง ณ วันที่ 25 เมษายน 2546 มีผู้ร่วมลงนามแสดงเจตจำนง รวมทั้งสิ้นจำนวน 13.8 ล้านคน

11. ให้ความร่วมมือขยายผลโครงการ To Be Number One ของกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2546 กระทรวงแรงงานให้ความร่วมมือขยายผลโครงการดังกล่าวไปยังกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ได้ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้าง ลูกจ้าง สมาชิกและจัดตั้งเป็นชมรม To Be Number One เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก อันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดแก่ผู้ใช้แรงงาน ขณะนี้มีชมรมในสถานประกอบการแล้วจำนวน 505 ชมรม สมาชิก 27,722 คน

การดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น สามารถสนองนโยบายรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ

- ช่วยสกัดกั้นกลุ่มบุคคลในวงการแรงงานและครอบครัว ซึ่งมีจำนวนกว่า 35 ล้านคน มิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
 - ช่วยตัดวงจรปัญหาการกลับเข้าขบวนการเสพยาเสพติดของผู้ที่ผ่านการบำบัดแล้ว
 - ช่วยกระตุ้นสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ เฝ้าระวังและต่อต้านปัญหา ยาเสพติดในทุกรูปแบบ
 - ช่วยส่งเสริมสุขภาพและพลานามัยของผู้ใช้แรงงานให้แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
- โดยกระทรวงแรงงาน ได้ทุ่มเททั้งกำลังบุคลากรและงบประมาณซึ่งส่วนใหญ่ใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานมาดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีรับทราบแล้วเป็นระยะ ๆ

3.3 การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ในจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูน มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป จำนวน 1,326 แห่ง ลูกจ้างรวม 65,203 คน ในจำนวนดังกล่าวเป็นลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำนวน 64 แห่ง ลูกจ้างรวม 38,045 คน และสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมศรีสุทโธปกรณ์ จำนวน 12 แห่ง ลูกจ้างรวม 4,042 คน นอกจากนี้เป็นสถานประกอบการที่ตั้งอยู่นอกพื้นที่ดังกล่าวอีก จำนวน 1,250 แห่ง ลูกจ้างรวม 23,116 คน ซึ่งลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในฝ่ายการผลิตที่ไม่ต้องใช้ความรู้ ฝีมือ ประสบการณ์ในการทำงานสูงนัก จึงเป็นผลให้มีการเข้าออกงานสูง ขาดความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยต่างๆ รวมทั้งภัยจากยาเสพติด

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานประกอบการในจังหวัดลำพูนที่ผ่านมา มีลูกจ้างบางส่วนได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในฐานะผู้เสพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานตามโครงการคุ้มครองวัยสาวหาสารเสพติดเบื้องต้นในกลุ่มตัวอย่างของลูกจ้างในสถานประกอบการที่เข้าร่วม โครงการ โรงงานสีขาว ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดการเป็นโรงงานสีขาวที่กำหนดโดยคณะกรรมการโครงการ โรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน ในภาพรวมลูกจ้างบางส่วนยังมีการใช้เสพติดอยู่ประมาณร้อยละ 0.5 ของจำนวนลูกจ้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด ซึ่งสาเหตุของการใช้สารเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานอาจเนื่องมาจากการที่ต้องทำงานเป็นกะ การเที่ยวเตร่หรือความต้องการที่จะทำให้ร่างกายสามารถทำงานได้นานขึ้น

ภายหลังจากการที่รัฐบาลได้ประกาศสงครามกับยาเสพติดเป็นต้นมา โดยใช้ยุทธศาสตร์ “พลังแผ่นดิน” ได้มีการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์และจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในหลายรูปแบบและในทุกภาคส่วนของสังคม มีการประกาศให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติด ออกมารายงานตัวเพื่อขอรับการบำบัดรักษาและเข้าค่ายเพื่อฝึกอบรมที่ทางจังหวัดจัดขึ้น ประกอบกับได้มีการรณรงค์ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานอีกหลายกิจกรรมเพิ่มเติมจากโครงการ โรงงานสีขาว อาทิ โครงการกีฬาในโรงงาน โครงการ TO BE NUMBER ONE โครงการ “รวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด” และในปี 2546 ได้ขยายผลการดำเนินงานให้สถานประกอบการที่เป็นโรงงานสีขาวเมื่อปี 2544 – 2545 มีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม และสร้างเป็นเครือข่าย เพื่อเน้นให้เกิดความยั่งยืนและเอาชนะยาเสพติดอย่างเด็ดขาด ภายได้โครงการที่จังหวัดลำพูนริเริ่มดำเนินการขึ้นใหม่คือ “โครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่าย โรงงานสีขาว” จากผลการประเมินโครงการ โรงงานสีขาวในปี 2546 และโครงการเพิ่มศักยภาพและ

สร้างเครือข่ายโรงงานสีขาว” พบว่าลูกจ้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการตรวจปีศาจะหาสารเสพติดเบื้องต้นจำนวน 1,095 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดในสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจตามหลักเกณฑ์ฯ การเป็นโรงงานสีขาว ไม่พบว่ามีการใช้สารเสพติดแต่อย่างใด และเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2546 จังหวัดลำพูนได้ประกาศเป็นจังหวัดเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ทำให้อาจกล่าวได้ว่าขณะนี้สถานการณ์ปัญหาเสพติดของจังหวัดลำพูนอยู่ในขั้นเบาบาง

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัดลำพูนได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการติดตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของกระทรวงแรงงาน ดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด ให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย	1. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดลำพูน 2. สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำพูน 3. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน
2. โครงการ โรงงานสีขาว	- สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองจังหวัดลำพูน
3. โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ของผู้ใช้แรงงาน	- สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองจังหวัดลำพูน
4. โครงการกีฬาในโรงงาน	1.สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน 2. ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน พื้นที่ 11
5. โครงการ TO BE NUMBER ONE	1. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน 2. สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำพูน 3. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำพูน 4. ศูนย์พัฒนาแรงงานจังหวัดลำพูน 5. ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน พื้นที่ 11

6. การฝึกอาชีพจัดหางานและแนะแนวอาชีพให้
ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

7. โครงการอาสาสมัครแรงงานในสถานประกอบการ

8. การลงนามแสดงเจตจำนงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

9.การจัดทำรายชื่อเครือข่ายพลังแผ่นดินในกลุ่ม
ผู้ใช้แรงงาน

10. การปรับเจตคติของสังคมในแวดวงแรงงาน
ที่มีต่อผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้โอกาส

1. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด
ลำพูน

2. สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำพูน

- สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำพูน

- ทุกส่วนราชการในสังกัด

1. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงานจังหวัดลำพูน

2. ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน
พื้นที่ 11

1. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงานจังหวัดลำพูน

2. ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน
พื้นที่ 11

ทั้งนี้ โครงการที่ 3 และ โครงการที่ 10 ดำเนินงานควบคู่กันไป

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของหน่วยงานกระทรวงแรงงาน ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

โครงการที่ดำเนินการในสถานประกอบการ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดลำพูนเป็นหน่วยงานหลัก เนื่องจากมีหน้าที่ในการตรวจคุ้มครองแรงงาน ให้นายจ้างและผู้ใช้แรงงานปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 อยู่แล้ว ซึ่งรวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วย และสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนถือเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ มีผู้ใช้แรงงานมากที่สุดประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ใช้แรงงานทั้งหมด และได้เข้าร่วมโครงการของกระทรวงแรงงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ดังนี้

1. โครงการโรงงานสีขาว เพื่อให้ นายจ้าง ผู้ใช้แรงงานมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เพื่อไม่ให้ยาเสพติดแพร่ขยายเข้าไปในสถานประกอบการ

2. โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ของผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติด ได้มีโอกาสบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจ เมื่อหายแล้วสามารถกลับมาทำงานได้ตามเดิม

3. โครงการกีฬาในโรงงาน เพื่อเป็นหารส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกายโดยการเล่นกีฬา และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. โครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีขาว เป็นโครงการที่สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดลำพูนเพิ่มเติมขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะทำงานโรงงานสีขาวในสถานประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจ เฝ้าระวัง ติดตามปัญหาอาชญากรรม อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างระบบมาตรการและเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม เป็นตัวอย่างแก่สถานประกอบการอื่น ๆ

**การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ในนิคมอุตสาหกรรม
ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน**

การดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้อง	กิจกรรม
1. กำหนดนโยบาย	- เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้บริหาร - ผู้แทนพนักงาน	- ประชุม
2. พัฒนาบุคลากรหรือทีมงาน	- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ หัวหน้าคนงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลอาสาสมัครฯ	- การฝึกอบรม อบรม
3. กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3.1 ระดับแรก : ป้องกันไม่ให้พนักงานใช้ยาเสพติดลดสาเหตุที่จะนำไปสู่การใช้ยาเสพติดครั้งแรกรวมทั้งการค้ายาเสพติด	- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ - เจ้าหน้าที่ตำรวจ	- ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษ พิษภัยและบทลงโทษผู้เสพ / ผู้ค้าทางสื่อต่างๆ - การรณรงค์ - การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมทางเลือก เช่น กีฬา การละเล่น - ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีลานกีฬา สถานที่อ่านหนังสือปลอดบุหรี่

การดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้อง	กิจกรรม
3.2 ระดับที่สอง : ป้องกันไม่ให้ผู้ทดลองใช้ยาเสพติดกลับไปใช้ซ้ำหรือเพิ่มจำนวนการใช้ยาเสพติดมากขึ้นและช่วยไม่ให้ใช้ยาอีกต่อไป	- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ - เจ้าหน้าที่ตำรวจ แพทย์ นักจิตวิทยา	- ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษ พิษภัย กฎหมาย และการบำบัดรักษาทางสื่อต่างๆ - บริการให้คำแนะนำปรึกษา จัดทำ โครงการ ช่วยเหลือ พนักงานที่มีปัญหายาเสพติด - คลินิกรักษาสุขภาพ - การจัดกิจกรรมทางเลือก - จับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
3.3 ระดับที่สาม : การให้การรักษาผู้ติดยาเสพติด	- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ - แพทย์และเจ้าหน้าที่สถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	- ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษ พิษภัย กฎหมายและการบำบัดรักษาทางสื่อต่างๆ - ส่งต่อสู่สถานบำบัดรักษา - ติดตามผลการบำบัดรักษาดูแลหลังการรักษา - กำหนดเขตปลอดยาเสพติด
3.4 การเฝ้าระวัง : เพื่อป้องกัน ไม่ให้มีหรือลดการแพร่ระบาด	- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ - เจ้าหน้าที่ตำรวจ - เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์สารเสพติด - ชุมชน	- จัดเวรยามรักษาความปลอดภัย - การแจ้งข่าว - การตรวจสอบสารเสพติด

โครงการโรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน มีหน้าที่ในการตรวจและคุ้มครองแรงงานให้นายจ้างและผู้ใช้แรงงานปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และเพื่อให้สถานประกอบการทุกแห่งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน จึงได้นำร่องโครงการ โรงงานสีขาวตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 และดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และจากการประเมินผลการดำเนินการปรากฏความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นว่าควรจะมีการขยายผลการดำเนินการ โครงการ โรงงานสีขาวอย่างต่อเนื่องต่อไป

คณะกรรมการโครงการโรงงานสีขาว จังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ 2546

1. รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน (นายประยูร วงษ์พานิช)	ประธานคณะกรรมการ
1. ปลัดจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
2. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
3. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
4. อัยการอำเภอเมืองลำพูน	คณะกรรมการ
5. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ	คณะกรรมการ
7. ป้องกันจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
8. แรงงานจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการ
9. ผู้อำนวยการศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน พื้นที่ 11	คณะกรรมการ
10. สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการและเลขานุการ
11. หัวหน้ากลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สรจ.สพ.	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
12. นางนิลวรรณ ระพิพงษ์ นิตกร 6 ว สรจ.สพ.	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

แนวทางการดำเนินโครงการโรงงานสีขาว สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา

1. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดจัดส่งเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงานชักชวนสถานประกอบการโรงงานต่าง ๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เข้าร่วมโครงการ

2. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด จัดประชุมโครงการโรงงานสีขาว เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่ประกอบด้วยเจ้าของสถานประกอบการหรือโรงงาน มีความรู้ความเข้าใจโครงการโรงงานสีขาว และสามารถนำไปปฏิบัติในโรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. เมื่อสถานประกอบการหรือโรงงานเข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาวแล้วต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การให้คะแนนโรงงานสีขาว ดังนี้

- 3.1 มีนโยบาย
- 3.2 มีป้ายหรือประกาศ
- 3.3 มีคณะกรรมการรับผิดชอบ
- 3.4 มีการให้ความรู้พนักงาน
- 3.5 มีกิจกรรมรณรงค์
- 3.6 มีการตรวจสอบสุขภาพ
- 3.7 ไม่พบพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
- 3.8 มีกระบวนการตรวจสอบ

โดยโรงงานสีขาวจะต้องได้คะแนน 80 จากคะแนนเต็ม 100 จึงจะได้เป็นโรงงานสีขาว

4. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดตั้งคณะผู้ดำเนินการ

- 4.1 ประชุมคณะผู้ดำเนินการเกี่ยวกับแผน นโยบาย และการดำเนินการ
- 4.2 ประชาสัมพันธ์โครงการให้นายจ้างลูกจ้างทราบ
- 4.3 คณะผู้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการตาม

หลักเกณฑ์ที่กำหนด

5. ให้สถานประกอบการหรือโรงงานที่เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาเป็น โรงงานสีขาวแล้ว จะได้รับมอบเกียรติบัตร และป้ายเกียรติคุณ โดยสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด รวบรวมรายชื่อสถานประกอบการหรือโรงงานที่เป็นโรงงานสีขาวส่งกรมฯ เพื่อกรมฯ ได้จัดส่งเกียรติบัตร และงบประมาณในส่วนที่จะจัดทำป้ายประกาศเกียรติคุณตามจำนวนโรงงานสีขาวที่จังหวัดแจ้ง และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในเกียรติบัตร

6. การประชาสัมพันธ์โครงการโรงงานสีเขียว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบในการดำเนินโครงการโรงงานสีเขียว

7. เป้าหมายในการดำเนินการโครงการโรงงานสีเขียว

7.1 สถานประกอบการกิจการหรือโรงงานที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ให้นายจ้างขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบการเข้าร่วมเป็นผู้ดำเนินการ

7.2 สถานประกอบการกิจการหรือโรงงานที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 50 คน ที่แจ้งความจำนงขอเข้าร่วมโครงการ

7.3 ปริมาณเป้าหมายจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของเป้าหมายการตรวจคุ้มครองแรงงานของแต่ละหน่วยงาน

8. กรณีที่ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเข้าไปดำเนินงานโครงการโรงงานสีเขียวแล้วพบเห็นผู้ติดยาเสพติดในโรงงาน จะมีโครงการต่อเนื่องคือ โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ของผู้ใช้แรงงาน โดย

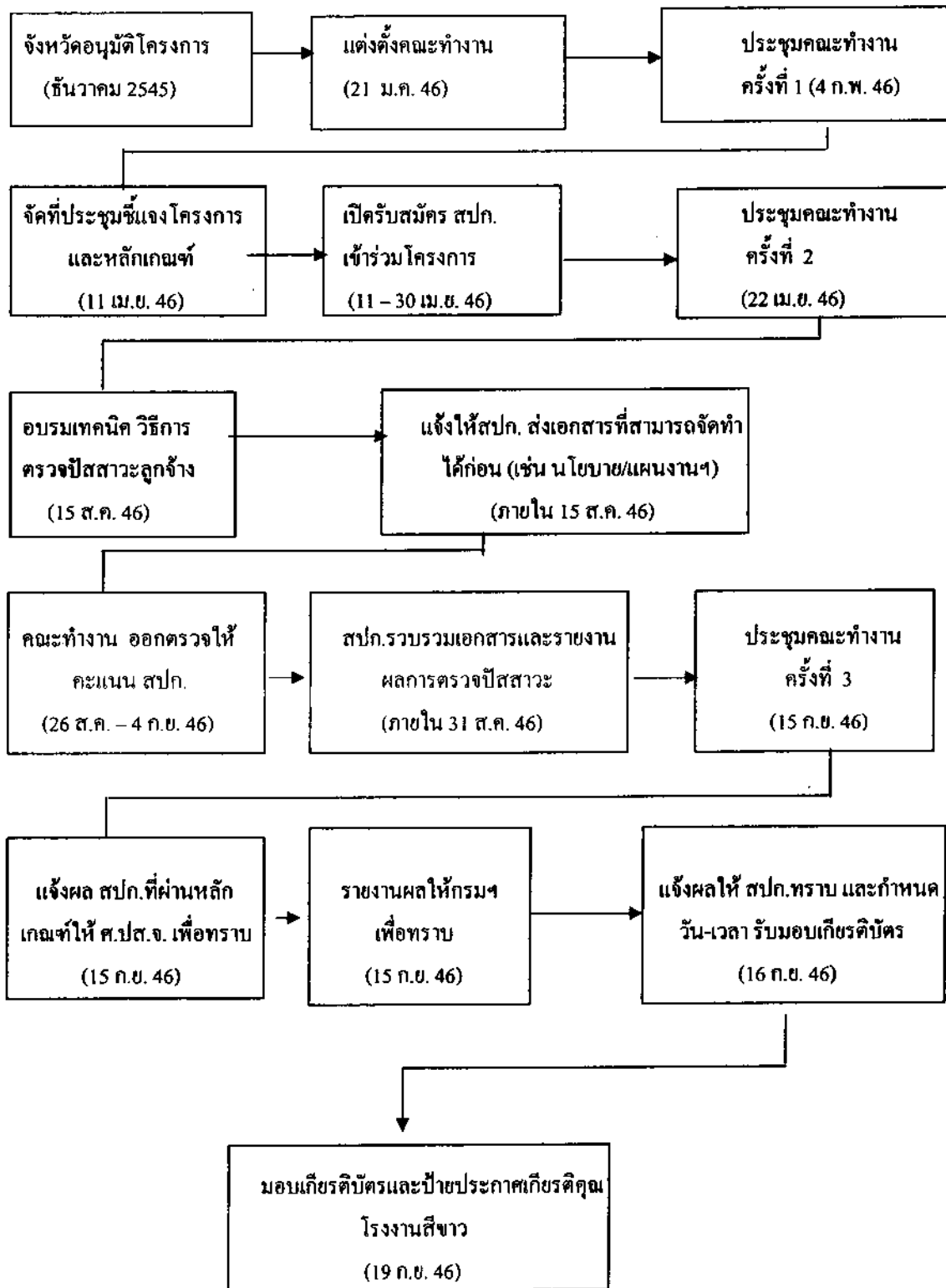
8.1 รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการกิจการหรือโรงงานและเข้าร่วมโครงการ

8.2 ประสานขอความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการส่งผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

8.3 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดประสานกับนายจ้างส่งผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดเข้ารับการรักษาฟื้นฟูต่อไป

8.4 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดประสานขอความร่วมมือจากนายจ้างให้จ้างผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดต่อไป และจ่ายเงินช่วยเหลือระหว่างเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟู

ขั้นตอนการดำเนินการโครงการโรงงานศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปี 2546

แผนปฏิบัติงานโครงการโรงงานศึกษาจังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ 2546

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน										วคป ที่ดำเนินการจริง	
		พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ก.ย.		
1	จัดทำโครงการเสนอผ่านอำนาจเมืองลำพูนเพื่อบรรจุโครงการไว้ในแผนฯ ของจังหวัด	↕											6 พ.ย. 45
2	ศ.ป.จ. อนุมัติโครงการและงบประมาณ		↕										22 พ.ย. 45
3	ประชาสัมพันธ์โครงการแก่สถานประกอบการในกลุ่มเป้าหมาย			↕									ธ.ค. 45 - พ.ค. 46
4	แต่งตั้งคณะทำงาน			↕									21 ม.ค. 46
5	ประชุมคณะทำงานครั้งที่ 1				↕								4 ก.พ. 46
6	ประชุมชี้แจงโครงการให้มายังเจ้าของสถานประกอบการในกลุ่มเป้าหมาย				↕								11 เม.ย. 46
7	รับสมัครสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ				↕								11 - 30 เม.ย. 46
8	ประชุมคณะทำงานครั้งที่ 2									↕			22 เม.ย. 46
9	ประชุมชี้แจงรายละเอียดหลักเกณฑ์และระบบเทคนิควิธีการตรวจสอบ ปิดสาขาสาธารณสุขเบื้องต้น										↕		15 ส.ค. 46
10	ส่งรายชื่อสถานประกอบการเข้าร่วมทำโครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพฤติกรรม/ ตรวจให้คะแนนตามหลักเกณฑ์												ไม่ได้ส่งเนื่องจากมีการ X-Ray ทุกพื้นที่
11	ประชุมคณะทำงานครั้งที่ 3 (เพื่อพิจารณาประกอบการที่จะเป็นโรงงานสีขาว)											↕	15 ก.ย. 46
12	แจ้งรายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการพิจารณาหลักเกณฑ์ให้ ศ.ป.จ. ลำพูน เพื่อทราบ											↕	16 ก.ย. 46
13	รายงานผล ตาม. ที่ผ่านหลักเกณฑ์ที่กรมฯ ทราบ											↕	15 ก.ย. 46
14	ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบเกียรติบัตรและป้ายประกาศเกียรติคุณ											↕	19 ก.ย. 46

หมายเหตุ ดังนี้ไว้คิดผลสำเร็จ 1. จำนวนสถานประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 62 แห่ง

2. จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจตามหลักเกณฑ์ที่เป็นโรงงานสีขาว 25 แห่ง ถูกจ้างที่เกี่ยวข้อ 2,500 คน

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว

สถานประกอบกิจการจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ 8 ข้อ โดยจะต้องได้คะแนน 80 คะแนน จากคะแนน 100 คะแนน จึงจะเป็น โรงงานสีขาว

เกณฑ์การพิจารณาโรงงานสีขาว มีดังนี้

1. นโยบาย ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) ควบคุม สอดส่อง และดูแล ไม่ให้พนักงานของสถานประกอบกิจการหรือบุคคลภายนอกกระทำการหรือมีส่วนร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบกิจการ

2) พิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่ไม่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าเป็นพนักงาน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้เสพยาเสพติดซึ่งได้รับการบำบัดการติดยาเสพติดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้กลับคืนสู่สภาพปกติแล้ว และจัดอบรมพนักงานของตนให้มีความเข้าใจในการป้องกันการใ้ยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

3) จัดทำบันทึกประวัติของพนักงานไว้ประจำสถานประกอบกิจการ โดยบันทึกประวัติอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อและนามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ และภูมิลำเนาของพนักงาน

4) ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการแจ้งเมื่อพบว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือให้ข้อมูล ข่าวสาร หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลซึ่ง มีเหตุอันควรสงสัยหรือควรเชื่อได้ว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบกิจการ ของตน และอำนวยความสะดวกในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2. มีป้ายหรือประกาศ เรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในสถานประกอบกิจการ ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ จัดให้มีป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออัตราโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้มีความชัดเจน เห็นได้ง่าย และมีข้อความภาษาไทย ข้อความที่สองจะมีภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาไทย ก็ได้ แต่ข้อความภาษาอื่นนั้นต้องมีความหมายตรงกับข้อความภาษาไทย และมีขนาดไม่ใหญ่กว่าข้อความภาษาไทย

3. มีคณะกรรมการรับผิดชอบ ในสถานประกอบกิจการจะต้องมีคำสั่งกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแล ช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าของสถานประกอบกิจการในการดำเนินการโรงงานสีขาว โดยแบ่งออกเป็น

1) กรณีสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้าง ไม่ถึง 50 คน ให้เจ้าของสถานประกอบกิจการหรือฝ่ายบริหาร ออกคำสั่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโรงงานสีขาวจากลูกจ้างทั่วไป

2) กรณีสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้าง เกิน 50 คน ให้เจ้าของสถานประกอบกิจการ หรือฝ่ายบริหารออกคำสั่งตั้งคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบกิจการเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบโรงงานสีขาวก็ได้

4. มีการให้ความรู้พนักงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการ จะต้องมีการดำเนินการพัฒนาบุคลากร ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดประชุม จัดอบรม หรือการส่งเสียงตามสายในช่วงพัก

5. มีกิจกรรมรณรงค์ เจ้าของสถานประกอบกิจการจะต้องมีการดำเนินกิจกรรม เพื่อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เช่น จัดนิทรรศการ การแข่งขันกีฬา คอนเสิร์ต การแสดงบนเวทีแข่งขัน ประกวดบทความ เรียงความ ตอบปัญหา ต่อต้านยาเสพติด

6. มีการตรวจสอบสุขภาพ เจ้าของสถานประกอบกิจการจะต้องมีการดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ และตรวจปัสสาวะให้แก่ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการ โดยจะเน้นการตรวจสุขภาพประจำปีหรือเฉพาะกิจ

7. ไม่พบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เจ้าของสถานประกอบกิจการ จะต้องดำเนินการให้สถานประกอบกิจการ ปลอดยาเสพติด โดยไม่เสพ ไม่ค้าไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด คือต้องมีการสอดส่องดูแลสังเกตพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน ไม่บ่งบอก หรือชี้ชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากคณะกรรมการรับผิดชอบ

8. มีกระบวนการตรวจสอบ เจ้าของสถานประกอบกิจการ จะต้องดำเนินการในส่วนรายละเอียด เกณฑ์ 7 ข้อ โดยมีการบันทึกและเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เพื่อให้คณะกรรมการโรงงานสีขาวกรุงเทพมหานคร สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

หลักเกณฑ์การเป็นโรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน

รายการ	คะแนนเต็ม
1. มีนโยบายในการป้องกันยาเสพติด	20
2. มีป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด	10
3. มีคณะกรรมการหรือรับผิดชอบ	10
4. มีการให้ความรู้พนักงาน	10
5. มีกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	10
6. มีการตรวจสอบสุขภาพ	10
7. ไม่มีผู้เสพ ผู้ขาย ผู้ซื้อ และผู้ผลิต	15
8. มีกระบวนการตรวจสอบ	15
รวม	100

หมายเหตุ

1. ผู้ตรวจได้แก่ คณะทำงานโครงการ โรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน
2. เกณฑ์คะแนนที่จะได้รับเกียรติบัตรจะต้องไม่น้อยกว่า 80 %
3. ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ฝ่ายบริหารของโรงงาน หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

แบบการให้คะแนนตามหลักเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ การให้ คะแนน	ผลการ ให้ คะแนน
<u>นโยบายการ ป้องกันยาเสพติด</u> (20 คะแนน)	มีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร มีการแจ้งนโยบายให้พนักงานทุกคนทราบและมี ประกาศนโยบายให้เห็นชัดเจน มีแผนงาน / โครงการหรือกิจกรรม เพื่อให้เป็นไป ตามนโยบาย มีงบประมาณประจำปี ตามแผนงานที่กำหนดไว้	0-5 0-5 0-5 0-5	
<u>ป้ายหรือ ประกาศเตือน เกี่ยวกับพิษภัยยา เสพติด</u> (10 คะแนน)	มีป้ายหรือประกาศตามที่กฎหมายกำหนดเป็น ภาษาไทยให้เห็น ได้ง่ายและชัดเจน มีป้ายหรือประกาศนอกเหนือจากกฎหมายกำหนดให้ เห็นได้ง่ายและชัดเจน	0-5 0-5	
<u>คณะทำงาน รับผิดชอบ</u> (10 คะแนน)	มีการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง มีการติดตามและรายงานให้นายจ้างทราบอย่าง ต่อเนื่อง	0-5 0-5	
<u>การให้ความรู้ พนักงาน</u> (10 คะแนน)	มีการให้อบรมพนักงานในเรื่องพิษภัยของยาเสพติด (จำนวนไม่น้อยกว่า 10 % ของลูกจ้าง) มีการประชาสัมพันธ์-ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดตามสื่อ ต่าง ๆ ภายในโรงงาน เช่น ออกเสียงตามสาย / จัด นิทรรศการ ฯลฯ) อย่างสม่ำเสมอ	0-5 0-5	
<u>กิจกรรมรณรงค์ ต่อต้านยาเสพติด</u> (10 คะแนน)	มีกิจกรรมเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติดในสถาน ประกอบการให้เห็นเป็นรูปธรรม ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐในการรณรงค์ ต่อต้านยาเสพติด	0-5 0-5	

**รายชื่อสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนที่ผ่านการตรวจตาม
หลักเกณฑ์เป็นโรงงานสีขาวปี 2544**

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	จำนวน ถูกจ้าง
1	บริษัท เคอีซี (ประเทศไทย) จำกัด	60/28 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,001
2	บริษัท โตเกียวคอบอล เอ็นจิเนียร์ (ประเทศไทย) จำกัด	69/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	670
3	บริษัท ไทนซีโนคะ จำกัด	101/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	182
4	บริษัท เทคโนโลยีส์ ดินเตอร์เนชันแนล จำกัด	66 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	775
5	บริษัท เบอร์นิมา (ไทยแลนด์) จำกัด	79/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	207
6	บริษัท เบทาโกรภาคเหนือเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด	100 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	59
7	บริษัท ประชาอาภรณ์ จำกัด (มหาชน)	77 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	600
8	บริษัท ฟิสบา (ประเทศไทย) จำกัด	76/3 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	125
9	บริษัท มูราตะ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	63 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	3,622
10	บริษัท ตานาโปรดักส์ จำกัด	68 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	267
11	บริษัท ลำพูนซิงเดมเก็น จำกัด	105 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,288
12	บริษัท เอฟ เอ็ม บรีช (ประเทศไทย) จำกัด	72 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	194
13	บริษัท แอลทีอีซี จำกัด	68/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	3,026
14	บริษัท โอกิ พรีซิชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	89/4 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	383
15	บริษัท ไอวา พรีซิชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	76 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	156
16	บริษัท อินเตอร์เนชันแนลเมทัล แอนด์ จิวเวลรี่ จำกัด	140 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	92
17	บริษัท ฮานาไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	101/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,073
18	บริษัท โซยา ออปติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	60/31 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,941
19	บริษัท โซยา กลาสคิสต์ (ประเทศไทย) จำกัด	60/26 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,549

**รายชื่อสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนที่ผ่านการตรวจตาม
หลักเกณฑ์เป็นโรงงานสีเขียวปี 2545**

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	จำนวน ถูกจ้าง
1	บริษัท ทาคาโนะ (ประเทศไทย) จำกัด	89/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	386
2	บริษัท โดเกียว ทรีย (ประเทศไทย) จำกัด	64 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	337
3	บริษัท ฟาร์โซนิค โซลิด สเตท (ปทท.) จำกัด	141 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	124
4	บริษัท ไทยโหนดซู อิเล็กตริก คอร์ปอเรชั่น จำกัด	60/27 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	495
5	บริษัท ไทยอิโรตะ จำกัด	73 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	228
6	บริษัท เคฮิน (ไทยแลนด์) จำกัด	74 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,197
7	บริษัท ลานนาเฟรม จำกัด	78 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	386
8	บริษัท เอส.เอ็ม.วี (ไทยแลนด์) จำกัด	80 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	423
9	บริษัท ไทยยามาฮาระ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	76/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	198
10	บริษัท ไทย.เอช.เค.ดี จำกัด	11 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	247
11	บริษัท ยูแทกซ์ เอฟ.เอ็ม จำกัด	60/23 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	65
12	บริษัท ทีเอสพี-ที จำกัด	123 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	62
13	บริษัท ไพโอเนียร์ ไฮ-เบรก (ไทยแลนด์) จำกัด	84 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	70
14	บริษัท เคเอสเอส อีเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	89 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,036
15	บริษัท นามิกี พรินซ์ (ประเทศไทย) จำกัด	60/29 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,949

**รายชื่อสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนที่ผ่านการตรวจตาม
หลักเกณฑ์เป็นโรงงานสีเขียวปี 2546**

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	จำนวน ถูกจ้าง
1	บริษัท กรีน โกลด์ จำกัด	84/3 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	40
2	บริษัท คังเซโด จำกัด	105/41 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	92
3	บริษัท ไทยไปป์ภาคเหนือ จำกัด	77/1-4 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	136
4	บริษัท ไทย-อาซาฮี อิเล็กทรอนิกส์ ดีไวซ์ จำกัด	86/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	786
5	บริษัท ดับบลิว ที เอฟ จำกัด	116 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	70
6	บริษัท คริสเซน ลำพูน จำกัด	68/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	250
7	บริษัท คริสเซน แอร์คราฟท์ อินทีเรีย ซิสเทมส์ จำกัด	68/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	250
8	บริษัท แนนเจอร์ล คอสเมติกส์ รีเสิร์ช จำกัด	84/3 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	30
9	บริษัท ไบโอ-เจน ฟีดมีลส์ จำกัด	75/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	45
10	บริษัท พิสิฐอุตสาหกรรม จำกัด	84/1-2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	49
11	บริษัท พิสิฐทรัพย์ จำกัด	84/1-2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	18
12	บริษัท สยามไวร์ เน็ตติง จำกัด	89/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	72
13	บริษัท สเต็ป สโตนส์ จำกัด	72/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	300
14	บริษัท อี.เอฟ.ดี. (ไทยแลนด์) จำกัด	81 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	913
15	บริษัท อีเล็กโคทเซรามิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด	65 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	559
16	บริษัท แอล.พี.พี.ดี.เทค (ประเทศไทย) จำกัด	115 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	36

โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ของผู้ใช้แรงงานจังหวัดลำพูน

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูนได้จัดทำโครงการ โรงงานสีขาวเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ เมื่อพบผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติด จึงจำเป็นต้องบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจ จึงจัดทำโครงการ โครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ เป็นโครงการต่อเนื่องต่อไป โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดในสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ในจังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์

1. ผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดได้มีโอกาสบำบัดรักษาและฟื้นฟูให้หายจากการติดยาเสพติด และสามารถทำงานได้ตามปกติ
2. เพื่อให้สถานประกอบการได้รับรู้ถึงปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการในการกำหนดนโยบาย และสนับสนุนให้มีการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการต่อไป
3. ลดจำนวนผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดลงให้มากที่สุด
4. ผู้ใช้แรงงานมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และสถานประกอบการ อันจะทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและเข้าร่วมโครงการ
2. ประสานความร่วมมือสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคเหนือเพื่อบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติด โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
3. ประสานสถานประกอบการให้สำรวจตรวจสอบผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดและส่งชื่อให้สำนักสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน และอนุญาตให้ถูกจ้างลาหยุดงาน เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยจ่ายหรือไม่จ่ายค่าจ้างก็ได้ตามแต่จะตกลงกันประมาณ 15 – 20 วัน เมื่อบำบัดรักษาและฟื้นฟูเรียบร้อยแล้วให้รับกลับเข้าทำงานตามเดิม
4. สำนักงานและสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ประสานส่งผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดไปรับการรักษาและฟื้นฟูในรายต่อ ๆ ไป

โครงการกีฬาในโรงงาน

รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เสริมสร้างสังคมเข้มแข็งและยั่งยืน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระดับประเทศและนานาชาติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเกียรติภูมิแก่ประเทศและความภูมิใจของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมที่มีต่อการกีฬา ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มอบหมายภารกิจให้สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในกลุ่มผู้ประกอบการและพนักงานอันเป็นแนวทางหนึ่งของการส่งเสริมสวัสดิการและระบบแรงงานสัมพันธ์ในระบบแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและมีสุขภาพอนามัย ในผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการจังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานตระหนักถึงความสำคัญของการกีฬาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้ใช้แรงงานทั้งฝ่ายนายจ้าง ฝ่ายลูกจ้างและภาครัฐ

วิธีการดำเนินงาน

1. รณรงค์ให้ส่งเสริมการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาทักษะเป็นการประจำ ทั้งภายในสถานประกอบการและระหว่างสถานประกอบการ
2. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการแข่งขันกีฬาในสถานประกอบการและระหว่างสถานประกอบการภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดใกล้เคียง
3. จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่างผู้ใช้แรงงานและหน่วยงานภาครัฐในจังหวัด

โครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน

1. หลักการและเหตุผล

1) ปัจจุบันจังหวัดลำพูน โดยสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด มีสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนสีขาวจังหวัดลำพูน และผ่านการตรวจตามหลักเกณฑ์การเป็นโรงงานสีขาว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 52 แห่ง มีจำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการดังกล่าวรวม 33,721 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

2) จากผลการดำเนินการดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมก็ตาม แต่ก็ยังมีจำนวนสถานประกอบการในจังหวัดลำพูนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาว และไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์เป็นโรงงานสีขาวที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะศักยภาพของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน และข้อจำกัดด้านงบประมาณและอัตราค่าจ้างทางภาครัฐที่จะดำเนินการได้ทั้งจังหวัด

3) เพื่อสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ประกาศสงครามกับยาเสพติดโดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม เพื่อสนับสนุนให้สถานประกอบการต่างๆ ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีสถานประกอบการตัวอย่างนำร่อง เพื่อสร้างรูปแบบที่ดี และสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการที่ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้นายจ้างและลูกจ้างมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา

2) พัฒนาศักยภาพคณะทำงานในสถานประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจในการเฝ้าระวัง ติดตามปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) สร้างระบบ มาตรการและเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สถานประกอบการอื่นๆ

4) เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการสร้างเครือข่ายในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. กลุ่มเป้าหมาย

สถานประกอบการในจังหวัดลำพูนที่ผ่านตามหลักเกณฑ์การเป็นโรงงานสีขาว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 รวมจำนวน 52 แห่ง

4. วิธีดำเนินการ

1) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและแนวทางการทำงานร่วมกับภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ จำนวน 1 ครั้ง รวมจำนวน 100 คน

2) ตรวจสอบ ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินงานของคณะทำงานโครงการฯ ของสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

3) จัดทำเอกสาร เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของคณะทำงานโครงการฯ ของสถานประกอบการที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

4) ให้การสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานของคณะทำงานโครงการฯ ของสถานประกอบการ

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือน มกราคม – กันยายน 2546

6. งบประมาณ

ของบสนับสนุนจากงบอำนาจการของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดลำพูน จำนวน 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้เข้าร่วมอบรมและประชุมมีความตระหนักต่อปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ
- 2) มีเครือข่ายและแนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการร่วมกันอย่างชัดเจน
- 3) มีการขยายผลมาตรการไม่เสพติดและไม่มีผู้เสพยาเสพติดในสถานประกอบการ
- 4) สถานประกอบการทุกแห่งปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 อย่างเป็นรูปธรรม

8. การประเมินผล

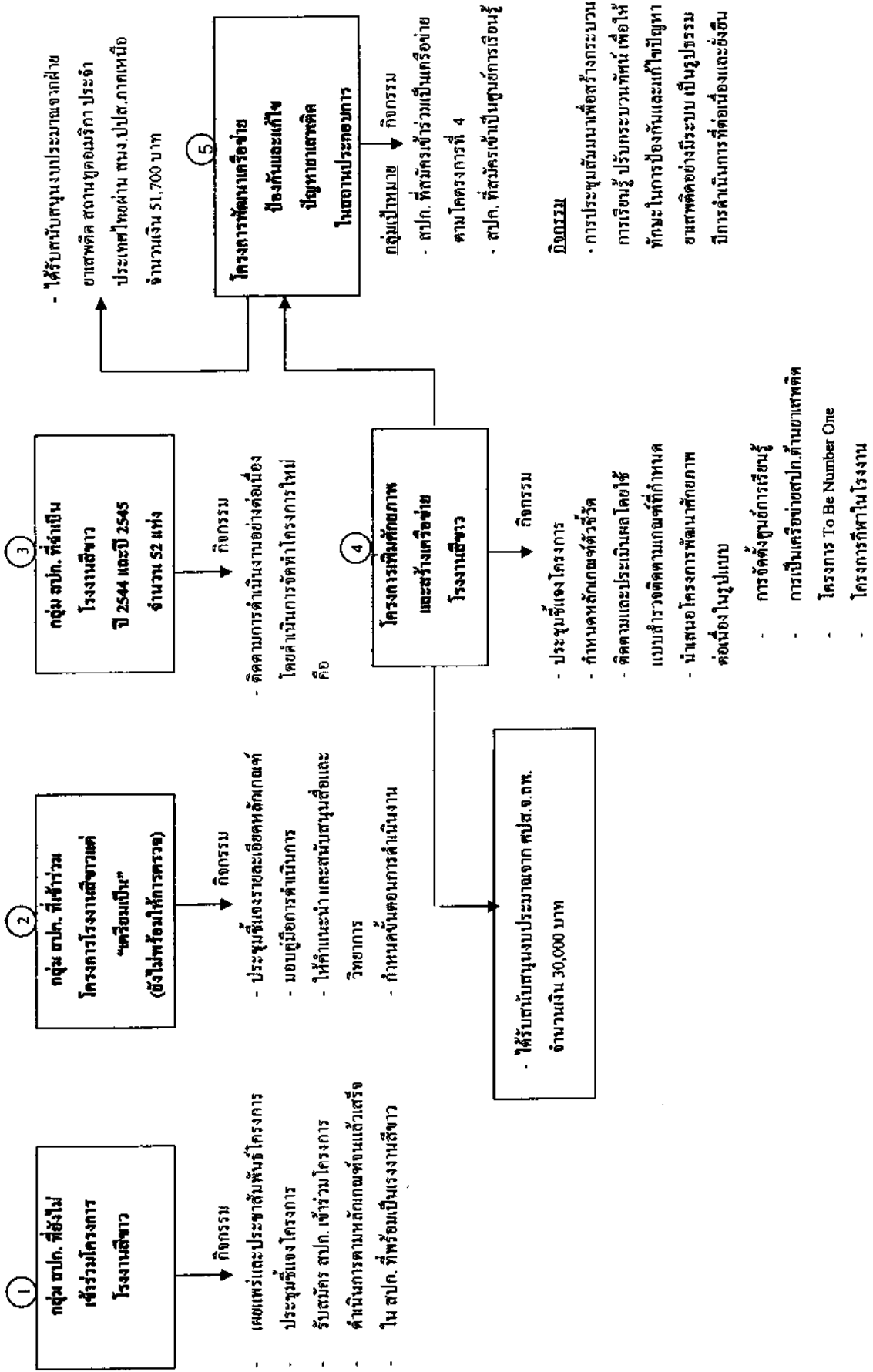
ประเมินผลโดยการติดตามและใช้แบบสอบถามเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน

แนวทางการดำเนินงาน

โครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีขาว

หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดโครงการพัฒนาศักยภาพ และสร้างเครือข่ายโรงงานศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	เกณฑ์พิจารณา		คะแนน
		มี	ไม่มี	
1. แผนงาน/โครงการและงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงาน (20 คะแนน)	1.1 มีแผนงาน/โครงการประจำปีชัดเจน			10
	1.2 มีการกำหนดงบประมาณรองรับตามแผนงานที่กำหนด			10
2. การให้ความรู้พนักงานเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต (20 คะแนน)	2.1 มีการอบรมลูกจ้างเพิ่มขึ้น			10
	2.2 มีการประสัมพันธให้ความรู้			10
3. การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด (20 คะแนน)	3.1 มีการจัดกิจกรรมใน สปก.			10
	3.2 มีการจัดกิจกรรมนอก สปก.			10
4. กระบวนการตรวจสอบ (20 คะแนน)	4.1 มีการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มคนเพื่อติดตามตรวจสอบพฤติกรรม			10
	4.2 มีการควบคุม สอดส่องดูแลบุคคลภายนอก			10
5. การรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด (20 คะแนน)	5.1 มีการจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ภายในสถานประกอบการ			10
	5.2 มีการจำเอกสาร สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ภายนอกสถานประกอบการ			10
		รวม		100

หมายเหตุ : ตัวชี้วัดผลสำเร็จโครงการฯ คือ สถานประกอบการที่เป็นโรงงานศึกษา มีระบบการจัดการด้านการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตอย่างเป็นรูปธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แบบตรวจและติดตามผล
โครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีขาว

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานประกอบการ.....
 ที่ตั้ง.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....
 จำนวนลูกจ้าง รวม.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน เด็ก.....คน
 เจ้าของกิจการ สัญชาติ.....

การดำเนินงานของบริษัทหรือคณะทำงานโรงงานสีขาวที่ผ่านมา (นับตั้งแต่วันที่ได้รับเกียรติบัตร)

1. มีแผนงาน และงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมดำเนินงาน โรงงานสีขาว
 - 1.1 มีแผน ไม่มีแผน (เหตุผล).....
 - 1.2 มีงบประมาณ จำนวน.....บาท
 ไม่มีงบประมาณ (เหตุผล).....
2. การให้ความรู้พนักงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 - 2.1 มีการอบรมลูกจ้างเพิ่มขึ้นหรือไม่
 เพิ่มขึ้น เดิม.....คน เพิ่มขึ้นอีก.....คน
 ไม่เพิ่มขึ้น (เหตุผล).....
 - 2.2 มีการประชาสัมพันธ์ หรือจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
 - 3.1 มีกิจกรรมในสถานประกอบการหรือไม่
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....

- 3.2 มีกิจกรรมนอกสถานประกอบการหรือไม่
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....
4. กระบวนการตรวจสอบ
- 4.1 มีการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มคนเพื่อติดตามตรวจสอบพฤติกรรม หรือไม่
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....
- 4.2 มีการควบคุม สอดส่องดูแลบุคคลภายนอก หรือไม่
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....
5. การณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
 มี คือ.....
 ไม่มี (เหตุผล).....

ขอรับรองว่าข้อความที่รายงานข้างต้นถูกต้องตรงกับการดำเนินการจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
 วันที่.....

รายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการประเมินตามโครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีเขียว ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ประจำปี 2546 (เป็นโรงงานสีเขียวเมื่อ ปี 2544)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	จำนวน ลูกจ้าง
1	บริษัท เคอีซี (ประเทศไทย) จำกัด	60/28 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,055
2	บริษัท ไทยซีโนคะ จำกัด	101/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	185
3	บริษัท ไทย เอ็น เจ อาร์ จำกัด	88 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	432
4	บริษัท ไทย-นิจิ อินดัสทรี จำกัด	77 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	450
5	บริษัท เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต จำกัด	66 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	570
6	บริษัท เบอร์มิน่า (ไทยแลนด์) จำกัด	79/1 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	250
7	บริษัท ฟิสบา (ประเทศไทย) จำกัด	76/3 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	137
8	บริษัท ลานนาโปรดักส์ จำกัด	68 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	267
9	บริษัท ลำพูนซิงเดนเกิน จำกัด	105 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,292
10	บริษัท เอฟ เอ็ม บรซ์ (ประเทศไทย) จำกัด	72 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	175
11	บริษัท โอกิ พรีซิชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	89/4 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	381
1	บริษัท ไอวา พรีซิชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	76 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	125
2	บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เมทัล แอนด์ จิวเวลรี่ จำกัด	140 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	141
13	บริษัท ฮานาไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	101/2 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,839
14	บริษัท โซยา ออปติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	60/31 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,941
15	บริษัท โอยา กลาสติสต์ (ประเทศไทย) จำกัด	30/26 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,446
		รวม 15 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง	11,686

รายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการประเมินตามโครงการเพิ่มศักยภาพและสร้างเครือข่ายโรงงานสีเขียว ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ประจำปี 2546 (เป็นโรงงานสีเขียวเมื่อปี 2545)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ที่ตั้ง	จำนวน ลูกจ้าง
1	บริษัท โตเกียว ทรัย (ประเทศไทย) จำกัด	64 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	304
2	บริษัท ฟาร์โซนิค โซลิด สเตท (ประเทศไทย) จำกัด	141 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	124
3	บริษัท ไทยอิโรตะ จำกัด	73 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	259
4	บริษัท เคฮิน (ไทยแลนด์) จำกัด	74 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	1,516
5	บริษัท ลานนาเฟรม จำกัด	78 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	475
6	บริษัท เอส.เอ็ม.วี (ไทยแลนด์) จำกัด	80 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	319
7	บริษัท ยูแทกซ์ เอฟ.เอ็ม. จำกัด	60/23 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	132
8	บริษัท ทีเอสพี-ที จำกัด	123 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	65
9	บริษัท ไพโอเนียร์ ไฮ-เบรก (ไทยแลนด์) จำกัด	84 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	73
10	บริษัท เคเอสเอส อีเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	89 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	2,145
11	บริษัท นามิกี พรินซ์ตัน (ประเทศไทย) จำกัด	60/29 นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	3,096
		รวม 11 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง	8,508

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานประกอบการ

ปัญหา / อุปสรรค

1. การประชาสัมพันธ์โครงการโดยกระทรวงแรงงาน สืบไปยังสถานประกอบการต่าง ๆ ยังทำได้ไม่ทั่วถึง แม้จังหวัดได้ประชาสัมพันธ์โครงการไปยังสถานประกอบการในจังหวัดแล้ว แต่ก็ยังสืบไปได้ไม่ทั่วถึงเช่นกัน เพราะยังมีสถานประกอบการอีกมากที่ยังไม่ทราบ

2. การชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย (สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50 คนขึ้นไป) ผู้เข้าร่วมประชุมยังไม่เข้าใจต้องใช้เวลาในการชี้แจงเนื่องจากเป็นโครงการที่มีขั้นตอนในการดำเนินการและมีผลกระทบต่อสถานประกอบการ

3. ผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมนำไปรายงานให้ผู้บริหารพิจารณายังมีคำถามอีกมากมาย โดยเฉพาะสถานประกอบการที่ผู้บริหารเป็นชาวต่างประเทศ สถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่า มี พ.ร.บ. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ ที่ระบุให้นายจ้างต้องปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ใน พ.ร.บ. ดังกล่าว จึงยังไม่มี การดำเนินการตามกฎหมาย

4. เวลาในการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจโครงการแก่สถานประกอบการมีน้อย ส่งผลให้สถานประกอบการไม่แน่ใจที่จะเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากตามหลักเกณฑ์บางเรื่องต้องเป็นการดำเนินการต่อเนื่องเป็นระยะยาว

5. สถานประกอบการไม่มั่นใจที่จะเข้าร่วมโครงการว่าจะเป็นประโยชน์แก่สถานประกอบการหรือเสียประโยชน์ (ค่าใช้จ่าย) เพราะสถานประกอบการหลายแห่งไม่ได้ตั้งงบประมาณในเรื่องนี้ไว้ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

6. งบประมาณที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จัดสรรไปให้จังหวัดเท่ากันทุกจังหวัด โดยไม่คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายความยาก-ง่ายของการดำเนินการ ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ โดยเฉพาะไม่ได้ตั้งงบประมาณในส่วนของการประชุมคณะทำงาน ซึ่งจะต้องมีการจัดประชุมกัน

7. หลักเกณฑ์ทั้ง 8 ข้อไม่มีความยืดหยุ่น และไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจนในแต่ละข้อทำให้คณะทำงานให้คะแนนยาก คณะทำงานของจังหวัดจึงต้องกำหนดตัวชี้วัดขึ้นเองเพื่อให้สถานประกอบการปฏิบัติได้ถูกต้องและสะดวกในการออกตรวจซึ่งอาจมีผลทำให้มาตรฐานของแต่ละจังหวัดไม่เหมือนกันแต่ได้ชื่อว่าเป็น “โรงงานสีขาว” เช่นเดียวกัน

8. ความไม่ชัดเจนของโครงการว่าจะมีการดำเนินการต่อเนื่องในปีหน้าหรือปีต่อ ๆ ไป หรือไม่ เพราะสถานประกอบการบางแห่งที่ไม่พร้อมจะเข้าร่วมโครงการนี้ในปีนี้ จะได้ทราบหากมีต่อเนื่องสถานประกอบการที่ประสงค์จะเข้าร่วมในปีต่อไป จะได้เตรียมการโดยเฉพาะในเรื่อง การตั้งงบประมาณไว้รองรับโครงการ

9. การตรวจสถานประกอบการสร้างภาระเพิ่มขึ้นให้แก่คณะทำงาน โดยเฉพาะในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นคณะทำงานก็มีการกิจกรรมเต็มที่ ซึ่งกระทบกับแผนปฏิบัติการ

10. คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการสับเปลี่ยน โยกย้ายและเปลี่ยนคนเข้าประชุม ทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันต้องเสียเวลาในการชี้แจงอยู่เสมอ

11. การเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการฯ ไม่คล่องตัว เพราะต้องเบิกจ่ายหลายขั้นตอนทำให้เกิดความล่าช้า

12. สถานประกอบการหลายแห่งเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการฯ จะไปเพิ่มภาระค่าใช้จ่าย และเสียเวลาการผลิตของโรงงาน ในขณะที่โรงงานมีความจำเป็นต้องเร่งการผลิตและควบคุมค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด

การประเมินผลสำเร็จในเรื่อง “การมีส่วนร่วม” ของหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชนและผู้ไ้ แรงงานในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

หน่วยงานภาครัฐบาล

หน่วยงานภาครัฐบาลที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนเป็นคณะทำงาน เป็นการผลิตสมมติมาตรการและประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยได้มีส่วนร่วมในการดำเนินตามโครงการ ดังนี้

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติโครงการ แต่งตั้งคณะทำงานโครงการ เป็นประธานในการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่สถานประกอบการ เป็นประธานในการมอบเกียรติบัตรและป้ายประกาศเกียรติคุณให้แก่โรงงาน

2. รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนเป็นประธานคณะทำงานโครงการ ร่วมประชุมคณะทำงานโครงการและให้ข้อเสนอแนะให้แก่คณะทำงานใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามโครงการ

3. คณะทำงานทุกส่วนราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ความสำคัญต่อโครงการโดยการเข้าร่วมประชุมหรือส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมคณะทำงานทุกครั้ง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดทำรายละเอียดหลักเกณฑ์การเป็นโรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน เพื่อสะดวกต่อคณะทำงานโครงการตรวจให้คะแนนและเพื่อให้ได้ความชัดเจนแก่สถานประกอบการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน อำนวยความสะดวกให้แก่สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการในการอบรมเทคนิคและวิธีการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดแก่ลูกจ้างในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายตามหลักเกณฑ์ของคณะทำงาน รวมทั้งให้การสนับสนุนจัดชุดน้ำยาตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดแก่ลูกจ้างในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายตามหลักเกณฑ์ของคณะทำงาน รวมทั้งให้การสนับสนุนจัดชุดน้ำยาตรวจปัสสาวะให้แก่สถานประกอบการ โดยเป็นผู้ออกค่าน้ำยาตรวจให้ส่วนหนึ่งและให้สถานประกอบการสมทบเพียง 10 บาท ต่อ 1 ตัวอย่าง ซึ่งทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายแก่สถานประกอบการได้อย่างมาก

5. สำนักงาน ป.ป.ส.ภาคเหนือ ให้ความสำคัญสนับสนุนและร่วมมือในการดำเนินการตามโครงการ โดยตลอด ได้สนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการ จัดส่งวิทยากรมาทำการอบรมในสถานประกอบการ สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและของรางวัลให้แก่สถานประกอบการที่ร่วมโครงการนำไปจัดกิจกรรมในโรงงาน ตลอดจนสนับสนุนสื่อต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ และเทปเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งแผ่นพับ โปสเตอร์ เรื่องยาเสพติดให้แก่ สถานประกอบการ นำไปประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ลูกจ้างและจัดนิทรรศการในโรงงาน

6. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบพฤติกรรมตามหลักเกณฑ์ในเรื่อง ไม่มี ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้จำหน่ายและผู้เสพ คณะทำงานได้มีมติให้หน่วยงานดังต่อไปนี้ คือ สำนักงาน ป.ป.ส.ภาคเหนือ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน รับผิดชอบในการตรวจสอบพฤติกรรมของลูกจ้างใน สถานประกอบการ ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ในหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้ คณะทำงานมั่นใจในการมอบเกียรติบัตรและป้ายประกาศเกียรติคุณ ให้แก่โรงงานสีขาวซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้ให้ความร่วมมืออย่างดี

7. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ได้ให้ความร่วมมือกับคณะทำงาน โดยได้มาร่วมประชุมคณะทำงานและในการประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ให้แก่ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งได้ให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน นอกจากนี้ยังได้ให้ความร่วมมือในการตรวจยืนยันผลการตรวจปัสสาวะให้เป็นกรณีพิเศษด้วย

8. คณะทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการร่วมออกไปตรวจให้คะแนนสถานประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ถึงแม้ว่าจะมีภารกิจปกติที่ต้องปฏิบัติอยู่อย่างเต็มกำลังก็ตาม แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

หน่วยงานภาคเอกชน

สถานประกอบการได้ให้ความสำคัญและร่วมมือกับคณะทำงาน โดยได้จัดกิจกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ตามกฎหมายและตามหลักเกณฑ์ที่คณะทำงานกำหนดโดยเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลและประสานความร่วมมือกับผู้ใช้งานใน สถานประกอบการ ของตน ได้แก่

1. กำหนดนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานประกอบการของตน ลงนามโดยฝ่ายบริหารทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติประเทศ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อปัญหายาเสพติดใน สถานประกอบการ

2. มีการแจ้งนโยบายให้พนักงานทุกคนทราบในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การติดประกาศ การจัดพิมพ์ลงในวารสารประจำเดือนของ สถานประกอบการ การให้พนักงานเซ็นรับทราบนโยบายทุกคน การประกาศออกเสียงตามสายสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการทุกแห่ง ได้มีการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานประกอบการ และได้มีการจัดสรรงบประมาณให้ใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมอีกด้วย

3. สถานประกอบการ ได้จัดทำป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยและอัตราโทษตามกฎหมายของยาเสพติดขนาดที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งป้ายอื่น ๆ นอกเหนือที่กฎหมายกำหนดตามบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงงาน เพื่อให้พนักงานเห็นได้อย่างชัดเจน

4. สถานประกอบการ มีการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาวโดยตรงรวมทั้งได้กำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการ เป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย และตามนโยบายของสถานประกอบการ

5. มีการอบรมพนักงานในเรื่องสถานการณ์ และพิษภัยของยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือวิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ ดำรวจภูธรจังหวัดลำพูน และอำเภอเมืองลำพูน เพื่อไปให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่พนักงานในเรื่องยาเสพติด

6. สถานประกอบการได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการต่อต้านยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การประกวดคำขวัญ การประกวดเขียนโปสเตอร์ต่อต้านยาเสพติด จัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงงานเพื่อให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม จัดประกวดร้องเพลง จัดให้มีการเขียนบทความต่อต้านยาเสพติด จัดพิมพ์ในวารสารประจำเดือนของ สถานประกอบการ รวมถึงตลอดถึงการจัดรายการวิทยุ (เสียงตามสาย) และมีการตอบปัญหาชิงรางวัลเกี่ยวกับยาเสพติดอีกด้วย

7. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐบาลในการจัดส่งผู้แทนเข้ารับการอบรมเทคนิคและวิธีการตรวจปีศาจเวหาสารเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เพื่อที่จะนำไปตรวจในกลุ่มพนักงานของตน และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และยังช่วยให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ สถานประกอบการ สามารถดำเนินการในการตรวจปีศาจเวหาสารเสพติดของพนักงานของตนเอง จะเป็นส่วนช่วยให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอีกทั้งยังเป็นการเสริมมาตรการในการสอดส่องดูแลและเฝ้าระวังพฤติกรรมของพนักงานที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้อีกส่วนหนึ่ง

8. สถานประกอบการได้จัดทำบันทึกประวัติเกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุลเลขประจำตัวบัตรประชาชน ที่อยู่ ภูมิลำเนาของพนักงานไว้ประจำ สถานประกอบการ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการโดยส่งบันทึกประวัติพนักงานของตนให้คณะกรรมการไปดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

9. สถานประกอบการ กำหนดนโยบายไว้ชัดเจนและปฏิบัติโดยเคร่งครัดในเรื่องการควบคุมดูแล สอดส่องพนักงานของตนรวมทั้งบุคคลภายนอก ไม่ได้กระทำการหรือมีส่วนร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในหรือบริเวณ สถานประกอบการ เช่นการบันทึกประจำวันของยามรักษาการณ์ ในการเข้า – ออก บริเวณโรงงาน เป็นต้น

10. สถานประกอบการ โดยคณะกรรมการได้ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก่พนักงานผู้ที่มีปัญหาการใช้สารเสพติด โดยเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการกลับสู่ชีวิตใหม่ของผู้ใช้แรงงานไม่ลงโทษพนักงานที่ตรวจพบว่ามีการใช้สารเสพติดถึงขั้น ให้ออก แต่จะให้โอกาสไปบำบัดรักษาโดยชี้แจงแนะนำสถานที่บำบัดรักษาให้พนักงาน

11. สถานประกอบการกำหนดมาตรการในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าเป็นพนักงาน โดยผู้สมัครงานต้องผ่านการตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย หรือมีใบรับรองแพทย์ว่ามีได้ติดยาเสพติด หรือไม่มีสารเสพติดในร่างกาย อีกทั้งกำหนดให้มีการตรวจหาสารเสพติดในการตรวจสุขภาพประจำปีของพนักงานทุกคน

ผู้ใช้แรงงาน

พนักงาน คนงาน ผู้ใช้แรงงาน ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ ของสถานประกอบการ เป็นกลุ่มคนที่มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการใช้ยาเสพติด เนื่องจากความไม่รู้หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพราะความจำเป็นเพื่อให้ได้งานและเงินเพิ่มขึ้น โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว ดังนั้น การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องผสมผสานมาตรการและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

โครงการโรงงานสีขาวจังหวัดลำพูน สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนของความร่วมมือของผู้ใช้แรงงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ได้ให้ความสนใจเข้าร่วมฟังการประชุมชี้แจงโครงการโรงงานสีขาวและได้นำไปแจ้งให้ฝ่ายบริหารของสถานประกอบการพิจารณาในการเข้าร่วมโครงการเมื่อฝ่ายบริหารให้ความเห็นชอบสมัครเข้าร่วมโครงการเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลได้ประสานข้อมูลรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการกับสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในฐานะผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

2. หัวหน้าคนงาน ได้รับทราบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการที่ฝ่ายบริหารได้กำหนด และได้นำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบได้รับทราบนโยบายดังกล่าวอย่างทั่วถึง รวมถึงตลอดถึงช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของพนักงานที่ส่วนที่ตนรับผิดชอบเพื่อเป็นการเฝ้าระวังสถานการณ์

3. ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เข้ารับการฝึกอบรมเทคนิคและวิธีการตรวจปัสสาวะจากสำนักสาธารณสุขจังหวัดลำพูน ได้นำความรู้ที่ได้รับมาดำเนินการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานของตนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ ทำให้ สถานประกอบการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้ไว้ประจำเมื่อประสงค์จะตรวจเพื่อเฝ้าระวังต่อไปก็สามารถดำเนินการได้ทันที

4. คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารของ สถานประกอบการให้รับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาว ได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งและจริงจัง ซึ่งสามารถประเมินได้จากคณะทำงานจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ สถานประกอบการกำหนด เช่น การจัดอบรมให้ความรู้พนักงานเรื่องยาเสพติด การจัดกิจกรรมด้านการ

แข่งขันกีฬาการประกวดคำขวัญต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งก็ได้รับความสนใจและความร่วมมือจากพนักงานเป็นอย่างดี

5. ผู้ปฏิบัติงาน (คนงาน) ทุกคนได้รับทราบนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน สถานประกอบการของตนพนักงานได้ให้ความร่วมมือโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ สถานประกอบการดำเนินการ เช่น ร่วมเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดที่ สถานประกอบการ กำหนดร่วมกิจกรรมการประกวดคำขวัญต่อต้านยาเสพติด การแข่งขันกีฬา และการตอบปัญหาชิงรางวัล เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ให้ความร่วมมือในการตรวจปีศาจสารเสพติดซึ่งจากการ สอดถามคณะทำงานผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปฏิบัติของพนักงานที่มีต่อการตรวจปีศาจสารเสพติด พบว่าทุกคนมีความเข้าใจและพร้อมให้ความร่วมมือกับ สถานประกอบการ และทางราชการ

6. ในส่วนของพนักงานที่มีพฤติการณ์การใช้สารเสพติด เมื่อได้รับทราบนโยบายและการ ดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน สถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายในการให้โอกาส “ผู้เสพ” ไปเข้ารับการ “รักษา” โดยไม่ถูกลงโทษถึงขั้น “ให้ออก” ทำให้พนักงานกลับใจเข้าร่วมโครงการและมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรมากขึ้น

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการเป็นแนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดที่สำคัญ โครงการหนึ่ง เนื่องจากผู้ใช้แรงงานเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดสูงและกลุ่มผู้ใช้แรงงานยังเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกลุ่มหลักที่มีผลในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การพุ่งเป้าให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาไปยังสถานประกอบการ นับเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นการแก้ไขปัญหายาที่ตรงจุด การดูแลเอาใจใส่แรงงานในสถานประกอบการนอกจากจะช่วยลดปัญหายาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ตามมาอีกมาก เช่น ลดปัญหาอาชญากรรม ช่วยเพิ่มผลผลิตในโรงงาน ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ

โครงการโรงงานสีขาวเป็นหัวใจหลักของการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการในจังหวัดลำพูน มีแนวทางหลักโดยอาศัยการป้องกัน การฟื้นฟู โดยอาศัยการจัดอบรม/นิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและการป้องกันปัญหายาเสพติด รมรงค์ให้สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาว จัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดในสถานประกอบการ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสปัญหายาเสพติด จัดกิจกรรมเดินรณรงค์ รวมพลังผู้ใช้แรงงาน และสาบานตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ยังผลักดันให้มีกีฬาในโรงงานอย่างทั่วถึงเพื่อสร้างนิสัยการรักษาสภาพและอนามัยที่ดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากกีฬาก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้แรงงานรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการมาเล่นกีฬา จะส่งผลให้ห่างไกลยาเสพติดในที่สุด

อีกโครงการหนึ่งที่มีประโยชน์ไม่ยิ่งหย่อนกัน ก็คือ จะมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับประชาชนและนักโทษที่เคยติดยาเสพติด และได้รับการบำบัดแล้ว โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะเข้าไปจัดอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้ เมื่อได้รับการบำบัดออกมาจะได้มีโอกาสในการทำงาน มีอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เขาไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ นั้น ย่อมมีทั้งปัญหาและอุปสรรคบ้างไม่มากก็น้อย สำหรับโครงการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในสถานประกอบการนี้ ปัญหาและอุปสรรคที่โครงการได้รับผลกระทบ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการที่สื่อไปยังสถานประกอบการต่าง ๆ ยังทำได้ไม่ทั่วถึงทำให้ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจโครงการแก่ สถานประกอบการ มีน้อย ส่งผลให้ สถานประกอบการ ไม่แน่ใจที่จะเข้าร่วมโครงการ และเนื่องจากตามหลักเกณฑ์บางเรื่องต้องเป็นการดำเนินการต่อเนื่องเป็นระยะยาว สถานประกอบการ หลายแห่งเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการฯ จะไปเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายและเสียเวลาการผลิตของโรงงาน ในขณะที่โรงงานมีความจำเป็นต้องเร่งการผลิตและควบคุมค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด

การตรวจ สถานประกอบการ สร้างภาระเพิ่มขึ้นให้แก่คณะทำงาน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็น คณะทำงานก็มีการเพิ่มที่ ซึ่งมีผลกระทบกับแผนปฏิบัติการโครงการนี้เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ ส่วนราชการจังหวัด ในหลายด้าน เช่น ค่าสาธารณูปโภค (ค่าโทรศัพท์) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ต้องแบ่งเวลามาดำเนินการตามโครงการนี้อย่างมาก และต่อเนื่อง ทั้งที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก แต่ก็ยังเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องให้ความร่วมมือและเร่งดำเนินการ

หลักเกณฑ์ทั้ง 8 ข้อ ไม่มีความยืดหยุ่น และไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจนในแต่ละข้อทำให้ คณะทำงานให้คะแนนยาก คณะทำงานของจังหวัดจึงต้องกำหนดตัวชี้วัดขึ้นเองเพื่อให้ สถานประกอบการ ปฏิบัติได้ถูกต้องและสะดวกในการออกตรวจซึ่งอาจมีผลทำให้ มาตรฐาน ของแต่ละ จังหวัดไม่เหมือนกันแต่ได้ชื่อว่าเป็น “โรงงานสีขาว” เช่นเดียวกัน งบประมาณที่กรมจัดสรรไปให้ จังหวัดเท่ากันทุกจังหวัด โดยไม่คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายความยาก-ง่ายของการดำเนินการ ทำให้ งบประมาณไม่เพียงพอ

แนวคิดของรัฐบาลที่จะให้ผู้ใช้แรงงานเข้ามามีส่วนร่วมแม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่ถูกต้องแต่ ในทางปฏิบัติน่าจะยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร ในด้านกิจกรรมการป้องกันแม้ผู้ใช้แรงงานจะเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น แต่ปัญหาอาเสพติดแม้จะลดลงอยู่บ้างแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อย เมื่อเทียบกับกิจกรรมที่ทุ่มเทลงไป ยิ่งกว่านั้นข้อมูลที่ติดตามการเปลี่ยนแปลงใน 1 ปี พบว่า ผู้ค้า ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก การที่พบผู้เสพลดลงอาจเป็นเพราะผู้เสพเข้าสู่มูมมีตมากขึ้นก็ได้

ในด้านการปราบปรามทางราชการต้องการข่าวและเบาะแสจากผู้แรงงานในพื้นที่แต่ผู้ใช้ แรงงานในหลาย ๆ แห่งเกรงกลัวอิทธิพล แม้จะเห็นว่าการปราบปรามเป็นวิธีการที่ดีในการ แก้ปัญหาอาเสพติด แต่ก็ยังคงขาดความมั่นใจในความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินทำให้แนวคิดใน ด้านการให้ผู้ใช้แรงงานเป็นผู้หาข่าวและส่งข่าวให้ทางราชการเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

ในด้านการบำบัดรักษาไม่ได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้แรงงานมากนักและสถานประกอบการก็ยังไม่ยอมรับผู้ใช้ยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดแล้ว กลับมาทำงานอย่างปกติ ทำให้ผู้ใช้ยาเสพติดมีตราประทับติดตัวตลอดไปและเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเกิดการเสพยา การพิจารณาใช้โปรแกรม กาย จิต สังคม บำบัด และชุมชนบำบัดจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้ถึงความพร้อมและประสิทธิผลของวิธีการ

สำหรับในโรงงานพบว่า โครงการโรงงานสีขาวมีอยู่เป็นจำนวนน้อยแห่ง โรงงานส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหาเรื่องยาเสพติดและไม่ต้องการกิจกรรมใด ๆ ที่จะมาดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงงานของตน อย่างไรก็ตามผู้บริหารโรงงานเห็นว่าการตรวจปัสสาวะคนงานเป็นสิ่งที่จะทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผล ซึ่งเป็นการแยกผู้เสพยาออกจากคนทั่วไปและให้ผู้เสพยาเข้ารับการบำบัด

แต่โครงการต่าง ๆ ก็คงจะสำเร็จผลไปไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งทางสถานประกอบการ ภาครัฐและผู้ใช้แรงงานเอง สำหรับจังหวัดลำพูนแล้ว นับได้ว่าได้มีการประสานงาน การให้ความร่วมมือร่วมใจในด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการเป็นอย่างดี ทั้งทางจังหวัดที่ให้ความสำคัญและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ และคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัด ที่ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการฯ นอกจากนี้จังหวัดยังเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้แรงงานจำนวนมาก และมีพื้นที่ที่สามารถดำเนินโครงการฯ ได้อย่างชัดเจนด้วย

การดำเนินการอย่างต่อเนื่องนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะยับยั้งปัญหายาเสพติด เป็นการสร้างความเข้มแข็งในระยะยาวและเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป ดังนั้นทั้งทางรัฐบาลและสถานประกอบการจึงให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องตลอดไป และผู้ใช้แรงงานควรขยายผลนำข้อมูล ความรู้ที่ได้รับ ไปเผยแพร่ให้แก่ครอบครัว และชุมชนได้ทราบต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะ

1. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในส่วนผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการนั้น จะสำเร็จได้บุคลากรของหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ เช่น ผู้ประสานการดำเนินการตามโครงการจะต้องเป็นผู้มีศักยภาพ ความตั้งใจจริงและพร้อมที่จะปฏิบัติงาน มีแนวความคิดในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและควรมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจในแผนงาน มองการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อจะช่วยให้แผนงาน โครงการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เช่น การจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในระหว่างผู้ใช้แรงงานด้วยกัน หรือกับภาครัฐ องค์กรต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการทำกิจกรรมให้กว้างขวาง โดยภาครัฐควรเป็นหน่วยประสาน สนับสนุน กระตุ้นให้สถานประกอบการติดกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการด้วยตนเอง และยกย่องชมเชย เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้ปรากฏต่อสาธารณะ เพื่อเป็นการให้เกียรติ ให้ขวัญ กำลังใจและทำให้การดำเนินงานเกิดความต่อเนื่อง

3. ควรส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกเรื่องปัญหายาเสพติดว่าเป็นเรื่อง que ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันแก้ไขปัญหายา โดยใช้ทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นการประชุม การพูดคุย การจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ในสถานประกอบการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญ โทษและพิษภัย และเป็นหนทางในการสร้างกลุ่มผู้นำในสถานประกอบการเพื่อเป็นผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจะคอยเป็นหูเป็นตา เฝ้าระวังสอดส่องไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นผู้เสพหรือผู้ค้า และสามารถแจ้งเบาะแสในหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ตลอดเวลา และรัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำงานของกลุ่มพลังแผ่นดินของผู้ใช้แรงงานในการต่อต้านยาเสพติดด้วย

4. การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ โครงการ ควรจัดสรรมาโดยตรงที่จังหวัดหรือหน่วยงานหลัก เพราะถ้าเป็นรูปแบบเดิมคือผ่านทางอำเภอ พบว่าจะทำให้เกิดความล่าช้าและไม่สะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงาน

5. ควรมีการทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการให้มีความกระชับ สดชื่นตอนที่เป็นการเพิ่มภาระที่ทำให้สถานประกอบการต้องเสียเวลาลงไป

6. ควรมีการจัดบุคลากรของทุกหน่วยในสังกัดให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้านยาเสพติดโดยตรง และบูรณาการแผนงานงบประมาณ ดำเนินกิจกรรมตามนโยบายอย่างจริงจังและเป็นเอกภาพและเน้นย้ำ นโยบายของรัฐบายของรัฐบาลว่าเป็นภารกิจหลักของทุกหน่วยงาน

แนวทางแก้ไข

หน่วยงานราชการ

1. กระทรวงฯ และจังหวัดควรจะมีการประชาสัมพันธ์ผลดีของโครงการ ไปยังสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ สถานประกอบการ เข้าใจและยินดีเข้าร่วมโครงการ
2. กระทรวงฯ ควรจะมีความชัดเจนต่อโครงการว่าจะเป็นโครงการต่อเนื่องหรือไม่ ส่วนราชการจังหวัด จะได้ประชาสัมพันธ์โครงการไปโดยต่อเนื่อง เพื่อเปิดรับ สถานประกอบการ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ และในส่วนของ สถานประกอบการ ก็จะได้เริ่มเตรียมการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการได้ล่วงหน้า
3. หากโครงการนี้เป็น โครงการต่อเนื่อง ในการจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดควรพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสมในแต่ละจังหวัดมากกว่าการเฉลี่ยเท่ากันทุกจังหวัด
4. ควรกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละหลักเกณฑ์ให้แน่ชัดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกจังหวัด
5. ควรผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และโปสเตอร์เพื่อจัดนิทรรศการให้มากกว่านี้ เพื่อแจกจ่ายให้ สถานประกอบการ เข้าร่วมโครงการ ไปจัดนิทรรศการใน สถานประกอบการ ได้อย่างทั่วถึง

นายจ้าง

1. กำหนดโครงสร้างคณะทำงานที่ชัดเจน พร้อมหน้าที่รับผิดชอบ
2. ให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติกรวมทั้งด้านงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ
3. ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้
4. จัดให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติกรในสถานประกอบการเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องตลอดไป

ลูกจ้าง

1. มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติกรในสถานประกอบการ
2. ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ สถานประกอบการ จัดขึ้นอย่างจริงจัง
3. สอดส่องดูแล และรายงานพฤติกรรมผู้กระทำผิดกฎหมายแก่ผู้บังคับบัญชาทันที
4. นำข้อมูล ความรู้ที่ได้รับ ไปเผยแพร่ให้แก่ครอบครัว และชุมชนได้ทราบต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงแรงงาน, **การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงแรงงาน**, 2546 (เอกสารอัดสำเนา)

กระทรวงแรงงาน. 2546. **“สรุปผลการดำเนินงานของกระทรวงแรงงานรอบ 8 เดือน (ตุลาคม 2545 – พฤษภาคม 2546).”** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mol.go.th> (1 กันยายน 2546)

เกสร กาญจนารัตน์, **การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน 2545** (เอกสารอัดสำเนา)

คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ**, (กรุงเทพฯ: กระทรวง, 2525)

จารุวรรณ วิริยะหิรัญไพบุลย์และสรिता ชีระวัฒน์สกุล, **สถานการณ์การใช้สารเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเชียงใหม่-ลำพูน 2545** (เอกสารอัดสำเนา)

ชูชีพ พุทธประเสริฐ, **การพัฒนาองค์กร**, (เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542)

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน, **ข้อมูลพื้นฐานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน 2546** (เอกสารอัดสำเนา)

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**, (กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ, 2544)

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดลำพูน, **แผนปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดลำพูน** (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2545)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **การบูรณาการยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2546)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **การพัฒนามาตรการและองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2528)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาเสพติด**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2537)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522**, (กรุงเทพฯ: ศูนย์ไพศาล, 2534)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **ยุทธศาสตร์พัฒน์แผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสาร, 2545)

สำนักงานสถิติการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน, **โครงการโรงงานสีขาว จังหวัดลำพูน ประจำปี 2544** (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานสถิติการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน, **โครงการโรงงานสีขาว จังหวัดลำพูน ประจำปี 2545** (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานสถิติการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน, **โครงการโรงงานสีขาว จังหวัดลำพูน ประจำปี 2546** (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานส่งเสริมการลงทุน. 2545. **“ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด.”** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.investmentthailand.com> (1 กันยายน 2546)

ธนัน อนุমানราชชน, **เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์**, (เชียงใหม่: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537)

วิทย์ เทียงบุญธรรม, **คำรายนยาเสพติด**, (กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์, 2531)

อรัญ สุวรรณบุบผา, **การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาเสพติดให้โทษในประเทศไทย**, (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533)

อุทัย บุญประเสริฐ, **กลุ่มสัมพันธ์และการบริหารที่มีประสิทธิภาพ**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532)

อุทัย หิรัญโต, **การบริหารศาสตร์**, (กรุงเทพฯ: โครงการผลิตตำราและการวิจัยทางการปกครอง วิทยาลัยการปกครอง, 2531)